

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Recepte und Antidotarium - Cod. Aug. perg. 120

[S.l.], [9.-10. Jh.]

Hippocratis: Aforismen

[urn:nbn:de:bsz:31-7305](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-7305)

thoracem sanguinem reiciunt; Multum enim dolorem
 fleothomus ut plenitudo auferatur; Quoniam nec semel nec bis
 nec ter experimenta uimus curas huius cause & sic descrip
 simus; Erofilus autem & Dionisius in primis de curis descrip
 serunt; Erasistratus de brachio iubeat fleothomari uel ubi
 sensus doloris fuerit; Erofilus autem iubeat omnes cum obser
 uationem curas adhiberi; Asclepiades autem iubeat ex omni
 uenarum collectionem nasci hoc quoniam nihil agunt; hoc inter de
 scripsimus continetur tumor colligatio uenarum in corde
 & exalto ore pationem uel ragadium si fecerit preemititur. & ides
 constrictio nes atque altum tursis aduenire est;

Quia si cum reuma habundantior probat autem tenuissus ad
 sanitatem perisam per uilem. si parsi fuerint. si soluta fuerit
 causa. pusca agra intra ore delineant et clisteria; Diacledis
 autem iubeat gluten taurinum bibere admixtam. rosa trita et
 succum nepete. & marrubi. et ros marini in aquam puscam admixtu.
 et post hoc de ambulo se debent. et post cibum accipiant; Asclepiades
 enim dixit. Ipso etiam aton descripsimus. ut catharticu accipiant.
 et elleborum. et potiones glutinatorias; Prassagoras autem dixit.
 frequenter diuretica accipiant. ut ex parte laxata accipiant. et non
 in astrictu iuxta eos peccetur; Omnis enim pressura uel quassatio
 cludi debet;

MEDICINA PARTITUR SECUNDUM MINOREM SORTIONEM.
 In partes duas. id est theorica. & practica; Theorica est.
 quod intellectum modico subcumbit. Practica enim que operante
 manibus a medico fit. Et theorica partitur in tria. id est frsio
 logica. et thrologica. et firmotica. Frsiologica e. p quam fr sin
 intellegimus rerum; Partitur enim ipsa frsiologica in sex.

In elementis. In humoribus. In naturis. In membris. In uisibus. In
perfectiōem. Elementa sunt quattuor. Focus. aqua. aer. terra.
Humores sunt quattuor. Sanguis. flegma. Colera rubra. & melan-
colicus humor. Nature sunt nouem. simplices quattuor. compo-
site tres. Iste et una temperata; et quattuor simplices sunt. Calida.
frigida. sicca. et humida; & quattuor composite. Calida. & sicca.
calida. & humida. frigida. et sicca. frigida. & humida. Membra
alia. hominis. omnia. alia. organica. & hominis. omnia. uocantur
ipsa dura membra. pro quod corpus constat. Id est uenas. arterias.
nerui. ossa. et que his similia sunt. & ut simpliciter dicamus. quorum
pars similitudo fuerit. totius uocabulum uocatur. Organica
enim dicuntur. que existis composita sunt membra. Id est
manus. per. cute. et que his similia sunt. quorum pars non uo-
catur totius uocabulum. Uisus enim sunt in nobis. alie
anime pertinentes. alie uisus nature. et ad anime pertinentes.
Alie principales. alie insensu partuntur. alie in motu. et
principales in fantasia. Id est figuras omnium suscipere. in intel-
lectum in memoria retinere. Omnia que uident uel audiunt.
Sensus sunt quinque. uisus. auditus. odoratus. gustus. & mo-
tualis. Uisus anime que per uires fluunt extendere corpus
aut flectere. aut circum ferre. Nature uisus partuntur
induo. unam pro quam nutrimur. partuntur in quattuor.
una pro quam trahet cibum. altera pro quam tenet. alia pro quam
digeret. alia pro quam expellit de corpore. quicquid superfluum
est. Vitalis enim uisus habent. subiacens pulsus. qui aperit
et trahent aerem et clauduntur. et expellent fumus. Perfec-
tiones enim uisus secuntur. ethiologica enim partitur in his
que de foris contingunt. que appellantur greci catastica.

Id est furor . tribulatio . Indigestio . exacerbatio . ex sole .
 aut que his similia sunt . Pro egumina enim uocant greci
 rationes . que non de foris contingunt . sed quia initium de cor
 pore sument ; Senectica enim dicuntur ipse pfecte egritudines .
 Symiotica enim pars est theorice partit . partitur intellegere
 presentia p̄sire futura . remorare p̄terita ; Practica enim pars
 medicine diuiditur in dieta . et in cura in dieta . nutrire infantes .
 senes moderare . post egritudines homines reparare ; Cura enī
 diuiditur in medicaminibus . & in c̄rurgia . Medicamina enim .
 aut de intus accipiuntur . aut de foris ponuntur . que autē
 intus accipiuntur . aut p̄ os . aut p̄ meatum ; C̄rurgia enim
 secare . aut incendere . que sup̄flua sunt in corpore . Haec est
 postio medicine . **EXPLICIT PROLOGUS A FORISMUM ;**

Vita breuis . ars autem pluxa . tempus uero uelox .
 Experimentum autem fallens .
 De terminatio molesta .
 Oportet autem n̄ solum medicum se ipsū p̄uidere quae oportet faciente .
 In p̄turbationibus uentriū et reuoltationibus que ex sponte fiunt .
 Sic et in anitione . quae oportet fieri fiat utile ē . & apte habentur .
 Contemplari autē oportet . et tempus & aetate . & regionē et morbos .
 In exercitationibus quae in summo bona . ualitudo molesta .
 Non enim possunt manere in eodem neque silere .
 Horū ergo causa bonam ualitudinē soluere conuenit n̄ tardare .
 Neq; repp̄siones quae ad ultimum ducunt molestae .
 Similiter autē et inanitiones quae ad ultimum p̄ducunt molestae .
 Tenui et simplices cibi . et in longis semp̄ causis et in acutis n̄ conueniunt .
 Quae ad ultimum simplicitatis p̄ducentes diēz pessime .
 In tenui et simplici cibi delinquunt egrotantes propt̄ q̄d magis .
 Propter hoc et sanis fallentes sunt ut decipientes . que ut adde finitae .
 Propt̄ ea ergo tenues et simplices cibi fallentes ad plurimos modico solidiorib; .

Intimas uero egritudines ultime curare ad pfectū optinent addere . .
 Et que p̄circutur int̄ polentur . interpolacionib; subtrahere .
 Ubi ualde sc̄dm acumen egritudo . isti et ultimos labores habent .
 Ubi autē non se conuenit humaniorē cibum adhibere .
 Quando stabilita fuerit egritudo . tunc simplici cibo necesse est uti .
 Contemplari oportet egritudinē . que sufficiat ad statum egritudinis .
 Quib; continuo status . continuo simplici cibo reficiendum .
 Quibus autem in posterum status in illo et ad illū modicū subtrahendum .
 In accessionib; subtrahere . addere etiam nocet .
 Ammonitiones enim et deductiones declarant egritudines .
 Sed & tempora anni ostendunt nobis .
 Sed et ex his que apparebunt in pleureticis .
 Senes apte ieiunū ser̄ sc̄dm medie etatis . minime uero pueri et infantes .
 que crescunt primū habent innatū calorē . plurimo ergo cibo indigent .
 Senib; autē modicus calor . p̄p̄ta itaq; somitē paruum indigent .
 Ventres h̄reme & uerno feruentiores sc̄dm natura sunt . & somni pluxiores .
 Liquida enim om̄a nutrimenta febricitantibus conueniunt .
 Et quibus semel et iterū aut multū . Alim̄t̄ sc̄dm partē concedendū ē . aliquid .
 aestate et autūno cibos grauiū ferunt . h̄eme facilius . uerno autem consequenter .
 Quib; p̄circutū accessiones fiunt p̄date cibū sed subtrahere oportet adiectionem .
 Ante chrisis fiant que soluant . et que solute sunt egritudines numero pari dierum .
 que oportet educere que magis elabrit̄ illud educere p̄ congrua loca .
 In acutis causis raro . & in inuenis farmacia utendū est . hoc ē . bene et p̄fecte .
 Si que luc oportet purgari purgentur . placide ferunt . c̄traria autē in commode
 EXPLICIUNT CAPITULAE .

VIA NECESSE EST SEMPER IN OMNIBUS CODICIB; PRIUS PREDICI
 capitula necessari operis; Hippocras hodie ut magna nimis
 pater familiaris mei sermonis officio ad sue doctrine epulas
 adunare festinans . et scientie mensas pponens . copiosas
 offerre oper . ut quisquis quod desiderauerit mente repleatur .
] In presenti igitur libro intentio ei est totius astur breuitatis

capitula differere. Magis autem hoc ceterius est dicendum.
quasi doctrinae conscripte compendioso atq; segrato sermone
cuncta uelut intro ducendis excerpens manifestare festinans.

I n hoc uicmq; libro decreuit hominis uitam. naturasq; rerum.
aestis pluxitatem. temporis uelocitatem. experientie falsitate.
agritudines et earum accidentibus locorum earumq; aquorum
diuersitates. curarum modos temporum ordines quacitatu
uarietates totius ut breuiter dicam aestis. partitulae huius
libri Intentio continet. Talis autem est cetera intentio. Intentu
enim dicimus finis pfectionem. utilitas. utile dicimus librum.
qui totius aestis in se continet breuitate. si uere ipsius est adnotatio
libri. In antiquis enim temporibus multi pncipati sunt yppo
cratis. unde dicunt aliquis. quia lib iste n est yppocratis. cui et
redditur talis ratio. quia residente. rufo. et pelos. et licor. et alii
multi qui approbauerunt ueru ee libru hunc yppocratis. De inde
dicimus. quia nemo talem opus potuit facere qucle yppocras.
quem philosophi amicu nature dixerunt. Temptauit quide demo
critus talia facere. pntamen ut yppocras pfectit. Sub que parte
aestis redigitur pnsens liber medicine. Medicina enim speculatiua
est et actiua. speculatio paruo tempore comphenditur. actus
multo tempore comprehendi non potest. et hoc quod paruo
tempore comphenditur illi semp dominetur. et qui se nneglegat
his pmanere doctrine qua posse esse securus. Ergo scdm utroq;
redigitur pnsens liber ordo legendi. si quantum ad introducendor
testio loco legi debet. si enim quantum ad doctor in ultimo.

U ideamus quare uoluerint legere medicinam hi qui fastidiosi sunt.
primitus legant sacramentum ipsius yppocratis. post sacramtu
iuditiu. quod et tractatum dicimus. et testio loco librum hunc.
in quo totius aestis speculatio continet. docti enim in ultimo hunc
libru legant. ut ea qua in aliis libris legerunt. hic oma comme
morent. Modus doctrine. Modus enim diximus esse quinque.

tres habere ordinem . et duo non habent . Intellectu clis . et diuisi-
sibus . ordinem non habent . Resolutiuus et complexiuus . et defini-
tiuus ordinem habent . In quibus et modus iste regitur . In quot
partibus diuiditur presens liber . scdm Hippocratis ordinem ; Doctrinae
sunt numero tres . In paruo tempore sequestratur . relictiuus per
mixtus ; In quot partibus diuiditur presens liber . Suranus in tres .
Rufus in quatuor . Galienus in septem . Si enim ceptum requiris
rationem quot aforismi sunt tot partes . Quid est aforismus .
Sermo breuis . Integrum sensum propositae rei scribens ; Ica . 1 .

VITA BREVIS . ARS AUTEM PROLIXA . TEMPUS VERO VELOX .
EXPERIMENTUM AUTEM FALLENS . Continuo Hippocras in initium locu-
tionis suae pulsare uideatur magis quam aduocare . ut omnes qui
ad artem uel disciplinam medicinae ingredi desiderant . pro fugos
illos redderet . Sed tamquam introducentorum aures possunt per-
cipere memoriae commendare . ut pote enim nutrices ad capiendos
nouiter natos . continuo ipsis solidum non offerunt cibum . sed hoc
quidem seruantes dum fuerint perfecti . Hippocras continuo uitam
dixit esse breuem . et artem prolixam . Sed Hippocras sciens quod medicina
speculatiua esset et actiua . In multis enim tribus modis diuiditur
speculatio multisque actus . Ideo ad prolixam artem uitam comparauit
breuem . tempus uelocem dixit . quia omne quod immotatur
nisi uelocitate habuerit . Immotari non potest . Accipe mihi
in exemplum fluuium currentem sine intermissione . Cui si uolueris
digitum deponere et leuare et iterum deponere . non ipsam aquam
tangis . sed unam et aliam . Quia quatuor sunt tempora . siue
generalia . siue specialia . ammonitionum difficile ad cognos-
cendum . ut adiutoria adhibenda . siue ad cibos dandos ;

EXPERIMENTUM AUTEM FALLENS . Questio hic uenit . si experimentum
est . quare fallit . et occurrit tunc solutio ; Pone esse podagricam
podagricam passionem . et inuenit medicus adiutorium experitum
podagricae passionis . et nescit utrum inimicus conueniat . an in-

augmentum . aut instatū . an indeclinationem . et sic uenit in
statum . dat illū in augmentum . et fallit . Omne enim quod fallit .
tribus modis fallit . aut ex opifice . aut ex materia . aut ex organa .
opifex peccat . materia peccat . organa hoc est medicina non peccat ;

DETERMINATIO MOLESTA AD FALLENTEM
Experimentum . determinationē molesta dixit . Determinatio
nem enim duobus modis dicitur . aut ad uitam . aut ad mortem .
ut molesta diceret pp̄ fallentē experimentum ;

OPORTET AUTĒ NON SOLVM MEDICŪ SE IPSŪ PREUIDERE QUAE
oportet facientem . sed et egrotantem . et qui presto sunt . et ex
traneos . In primo a foris de plixitate astis . et breuitate uitae
locutus est . et eos qui futuri sunt medicina doceri . cum omni
fostitudine et distractione astis animi intrent . merito tantā
arduam & laboriosam dixit . et post hoc uolens animos eorum
fatigatos resumere . addidit dicens . quia non solum medicus
debet esse cautus . sed et om̄a rationabiliter agere . ut infirmi
animos oblectet . et ille p̄ om̄a oboediat . Sed et ministros eius
animos oblectare ut in nullo non peccet . et ea quae de foris sunt
in nullo impediunt . hoc ē . nuncius malus . aut furor . aut stre
pitus aliquis . aut sonus . aut pluuia torrentis ; Ista enim omnia
possunt nocere infirmū . et chrisin future impedire ; Extraneos
diucliter intellegimus . ut hi qui ueniunt ad uisitandum . uni sint
cum medico ; Extranea enim dicit . ea quae sup̄ eē p̄ diximus ;

IMPERTURBATIONIB; UENTRIŪ ET REIAC TATIONIBUS QUAE EX
sponte fiunt . Questio nobis oritur contra yppocratem . quae se
a uentre incipit . et non ab alio principio . Nunc post quod rele
uauit animum iuuenum . quis nescit quod uenter inuisibilis .
uisibilia nobis demonstrat . ostendens in presenti Introducentib;
utrum rubeum . an nigrum . siue alio quo libet colore sit quod
deponit . Aliut uero quod uenter receptor sit potui atq; cibi
conueniens in uentriculo cale facto aiecore . illic enim fit sucosa

substantia. et sicut lac coagolatum butyrum supernat. Sic ex
toto succo pinguedo flegmatis quæ ipsi stomacho nutrimentum
pstant. et ad cerebrum pgen. illud uero mundissimum ministrat
ad epatem. contrahitur p miserabiles uenas quæ ad epatem egrediunt.
et illic conficiuntur quattuor humores. et unus quisq; humor
priuulor quosdam ad suum principalem pgen. locum. & quotiens
pturbatione aliquam habuerit natura. p ipsos riuulos ad epatem
recurrunt humores. et sic ad uentrem ministrantur. & sic foris pro
iciuntur. Ipsa enim pturbatio tribus modis fit. aut artificiosa est.
aut naturalis. aut casualis. Casualis enim duobus modis. aut quali
tate. aut quantitate. Qualitas uero. ut cibi qui molliunt uentrem.
quantitas enim oppressio atq; corruptio. Ex arte enim. ut medici
catasticum dant. ex natura uero quotiens eleuat & supflua ex
pellit. Numquam natura maius aut minus gaudet. sed semper
moderamine. Exemplum uero a forismi talis est. ut cloaca maxima
ciuitas. que multos in se recipit riuulos. dum ipsa clausa. sterus
inciuitatem redundat. tunc apte feret natura. quando supflua
deponit. ut puta respicio testianam habentem iuuenem. & do illi
adiutorium. quod ipsum p priu deponit humorem. Abscisa passione.
apte tulit natura. Sic et quotiens ex sponte facit. considerari debet
a medico quale est. aut quentum. aut si uires sufficiunt. tunc feret
apte natura quando supflua picit. siue puomitum. siue puentrem.
Perturbatio enim comparata est mari. quod nisi pturbationem
supflua a se expellere non uolet. ;
Sic et inanitione. quæ oportet fieri fiat. utile est et apte
habentur. sin minus contrarium. Secutus & de inanitione. que
fiunt ab epate. Inanitione enim dicta est. eo quod inane. facit
corpus. ut uenas nras. ut est fleuothomia. clystere. catasticum.
quod est acceptio uentris. Ista enim omnia inani renouerunt corpore.
Ergo quando oportet ut inaniatur corpus quando dimittitur pleni
tudo. debet cognosci si utilis erit ipsa inanitione. et unde cognoscit.

pnihil aliud nisi ab ipso infirmo . si utilitē feret . si gaudet . si non deficit .
 et si nō anxietur . quomodo diximus et de spontanea effusione . si
 minus hoc ē . si nō gaudet . sed tristatur natura . de plus aut minus .
 Aliud uero est inanitio . et aliud purgatio . Purgatio qua eluitatis . Inani
 tio quantitatē . quia potest fieri . ut et purgatio inanitio dicatur .
 Hippocras dicit . Quae oportet purgari purgentur . et quae fleuotho
 mari . fleuothomentur ;

CONTEMPLARI AUTEM OPORTET ET TEMPS ET AETATEM ET REGIONEM .
 et morbos . quibus oportet cura adhibere . aut non . Sciens quia
 de inanitione locutus ē . quae a medico fiunt . et ab rem contem
 plant . quia iam opera est medicine . ista inanitio . & coactus ē .
 caute & sollicite nos ammonere . quia ante quam operemur . debe
 mus scire si bene habet fieri . Non tamen ipsa opera iam facta .
 scire si ledi habet infirmus . aut iuari . non enim ad incestum expe
 rimentum in homine fieri . merito dicit contemplari tempus .

Si h'remp's sit ualidus . non debet inaniri infirmus . quia omnis effusio
 extra rationem dum taxat . in frigiditate corpora nouit . Si aetas ē .
 maxime ignea . item fugienda ē inanitio . quia omnium corpora soluta
 sunt et debilia . merito cauenda ē inanitio ; Sed uerno . et autumnio .
 sine sollicitudine inanimus . quia sunt tempora mediocriter tempe
 rata . siue caloris . siue frigiditatis & regionem & p'untiam in qua
 operari . ut in qua non . Si ualde est frigida sic scythia . tracia . uel
 alie eorum similes . aut ualde calida sic aethiopia . ut india . aethi
 sic infantum . ut ualde senum ; Morbos uero hoc ē . egritudine .
 ut scias in quas debeas facere inanitionem . ut ē . pleurētica . fre
 netica . colica . ut alia in quibus ē plenitudo . In tales enim bene
 sunt inanitiones . Ceterum indisinterias . colerum . cardiacas .
 uel sudantes . diaforeticae . aut tumentes . ut alias causas . quae
 de diuturnitate adducunt infirmum ad tabiem . Numquid non
 est in istas causas inimica inanitio . Ecce quae dixit . ut ante
 quam fiat . Ista omnia requirantur ;

IN EXERCITATIONIBUS QUAE INSUMMO BONA VALITUDO MOLESTA.
Postquam docuit Hippocras de effusionibus siue spontaneas siue
quae ab artifice fiunt. secutus est quibus debet fieri. & quibus non.
et addidit. Consideremus aetates & regiones. & morbos. & alia
quae secuntur; & post haec dicit de exercitationibus. Questio
nobis est contra ipsum Hippocratem. Quare primum exercitium dixit.
et p[ro] ualitudine. Dum quando nisi ualitudo fuerit. exercitium esse
non poterit. Ualitudo enim duobus modis dicitur. bona ualitudo
est aegritudo. et ualitudo bona uisus est. quod est apud Romanos.
Sed Hippocras sciens quod iste exercitium ualitudinem facit. d[um] causa
dicit. cura significat. ut est in athletis. qui luncto corpore. & p[ro]fri
cato manibus exercitatur in ipsis naturalis calor. hoc est sanguinem
qui pinguescere facit corpora. et hoc quatuor modis dicitur. crassus.
medius. et subtilis. De crasso enim dicit. id est de athletis. ut eos qui
incima sunt. quia in istis uigens uisus naturalis et fortes sunt.
necesse est. omnem cibum bene ab eis digeri. quia necessitas facit eos
multum cibum assumere. unde sanguis cotidie generatur. & de multo
sanguine corpora eorum incrassant. De ista enim pinguedine
dixit Hippocras solui debet. Bona ualitudo est pinguedo & crassities.
et quomodo habet solui. nisi p[ro] inanitionem sanguinis continuo uena
solutur p[ro] incisionem fleuothomi. Quia nimia plenitudine. aut uene
eis rumpuntur. aut arterie. aut ipse spiritus uitalis. uel feruor naturalis
de constipatione extinguitur. Saepius et in apoplexia multos uidi
mus incurrere. & p[ro]focantur morientes. ut alii qui impingunt.
Insumento uel in immo. hoc est nimium & absque mensura. molestum
p[ro]p[ter] rationem paulo sepeius dictam;

NON ENIM POSSUNT MANERE IN EODEM. NEQUE SILERE. QUI AUTEM
non silient. non possunt ad melius accedere. hoc quatuor cumque
in illis fuerit pinguedo. dum tamen appetunt cibum. quomodo con
suerunt. & non cessat sed digerit. & cotidie sanguis generatur
& nutriuntur; etiam sanguis iste non illis ad melius. hoc est ad

21-

fortitudine corporis ut utilitatem . sed ad periculum hoc est ad periculum profocationis . et ad ruptionem eorum . Verum dixit . hoc est propter istas necessitates & pericula ;

HORUM ERGO CAUSA BONAM VALITUDINEM SOLUERE CONVENIT non tardare . ut iterum initium perfectionis accipiat corpus . hoc est illic pinguedo ut crassitudo corporis per pleurothomiam . & addidit ut iterum initium perfectionis accipiat corpus . hoc est poli tardare sanguinem effundere . et exinanire corpus propter pericula que multoties diximus . ut dum inanitum fuerit sicuti erit . Incipiat iterum reficere . hoc est sanguinem generare & nutrire . & illas effusiones sanguinis recompensare . Hoc quidem Hippocrates de athletis dixit . tu autem medice . etiam de omnibus crassis & pingues debet tractare ;

NEQVE REPRESSIONES QUAE AD ULTIMUM dicunt moleste . sciens quia de plenitudine uel pinguedine corporis locutus est multa uel sine mensura . hoc est in summum uel in ultimum . & dixit ut soluatur . pro nihil aliud nisi pro inanitionem . & coactus est dicens . neque repressiones ad ultimum ducere . hoc est inanitiones . Repressio enim dicta est ad reprimendum corpus . hoc est ad tenuandum . quia omnis effusio uel inanitio reprimat & inanit corpora nostra . Ergo non habet fieri usque ad ultimum . hoc est plus a mensura ; Consideratio enim est medici . ut sicui secundum rationem expedit subtrahere tres libras . & medicus doctus subtrahit duas et octo uncias . quatuor enim uncias derelinquit nature . unde possit trahere et sustentare quatuor uirtutes operatiuas . que siue dormientibus siue uigilantibus his semper operantur . & dum non habuerint quod consumere . ipsum corpus consumunt . quomodo ierant homines . Sic & medicus secundum rationem faciens . ne incipiat nimia inanitio periculum facere . & non possit reparare . quia quomodo nimia plenitudo profocat uel stringit . sic & nimia inanitio occidit . quia ipsas uirtutes

et feruor n̄ naturalis qui est cum sanguine cadet ut effunditur .
etiā cibus qui datur . quomodo habet digeri . aut sanguis ex inde
fieri . Et si sanguis ut digestio n̄ generatur . necesse est ut t̄bescat
corpus . ut fumi deficiant . Ecce quere dix̄ . nec inanitiones plus am̄sute
utiles eē . sed debes considerare naturā eius . que habet sustinere ad hoc
docere . Considerare debet uires illius infirmi qui habet sustinere . hoc est
fleuo thomari ut inaniri . ad hoc ducere dicit . hoc est tantum facere .
quantum uires tolerare possunt ;

SIMILITER AUTEM ET INANITIONES QUAE AD ULTIMŪ PERDUCUNT
molestae . & iterum reparationes . quae in ultimum fuerint molestae ;
Uides quia Hippocratis complacuit . nimiam plenitudinē ut inani
tionē . coactus est in isto aforismo generaliter decernere . quia debent
scire medici . qm̄ & inanitio & repletio corporis quae fuerit usque
ad ultimum . hoc est nimia ut sine mensura . molesta . hoc ē . inimicae .
& quicquid plus fuerit inanitione ineluctum est ;

TENUIS ET SIMPLICES CIBI . ET IN LONGIS SEMPER CAUSIS . ET IN ACUTIS
non conueniunt . Questio nobis euenit contra Hippocratem .
in longis non conueniunt . & in acutis n̄ conueniunt . & ubi con
ueniunt . aut qui sunt tenui cibi . aut in quibus partibus diuidit̄
dieta aut principales aegritudines . quae t̄m̄ modum & dieta .
Ergo necesse est diu numerare unicuique aegritudini pp̄ria sua dieta .
Per acutē uero aegritudines . quod ē . apoplexia . quae quae die deter
minantur . tenuissima dieta ut est calida aqua . & istud quando
debeo dicere . Prima & secunda die non dare . quia adhuc ualida est
uirtus . Tertia die dicere ^{debet} duobus modis . unū pro cibo . aliū pro iustite .
ut quae die ualida inueniatur uirtus . ad expellendos humores .
Acuta enim aegritudo si est ut testianus . tenuem dietā dari iubet .
ut sunt succus p̄t̄is sanguis . In acuta & p̄ acuta quae est media . quae usq̄
ad septimū diē determinatur . melliceratum dari conuenit . unū pro
uirtute . aliū quia superfluum purgat . ut sciatis quicquid est uirtus mellicerati .
Philosophus refert . quia quidam ad odorem mellis . xl̄ dies uixit .

et hanc quae super
agro agnudo est
et hanc in buccelle
et hanc in asperis q
Quae ad ultimū
hanc pessime . et
et hanc habuit a
et hanc in parte
et hanc in usū
et hanc in medicos
et hanc quia & h
et hanc sunt . id e
et hanc in repletio p
et hanc in tenuis et sim
et hanc quod magis uex
et hanc magis in m
et hanc multotiens nos
et hanc agrotantes . hoc
et hanc uocatur . hoc e
et hanc in succo accipiat
et hanc quia iste me occid
et hanc uocatur illi . accipe
et hanc in tingere habet
et hanc quia tu me occid
et hanc in ego aliud acc
et hanc in me ad solos succ
et hanc in me enim q̄ cum q
et hanc in si sc̄m̄ rati
et hanc in quae est contin
et hanc in frigidi . &
et hanc in modico

ut sciatis quia superflue purgat . & naturalia conseruat . Longeua uero agritudo est . ut quectanus solidicem di&icem dari conuenit . ut sunt inbucelle . quia uides p quentat rer ad buccellas ueniat . et pisces asperos que auctores aqua coagolicta ossibus dixerunt ;

QUAE AD ULTIMU SIMPLICITATIS PERDUCENTES

Quiete pessime . et enim reple&iones que in ultimo fuerint moleste . ut ei qui habuit accipere . calida aquam dese ei multam . qd pxim est ppt uistate . Que uero est tenuis . & usq; ad ultimum pueniens simplicitatis usu . & doctus . et enim reple&ionis . me foste incautos faceret medicos . ita ut semp pingue dia& adhibere . & addidit dicens . quia & reple&iones . hoc est pinguis cibus qui ad ultimum pessimi sunt . id est non solu panis . sed & uinus . sed & carnes diuersae . quia & reple&io plus amensura ducit corpus pessime ;

INTENUIS ET SIMPLICIS CIBIS DELINQUUNT AEGROTANTES PROPTER

Iquod magis uexantur . Omne enim quodcumq; fit macgnū . fit magisquam in modico fostioribus . Iterum atq; iterum rppocras multotiens nos ammonuit . quia in simplices cibos delinquunt aegrotantes . hoc est intenuē dia&am peccat . ppter quod magis uexantur . hoc est dum ingrediens medicū ad egrotum . dicit illi sucos accipiat . aut audit . aut non . & dum accepert dicit . quia iste me occidere uult . Et aduenienter amici aduisitandū . dicunt illi . accipe buccellas . & dum accepert . de duobus unū contingere hab& . aut bene aut male . Et si bene dicit medico . quia tu me occidere uoluisti . qui me ad solos sucos tenebas . nisi ego aliud accepissem . & si male cesserit dicit . tu me occidis . qui me ad solos sucos tenes . & ideo uexantur . hoc est male nocent .

Omne enim qd cumq; fit macgnū . fit macgnū malum . aut magnum bonum . si scdm rationem bonum fit . Malum hoc est non leuis casus que eis contingunt . que sunt in scopomia defectio uiriū . sudores frigidi . & diafore&ici . & alia peiora plus patiuntur . magis quā in modico fostioribus dia&is . hoc est intenuem dia&am

contingit .

Casus quem supra diximus. quam in modico pingui diæta & foftiore;

PROPTER HOC ET SANIS FALLENTES SUNT.

uel decipientes. quæ uel addefinitæ & adceftante quæque delin-
quuntur. moleftius fufstinent. Bene fic̄ misericors fecutus est
dicens. quia non solum infirmis inimica e diæta. fed & fanis.
Uerbi gr̄a. quis confueuit comedere multum. ifte pinopiam.
aut nauigando. aut in carcerẽ miſſus nihil comedendo. conglut-
tinationem facit in teftinorum. Poſt ea uero ubi dimiſſus fueſt.
uult reueſti ad p̄ſtinam conſuetudinem comefſationis potus
atque cibi. extensionem facit. digeſtionem operatur. morbi
oriuntur. fic fallit in fanis diæta. In egrotis uero quando non
accipit ſcdm̄ paſſionem p̄p̄riam diæta fallit. fed alio modo inſa-
nis. alio modo in egrotis. Sanorum exſpectas initium ægritu-
dinis. illorum initium moſtis. quæ ualde definite. & adcer-
tate diæte. hoc eſt illic tenuiſſet ſimplex quæſ infirmus uexa-
tur. qui non indiget nutrir̄i. merito quod delinquent.
moleſte ſuſtinetur. hoc eſt quod in ſe peccant. moleſte & male
ſuſtinuitur. quia ſequitur eos defectus. lipogomiã. macies
corporis ſicut inſirmos ;

PROPTER EA ERGO TENUIS ET SIMPLICES CIBI FALLENTES
ad plurimos modico ſolidioribus. hi qui non ſufficiunt in
mellificato. dã illi buccelles. ipſum ſiquidem repinguabis.
quia tenuis cibus fallit quando dicunt pingues & craſſi. ulti-
mas ægritudines faciens. quia culpauit diætam tenuem. ne
foſte in om̄s infirmitates ea fugirent medici. merito
ſecutus eſt dicens ;

INTIMAS UERO ÆGRITUDINES ULTIME CURARE AD PER-
fectum obtinent. addere enim nociuũ eſt. In ultimas ergo.
hoc eſt altie acutiſſimas. qui aliquando uſq; in ſeptẽ dies p̄ſeuerant.
Iſtes ergo infirmitates. ultime cure ad perfectum p̄uenit. hoc eſt
ualde ſimplicitatis diæte. ad ſalutẽ & p̄fectionẽ optinere .

Ex eo igitur debes. Cura enim Hippocrates di&as uocauit. quia
plus p di&am infirmitates. non solum acute. sed & tarde sol-
uuntur. Sicuti princeps logice secte. sic empirici. ad medica-
miria festina iauit ;

ET QUAE PER CIRCVITUS INTERPOLANTUR. INTERPOLATIONIB;
subtrahere circuitus ē ab ipso usq; ad ipsum. ut est testianus.
qui testia horae incipit. & iterum testio die ipsa hora.

Interpolatio est diem sanum habenti. ergo insudent quod dicit
Hippocras. diem commotionis non datur. cibus subtrahatur.
quia quiddatur. In p̄sedinem conuestitur. Intantum quia
siquis uoluerit in febre calida offesse aqua. plus ei febris p̄trahit ;

VBI VALDE SECUNDUM ACUMEN EST AEGRITUDO.

Isti et ultimos lebores habent. illic et ultime tenuioribus cibus.

Post quem deseruit Hippocras omnem tenuem di&am. & dixit
quia ualde acute aegritudines curantur a tenuem. & usque ad
ultimum simplicitatis. p̄uenientem di&am. post hoc necesse
habuit differentias aegritudinum dcare. Acute dicuntur. quae
determinantur in quacstam decimā diē. aut simultum. usque
ad uicesimam primā diem. Acutissime ^{uero} aegritudines sunt. quae
quacsta die d&terminant. aut occidit. aut simultum usq; ad sep-
timum diem ; Sed iste acutiores ualde aegritudines quos Hippo-
crates memorat. ubi ualde scdm acumen est aegritudo. illic ultimos
lebores habent. hoc est periculosos & graues casus habent. ille
ultimis tenuioribus cibus. necesse est uti aqua calida simultum
quia tunc occupata est iam natura. ad agonem & ad pugnam.
hoc est chrisin. et multum segnis ē. in alto. Tunc si dederis aliquā
di&am infirmo. de nimio feruore & occupatione naturae iam non
digeritur. neq; uisitates. aut corpus cumentat. sed potius inimica
& contraria fiet aegritudo. & magis augmentat febres. Merito
precepit ut in ualde acutissimam aegritudinem. fugiamus om-
nibus modis di&am p̄p̄ rationē. quae sup̄ dicta est ;

VBI AUTEM NON SE CONVENIT HUMANIOREM CIBUM

DE TERTIANO
FEBRE

VT IN DIE COM-
MOTIONIS CIB;
NON DATUR

adhibere . tantum subtrahere Inquentum aegritudo melior inulti-
mis fiat . Perfekte et efficaciter Hippocras sollicitudinē gerens
de hominum uitam . se forte audientes hoc ualde tenuissimam
diētā infirmis medici sermo ordinaret . addidit dicens . Ubi autē
non hoc est . id est ubi non est ualde acutissima aegritudo . sed
acuta tantum modo quae possit permanere usq; ad quāstam decimā
diem . conuenit humaniorem cibum adhibere . hoc est debere
diētā tenuem . quod est succus p̄rsane . alicē . & utelle ouoz;
tantundem subtrahere . hoc est tantum descendere ad ultimā
diētā & simplicem . inquentum aegritudo mollior utilissimū sit .
hoc est quāntum ualde acutissima . quid dēterminatur quāstā die
aut septima aduersus illam quae dēterminatur quāstā decima .
aut simultum uicesima septima ;

QUANDO STABILITA FUERIT AEGRITUDO . TUNC SIMPLICI CIBO
necesse est uti . Iste aforismus addite p̄tinē rationem .
uolens enim ut cognoscerent medici . quia non solū aegritudi-
nes debent eē cauti & acutiores . sed & temporalis infirmitatū .
quia omnis infirmitas . siue tarda . siue acuta . quat tuor tēpora
sue habet initium . & alia & ipsud est quod dicit Hippocras .
Ubi non est acuta aut pacuta . sed est longeva . non illū abstineas
ab initio . sed dum uenerit ad statum . Tunc illum abstinere ; qd
si illum uolueris ab initio abstinere . non tibi sufficit ad statum
uenire . Ab statu uero abstine . ut uaccet natura ad expel-
lendor humores . & non ad gestionē ciborum ;

CONTEMPLARI AUTEM OPORTET AEGROTANTEM QVISUFFICIAT
ad statum aegritudinis . & utrum ille prior deficiat . & non
sufficiat ad cibum . aut aegritudo prior deficiat . & obtundit
ut cautum te faceret p̄ rationes quae sup̄ diximus . utrum ille
deficiat hoc . & si ille infirmus de p̄mia debilitate non sufficit
& non tollerat . & ipse renuntiat . Aut si iste fortis fuerit & du-
rauerit . se cesse est ergo aegritudo prior deficere & obtundi .
hoc est ipsa declinet & minoratur & uincatur . & natura salutis
uictoriam obtineat .

Et quia recipit vires infirmus . ad tendere debet ut sciat si fortes sunt .
 & possunt usq; ad statum aegritudinum fesse . & tunc tenuem
 & simplicem dietam adhibere . Sed si autem debiles sunt .
 necesse est nos infirmum reficere . Ipsud est quere debemus
 scire quando sunt debiles . & quando fortes . & quidem in pronostica
 pfelissime ipsas agnitiones exposuit . ut intendas ad digestionem .
 hoc est ad huiusmodi . ut officia ventris ; & si sunt digeste . cognosce
 vires naturales si fortes sunt . Similiter & pulsus fortiores
 et fluctus thoracis rationabilibus . sciens quia vires cordis
 fortes sunt . Similiter si memoriam ut cogitationem integram habet .
 ut facillime in lecto mouetur . ut surgit sine lypothomia . sic cog
 noscis quia vires anime fortes sunt . & per hoc omnia scibis . si po
 terit tolerare aut non . & quid . Si uolo virtutem nutrire . simul
 nutrimus & humorem . sed melius continere virtutem . & nu
 trire passionem usq; ad statum . ne ante statum deiciatur
 virtus . Verbi gratia est domus debilis constituta ad homines . & uult
 illum deponere aduenientes artifices . Quid faciunt . Dant illi
 suffulturas . & sic domum a se deiciunt securi qui sunt continentes .
 Sic itaq; et medicus debilem naturam nutrit cibo . & sic operatur
 adiutoria ;

QUIBUS CONTINUO STATUS . CONTINUO SIMPLICI CIBO
 reficiendum . quibus acuta est aegritudo . continuo habet
 statum . tenui uero dieta reficiendus est ;

QUIBUS AUTEM IN POSTERUM STATUS IN ILLO ET AD ILLUM
 modicum subtrahendum . ulterius autem . uberius reficiendum .
 ut sufficiat agrotans ; Quibus longeva est aegritudo . lon
 gum habebit statum . Istos abstinere non facis . sed reficere
 propter virtutem . ut non deficiant . Ante statum uero abstinere .
 ut non deruiat natura ad digestionem . sed uacuet ad expellendos
 humores . Post solutam uero aegritudinem propter virtutem refice
 uberius . ut possit sufficere his qui post tanto labore ad suam pris
 tinam festinat reuesti salutem ;

IN ACCESSIONIBUS SUBTRAHERE · ADDERE ENIM NOCEI · ET QUAE
PER CIRCUITUM AMMONENT · IN AMMONITIONIBUS SUBTRAHERE ·
In isto aforismo multi multa dixerunt · aliqui dixerunt dicit
ut nihil fiat · alii uero aliter · Galienus excerpens de diuersorū
dicta · suam tamen sententiam protulit dicens · Subtrahere cibum ·
curam enim adhibere · quia quocumque indiget hostis auxilium
ab alio · quando se euinci uiderit · sic ergo & natura indiget auxi-
lium medicine · quando se superari uiderit ab humoribus · Amica
est enim medicina patienti dum illum indiget · quando inimicum
super se uiderit · Cibi enim si accepti fuerint · non ut corpus reficiant
sed aegritudinem protendant · Merito dixit · Addere enim nocuum
est · et tunc inimicum ē · & malum · & quae cumque per circuitum
ammonent et dicit · Scias quia omnes infirmitates quae habent am-
monitiones per circuitum · hoc ē · testianus · cotidianus · quae stan-
t ut omnes qui per periculis ammonentur · In ipsis diebus accessionis
bini · hoc est ammonitionis · nullomodo reficiendi sunt · Merito
in isto aforismo in secundo hoc ipsa ad memoratus est · quia maior
peccatum infirmis nascitur si reficerint · non solum in ammoni-
tiones ipsas · sed & si ante modicum acceperint quae ueniant ·
sciant horas sollicitans · ieiunus ut uacuis infirmus · in ammo-
nitiones inueniri debet ;

AMMONITIONES ENIM ET DEDUCTIONES DECLARANT AEGRITUDINES ·
& tempora continent & anni circuitum inuicem incrementat ·
siue cotidie · siue per diem · siue per multum tempus fiunt · Sed et his
quae apparebunt · quae admodum in pleuriticis sputum conti-
nuo apparuerit · inchoantem quidem ad breuiat · Sin uero
post ea apparuerit prolongat · & urine & uentris aegritiones · & su-
dores & bonas & malas & breues · & pluras aegritudines ac formas
ostendit · Veluti requisitus Hippocrates quaeque cognoscere possim
tardas uel acutas infirmitates · secutus ē · dicens · quia declarant
ammonitiones et deductiones · hoc est manifestant ut osten-
dunt · Si utrum die in die ammonentur · testianus ē · uelociter

ad statum festinat. aut si ipsis horis commoueatur. die quidem
 interpolata. Si autem cotidie uenit. cotidianus est. & plixi
 tatem habet. Si autem duae in biduae uenerit. quaeftanus est.
 et ualde longus et tardus. & statum longe habebit. ut post mul
 tum tempus. nec significat hoc quod dixit. in circuitum ad in
 uicem incrementa. siue cotidie. siue in die. siue p multum temp
 fiunt. qui sunt quaeftani. ut quintani. hoc est qui p circuitu
 ammonentur. quos memorauit Hippocrates. simul totiens
 tales opus uidisset in libris quos ep̄ dimias uocauit ;

SED ET TEMPORA ANNI OSTENDUNT NOBIS. HOC EST ESTAS VELO
 CITER facit transire infirmitates. & uernu quia calor addidit
 illi cui cuminis. h̄emps uero ut autumnus. tardas uel pigras
 facit pro frigidiorer ;

SED ET EX HIS QUAE APPAREBUNT IN PLEURETICIS. HOC EST UT CAU
 TISSIMUS de ea quae apparent ut sequuntur. Et scitote quia pleu
 retici signa quae tuor sunt. De quibus si unu minus habuerit.
 pleureticus dici non potest. Tussis. fluctus. febris. & dolor acutus.
 quia sp̄ziocatas membranus tumescens. & confricat cū costa pleura.
 unde et nomen acceper̄ pleur̄dici. Sputus uero in quoc tuor par
 ter diuiditur. aut aquosus erit. aut sanguinolentus. aut rubeus.
 aut niger. Rubeus & collectus & in initio bonus est. Sanguinolentus
 & collectus in initio malum non est. Unde frequenter fleuo thomant ;

Aquosus tardus ut niger malum est. Quere. Quae significat nobis uir
 tute debile. quae illud non potuit maturare aut expellere. Quic
 quid nigrum uel aquosum est. In interioribus partibus decurrit.
 unde & ad pulmones migrat. & moriuntur. ut dicat urinas uel
 solutiones uentris. Scitote quic solide atq; principales uirtutes.
 in tribus diuiduntur partibus. ut est naturalis. quae in om̄s agitudi
 nes significat urinas uel uentris officia. Spirituclis uero quae est
 in pulmonibus ut fluctum. animalis uero in capite quae in uirtutes
 sup̄ scriptas ostendunt indicium mortis aut uite. Semp una duces
 uincit. & duces una. non tam semp duces una. ut est naturalis uirtus.

quæ si ualida fuerit . & fecerit uentrē bene collectum . urinas
uero digerat . Si debilis fuerit spiritus & animalis ut non recte
loquatur aut intellegat . quia aliquando animalis uisus propria
habet passionem . aliquando peregrinam . qd̄ est pestiferum . Ergo
quando sup̄ scripte due fecerint nobis desperationem . & naturalis
ualida fuerit . erit spes . Si uero natura debilis fuerit . tunc uincit
duces una . Si uero spiritus & naturalis fuerit stabilis sep̄ bonū est ;

SENES APTE Ieiunium ferunt scdm

S medie ætatis . minime uero omnium pueri & infantes . Questio
nobis puenit . dum Hippocrates de abæctibus diceret . prius ptulit
senē . quā infanē . aut iuuenem . Dum nisi infans fuerit . senes eē
n̄ potest . Sed bene Hippocrates . prius seniore dicit . quia omnis
finis initium habet . non omne initium finem . Bene ergo Hippo
crates prius nominauit seniore . ut continuo om̄s significaret
abæctes . Et quid dicit . seniore apte ferre ieiunium . Quere . quia
frigidum habet corpus . n̄ exercitatur . q̄ frigidum & pinguem
humorem habet . Tantum minus illis est apte appetitus . sed ex
ipso humore nutriuntur . Unde illis si uolueris plus offesse quam
possunt digerere . de ipsud extinguitur . ut est lucerna que consuda
est oleum ministrare lumen clarum reddere . de ipsum oleum quod
nutritur si plus uolueris mittere . continuo claritas luminis extin
guitur ; Scdm medie ætatis dicit . hi qui sunt iuxta seniores . pueri
quere minime . Scitote quia ideo qui iuuenes sunt non ferunt . quia
calidi sunt p̄ naturam . addent sibi calorē p̄ exercitium . calor calori
additur . quicquid accipitur facilius consumitur . Infantes quere .

Dum quendo dicantur eē humidi . scitote quia & ipsi exercitantur .
Aliut uero q̄ & ad abæctes abæctes festinant . nisi addendo p̄ cibos .
crescere non possunt . Unde tales dicunt eē infantes ut porcellum .
qui mox accipit cibū . continuo digerit . Unde & infantes multū
comedunt . quia & nullo modo possunt ieiunium ferre . Horum
autem a se ipsos animosiores dicit . hoc est maxime illi qui plus
uexantur . Qui plus sunt animosiores in comestatione . uel

multum esurientes ut petentes. In isto ergo multus furor cognoscitur qui eos stimulat. & corpora eorum desiccant & facit esurire. ut ad potentiam multum ciborum. merito plus ipsi inter alios uexantur ieiunio;

QUAE CRESCUNT. PRIMVM HABENT INNATUM CALOREM.

plurimo ergo cibo indiget. sin minus corpus consumitur. Sciens bene Hippocrates. quia plus est locutus in ante cedente a forismo. uoluit hoc ipsum manifestare dicens. quia omnes qui crescunt hoc est. infantes. multum habent innatum calorem. hoc est feruorem naturalem. plurimo ergo cibo indiget. sin minus corpus consumit. Sed necessarium est nobis dicere. quomodo concipitur infans. ex semine uero uiri et mulieris conuenientis in uulua. Sed necesse est dicere positionem ipsius uuluae. Scitote quia clauis ipsius dicuntur pterigomata. medium uero nymphaea. habet collum. habet pectus. habet fundum. Et quomodo potest partem istam positionem usque ad fundum pertingere. dum quando semen ipsius uerum uirorum aliquis subtile habet. aliquis modicum. scitote quia sic illud suggit mater. quomodo ceruus ad orificium foraminis appositis naribus. ex inde trahit bestiam. Ergo sciens Hippocrates. quia in clibus concubitibus continetur infans. Necesse illi fuit dicere. quia dum enixus fuerit. usque dum motet aetatem plurimum habet calorem. unde & multum cibum indiget. quia adhuc ex utero continet calorem. & scitote quia quatuor sunt uisitates. quae siue dormientibus siue uigilantibus nobis iste semper uigilant. Nomina uero earum. una uoratiua. quae greci etiam in uocant. & ista catetici. & aliae contentiuae. testue quoque in motatiua est alliotici. & quae ista apo creticin expellitiuae. quae dum non habuerint quod consumere. ipsum corpus consumunt;

SENIbus AUTEM MODICUS CALOR. PROPTEREA FOMITEM paruum indigent. de plurimo enim extinguuntur. propterea & febres senioribus non similiter acute. frigidum enim corpus sicuti magnificus sine inuidia uoluit singulac exponere. quia sic in ante cedenti a forismo exposuit de infantibus qui crescunt. sic & nunc ordinabiliter addidit. quia senibus modicus calorem propterea

Itaq; fomitem paruum indigent. hoc est modicum cibum necessan-
tur. & secutus sic in expositionem. tamquam requisitus reddit
rationem. quia de plurimo cibo feruor ipse ut calor extinguitur.
sicut ante diximus de igne. merito & febribus acutis non compre-
henduntur. quia frigidum est corpus. Quere uero frigidum? Pro
nihil aliud. nisi per calorem naturalem quem habet exiguum & modicum;

VENTRES HYEMIS ET UERNO FERUENTIORES
secundum natura sunt. & somni pluxiores. His ergo temporibus refectioes
multe dande sunt. & enim naturalem calidum multum cibum est.
nutrimentum igitur plurimum indiget. exemplum a & aetatis
ipsi quoq; ut athletae. Questio nobis oritur. dum quendo Hippo-
crates dixit. quod nisi calor digestionem non facit. quomodo nunc
dicit. quia hiemis tempore & uerno multum appetimus. &
multum digerimus. dum quendo tempus per se frigidus sit. hu-
mor id est frigidus. aut dum unus sit uenter. quere uentres
nominauit? Aut quid somnus aduentrem? Bene consecu-
tus est Hippocrates. sciens quia non solum a & aetatis. sed et tem-
pora conueniunt. Sed & docet nos diuinitate rationem. & enim
hiemis ut uerno plurimum appetet ut indiget quem in aestate.
aut in autumnum. quia uentris concavitates in quibus maxi-
me feruor noster naturalis habitat. sic dictum est in hiemis & uerno
plurimum habundat. eo quod hiemps frigidus sit. necesse est
ut carne nostre inuisibilia poros appellat. concludantur. & om-
ni modo constipentur de multo frigore. quae conclusio facit.
feruorem nostrum naturalem non inuenit per quem exalari. dupli-
cari & clementer. quod dictum est de naturali feruore. omnia
in corpore nostro uigent. sic principatu ut dominio ipso con-
stare. Merito plus cibos appetimus in isto tempore. eo
quod sepius dictum est. feruor ut spiritus utriusque habundat. plus
autem quia noctes pluxiores tunc sunt. unde somnus multus
fit. Quid uero est somnus? Quies totius corporis in quo
quiescunt consuetas operationes. quia in somno natura cum

de hoc dicitur

seruatas consuevas horas. De minuta tamen quantitate ciborum.
Et ecce pone aliquem laborantem caupon. aut synochum. qui non
habet declinationem. Istis si uolumus dare cibos. aegritudi-
nem addimus. si nondicimus uisum minui. et quid
faciemus? Interrogamus quibus horis solitus est refici. & ipsas
horas illum reficimus subtili cibo. quia natura cum operatio-
nibus suis sequitur consuetudinem & conseruat. Et quia quinq;
res querende sunt in comestationibus; consuetudinem. uisum.
digestionem. copiam ciborum. & modus comestationis. ut uerbo
tenus. Roma qui habet ad prandium comedi. non ante. sed post
omnes cibos. Et quare ad cenam imprimis comeduntur. ut agra-
dinem praeteritam temperent. Sic idem require tempore quod sit
aegritudo. estas. aut hrempr. In regionem calidam aut frigidam
aetate iuuenis. aut senis. consuetudinem ut diximus. Quibus
horis solitus erat reficere. quia consuetudo secunda est naturae.
& natura conseruat consuetudinem;

ESTATE ET AUTUMNO CIBOS GRAUITER FERUNT.
In hreme facilius. uerno autem consequenter. Questio
nobis puenit contra Hippocratem. quomodo ipse dixit.
quia calor digestionem operatur. hunc dicit. Quia estate
nondigerimus. In hreme uero plus digerimus. Dum
quocundo aestas calida est. humor calidus dominatur.
In hreme enim humor frigidus. tempus frigidum est. ipse
sibi contraria uidetur loqui. Nos enim demus exemplum.
quatenus tantum & talem uirum & amicam naturae & ue-
ritatis non faciamus mentire. Pone esse nimphas tam aquae
in aestate frigida est. & in hreme calida. Sic itaq; & cor-
pora nostra. In aestate omnis calor foris emanat duobus modis.
unum quia aperti sunt pori. aliud quia confugit calor ad
similem sibi aerem. Sic in amphitheatrum dimittunt similem
& similem. semper unus ad alium confugit. In hreme enim
constipatio fit. Porro calor in interiori parte reconditur.

132
illic digestionem maximam operatur. Autumnus simile
aliquid habet cum aestate. uernus cum hyeme. ideo illum
illi comparauit ;

QUIB; PER CIRCVITVM ACCESIONES FIUNT.
non dare cibum sed subtrahere oportet adlectiones.
circuitus ab ipso usq; in ipsum. ut est testiculus. qui die inter
polato commouetur. Ipsud est quod dicit Hippocrates. ut die
commotionis cibum non des. quia natura rixat. duobus deser
uire non potest. humori & cibo. uincitur potius quam ipsa
uincit. Subtrahere adlectiones hoc est quicquid cibor;

ANTE CHRISIS FIANT QUAE SOLVUNTUR. ET QUAE SOLUTE SUNT
aegritudines. numero pari dierum nihil mouendum. neque
noui aliquid faciendum. neq; farinae. neq; alius exagitatio
nibus. sed sinire oportet. In isto aforismo multi multa senserunt.
aliqui dixerunt. critica die non iubet dari cibum. Alii uero dixerunt.
eparim die duo aut quattuor. nec hoc est. Galienus enim
dat expositionem quod credo aliud non esse. Pariam rem dicit.
Quando determinata fuerit aegritudo. unde & uulgaris sermo
dicit. Paruebiticum. hoc est incidi. Ergo ipsud est quod ammo
net. Dum determinata fuerit aegritudo. natura debilis inue
nitur. Post tunc & tunc liborem. nihil iubet fieri.
ne forte iterum aegritudo. neq; medicamen aliquod. neque
ex se cogitando. hoc est noui aliquid. sed sufficiat nature quod
ipse fecit. quic plus est quod facit natura. quam quod assi
nere enim dimittere dicit. hoc est quiescere naturam;

QUAE OPORTET EDUCERE. QUAE MAGIS ELABITUR. ILLUD
educere per congrua loca. quae feruntur ut maneat. per
multitudinem expectandum. sed quo usq; feruntur.
quicquid oportet & tollere bene aegrotus. & ubi oportet.
& usq; ad deflectionem adducere. & hoc facere si tollere
aegrotus. In tallectus aforismi tunc est. ipsud est quod
docet. quae oportet purgari purgentur ipsa. per congrua enim

Loca dictum est unusquisque humor per suum congruentem locum
descendat. ut si per uentrem. per uentrem. & si per uomitum. ex
pedit per uomitum. sic & alia cetera. Multitudinem non ex
spectare docuit. ut uerbotinus ingreditur ignarus medicus.
det ad uentrem. purgat tres sextaria. nihil proficit nature.
quia non deposuit contrarium humorem. Ingreditur enim
doctus medicus. non considerat multitudinem quod purga
uit. & iterat. & dat illi ad propriam humorem. unde facit
eminam. Continuo aptum feret natura. quia caruit inimicum.
Ergo ipsud est quod dicit. quae oportet purgari. ipsa purgant.
& hoc apte feret egrotus. Videamus in quibus aut in qua
passione iubet usque ad defectum adducere per inactionem.
Scitote quia in tribus passionibus media tumentes in causa febre.
& in dolore pedum. & quere in tumore medicorum. quis nescit. quod
ex putredine fit. tam diu iubet subtrahi. usque dum defectum patiat.
Signum est istud. quia subtrahit abundantia. Causa uero in
cendum dicitur. Tam diu iubet subtrahi. usque dum ad defectum
ueniat. Defectio enim nunquam fit. nisi unde eueniens.
Galenus enim refert quendam hominem fleuothomico laborante
causa. qui angustius est passus. Cui dixit Galenus.
O homo. occidisti febre. In dolore pedum duobus modis potest.
unum quod subtrahitur materies. aliud quia dum angustia patitur.
obliuiscitur dolorem. & hoc quoque iubet ferre si uisus uelida fuerit.
Si uero inbecillitas fuerit. nec pro parte iubet fieri.
IN ACUTIS CAUSIS RARO. ET IN INITIIS FARMACIA UTENDUM EST.
hoc est bene & perfecte facere. Iste aforismus illi superiori lungit.
& ipsud est quodam moneri. nisi in acuta. id est nimis acuta passione.
In initio ad iutorium non adicias. quae si sustinere uolueris. ad
statum non puenit. Perfecte enim hoc est ut nisi maturam nunquam
purges propter acutas.
SIGNALIA OPORTET PURGARI PURGENTUR. PLACIDE FERUNT.
Contraria autem in commode. Intellectus istius aforismi talis est.

non ordi
ueritate
septim
Ebd
maximus est
inse com
generantur
parer no
sic dica
experiment
semp
quod est
xiii
ebdomader
principium est
ebdomadis conte
da. & si fuerit
ert quinto dec
recurrere & num
septima & qu
decem & sept
CANTABIE UAL
der. vii autem d
ordinem ostender
decimo die de m
indicat. c
stauo die. et e
quarta uidenda eb
quarta de quatu
septima autem ab
matio erit x

salg

ostendens non ordinatim . sed doctorum est semp istuc facere .
 ut de inuersitate ratione ostendat . & quid dicit . quia
 quicquid dies septimum pronuntiat . alterius ebdomadis . viii .
 principatur . Ebdomada septem dies habet . unde & septimus
 dies maximus est in arithmetico numero . & in creberrimis diebus
 quia omnia in se continet . hoc est par & impar . & neq; generantur
 neq; generantur . ut puta sic dicas . iiii . & .iiii . viii faciunt .
 iii & .iiii . pares non inueniuntur . et ecce generantur . non
 generant . sic dicas . vii et vii . xiiii . qd intra metas n̄ est .
 iam experimentatus ē numerus . Questio nobis dum de
 terminatio semp in creberrimo die . hoc est in impari fit . quia
 in xiiii . quod est par n̄ impar . & redditur tunc ratio . quia
 vii et vii . xiiii faciunt . qui sunt sequestrati in pares . hoc ē
 due ebdomades . cuius initium ebdomade . octauus dies
 principium est . Conspicienda . xv . hec est enim alterius
 ebdomadis contemplaris . Finit quicquid decimus scda ebdoma
 da . & si n̄ fuerit determinata egritudo in xiiii^o dies . In initium
 erit quinto decimo die alterius ebdomadis . & a iiii incipit
 recurrere & numerat . quia iiii ubiq; semp pronuntiantur .
 Rursus septima & quicquid qui de quicquid decima . iterum a xiiii .
 usq; decem & septem . qd semp istum currit numerum ;
CONTRARIE VARIATIONES . RESPONDENT IN QUATTUOR DECIM
 dies . vii autem dierum . ipsum retulerunt Hippocrates . uult
 ordinem ostendere . & dicit . Acute egritudines quicquid
 decimo die determinantur . & a quicquid die incipit . quia quicquid
 septimum indicat . & si septimus n̄ fuerit . incipit alia ebdomada
 ab octauo die . et exspecta usq; undecimum diem . ipsa enim
 quicquid uidenda ebdomada . iterum observatio . xi . ipsa enim
 quicquid de quicquid quattuordecim . et vii . est de quicquid quattuordecim .
 septima autem ab undecima est . si n̄ fuerit finita xiiii .
 observatio erit xvii . quod est tertia ebdomada . ipsa quoq;

quarta de xiiii ē . ab ipsum incipit . usq; ad septimum decimum .
aut decē et vii . usq; in xi . iiii . vii . Indicat . vii . xi . & p isto
ordine currit hic numerus . quod repperiens galienus . libris
exinde fecit . quos appellauit perieerie nimeron . sed yppo
cras breuiter omnia declarauit ;

QUARTANE AESTIUE PLERUMQ; FIUNT BREUES . AUTUMNALES
uero plixē . Prolixiores autē magis quæ ad hñemē con iun
guntur . Complem rationem crēdicorum dierum . uult mi
grare ad passionē . & incipit aquęstana dicendo . quia æstiuę
breues sunt . autumnales uero plixē . Requiramus quere .

SCITOTE quia quęstana ex melancolia fit materia . quia melan
colicus autumnō crescit . ut æstate sit quęstanus . ex colerico
discolto est . & quęstuaor aliqua conueniunt ut breuis sit . quæ
unū quia ex colerico est . qđ cito dēminatur . Aliud quia de æs
tate generatur . Tertium . si n̄ fuerit fleuothomatus . quęstum
si crapulus uocauerit . Ut autumnō plixus sit . multe res con
ueniunt in unum . Unum quia ex melancolia ē materia . Aliud
si crapulus et ipse uocauerit . de inde si non fuerit fleuothomatus .

Quęstū si sit in tūclatate . quintum qđ ad hñemē con iungitur .

Unde alii uenientes ad hñemē . non sic concussionem patiunt .
quia inficitur siccitas et acquirit ex frigore humiditatem de
hñemē . & erit commotio minor ;

FEBRES SUPER SPASMUM FIERI MELIUS . QUAM SPASMUM SUI
febre . Mirum est qđ yppocras dicit . quic passio passionem
curat . et passio passioni calamitas ē . Spasmus ē . motus inuo
luntarius . uoluntaria optinet loca . fit aut replezione . aut
exinanitione . omne enim quod in longum est . in altum ēē
non potest . Omne uero quod in altū est . in longum non est .

SCITOTE quia sic mulieres ordent telic et texēnt . sic & p uida
natura inorsum habet neruor . & intestinum musculor . & in
ascarnium . & quando passio passionē curat . quotiens ex ni

galienus in ostium . collegit fasciculum erucarum & optulit illi .
Ille ut uidit . continuo iactare se delectulo uoluit . & dixit .
non exspectes ut coquantur . sed sic crudes date mihi . Comedit
et continuo sanus factus est . Vnde non pigeat medicum sepe
originem cause inquirere . ut quod ars non manifestat .
interrogatio manifestet ;

Febriantium non ualde in superficie permanere & nihil mi-
nuere corpus uel extenuare . magis ratione molestum est .
Quiddam enim longitudinem aegritudinis ostendit . Aliud uero
inbecillitatem febris aut interioris corporis partes tenet & aut exte-
rius . Quotiens exterius tenuerit . signum est . quia ualida
natura supfluitatem ad superficiem expellit . Ad superficiem non
morari febre . ut sunt pingue habitudinem . & ouesiores .

Nimia pinguedo conglutinationem facit porum . & non dimittit
calor euaporari foras . habitudo quidem solida uidetur .
interius enim adtenuat & occidit . Vnde hoc cognoscentes
pro rationem quia malum est quicquid & pingue . & si materia
& aliud . quia quicquid interioris deest & calor . tantum
nimia occidit debilitas ;

Inchoantibus morbis . nihil in principiis medicinali con-
uenit . statum autem accipientibus silere melius est . Questio
nobis est contra Hippocratem . quomodo ipse dicit . In initio
purga . & quomodo ipse dicit . usque ad statum finire melius est .
Initium ut purgari iubeat . de pacuta dicit aegritudine . que
ad statum peruenire non potest . Statum autem exspectare
acutarum aegritudinum . & aliud . quod in initio dum morbi fue-
rint humores . non adhuc adpresens est tota habitudo corporis .
ex ipsis non laborat natura . aut adiutorium deponere humo-
res . si uero augmentatus fuerit . melius istum usque ad statum finire ;

CIRCA INITIA ET FINES . OMNIA INBECILLA .

circum autem statum omnia fortia . Videamus quare debilia sunt

circa initia & fines . & instatum fortiora . Scitote quia in in-
 itio turbata est dū mouentur humores de loca sua . usq; dū
 apphendant habitudinem corporis . humores & passio cestan-
 tur . uirtus sola debilitatur . & tale quiddam patitur natura . In in-
 itio omnia . quod patitur ciuitas dum egreditur gens . In statu uero
 ueniente requies est . quia iam pfecta est passio . & non p̄turbat
 natura . neq; cstantur humores . natura solummodo passioni
 deseruit . Cestatur uirtus n̄frangitur . Ad finē uenientem . In-
 cumbit natura cum operationibus et uirtutib; suis . et excigit se
 ultra rationem . querens inimicū foris castra expellere .
 & p̄tantum & talem laborē . fessa ac debilis repperitur natura .
 & tale quiddam patitur natura in istis . qđ patitur benator in
 theatrum . dum intus est ad parabolam ludens cum ursum
 & tam diu fugit quo usq; ad posticum ueniat . at ubi foris egres-
 sus fuerit . angustiat . qui antea fugebat uelociter . Unde
 dicitur . & timor addidit alces ;

QUI EX AEGRITUDINE ARTE REFICITUR . NIHIL ACCIDERE
 molestum est . ut ex aegritudine dicat . non dicit de illo
 qui a salute ad aegritudinem uenit . sed qui ab aegritudine ad
 salutem reuertit . Et quid dicit . Reficiat bene . & nihil me-
 liori uideatur . neq; in uirtute . neq; in aliud molestum est .
 & signum est . quia in eis putredo est . quae illum reparare
 n̄admittit . sed totum ad putredinem trahit ;

PLERUMQ; OM̄S PESSIME HABENTES BENE REFICIENTES
 circa initia . & nihil addentes in consummatione . rursus
 abstineant . Vult Hippocras in ipsum p̄durare de ratione
 ciboz . & dicit . hi qui pessime habet & nihil additur .
 aut melioratur . in carnibus abstineat . Iste a foris illi
 illi superiori coniungitur ;

QUI AUTĒ CIRCA INITIA ABSTINENT FORTITER
 post modum reficientes . melius carent . De acuta

loquitur passione et dicit . ut inimicus abstineat . In antiquis enim temporibus usq; ad testium diem nihil dabant medici . Unde & diatrtaici uocati sunt . sed istud male faciebant . quia in om̄s aegritudines istud operabantur . si esset effimerus . qui ex distemperantia fit . magis plus exacerbantur . & faciebant de nichilo maius . Ergo ipsud est quod dicit . Si in initio abstinent sed paulotim reficit . p̄modum uero reficiens melius . & celere carent aegritudinem .

IN OMNI AEGRITUDINE UEGETARI MENTE ET BENE HABERE AD oblationes bonum est . contrarium autē malum . Vult yppocras doctum p̄ om̄a eē medicum . ostendere uult quid sit mens aegrotantis . & dicit . Si Ingressus fuerit medicus ad aegrotum . salutans illum . & apte si susciperit bonum est . Et scitote . quia necessarie sunt fabule aliquę . ut possit cognoscere medicus . utrum sana sit mens annon . Considerare semp debet am̄ dico quid sit aegrotans aut quib; delectetur rebus . Si est religiosus . opponere illi de diuina . si tamen antea hoc amauit . Si uero fuerit scolasticus . fabulas uirgili illi insere breues . quae illum ad furorē non puocent . Si uero fuerit adulter . ex inde illi insere . & tunc cognoscis si sana ē mens . si apte susceperit haec om̄a . Tunc et medico se committit . & quic quid illi offestur uolueris apte suscipit . Bene igitur mentē sanam dixē eē . quod est principium corporis . Oblationes enim sunt . qđ cumq; illi offestur . si bene susceperit bonū est . si om̄a maxime adimpleuerit . si autē non . contrarium ē . Quere . quia signū est qđ mens insanasit . Aliud uero quia a medico a quo debebat adiutoriū suscipere . ipsum quoq; refutat . cibos non suscipit . haec om̄a sunt contraria .

IN MORBIS MINUS PERICLITANTUR .
In quibus pprie nature & aetatis . & equalitatis . & temporis . & morbus fuerit . magis autē quem quibus scđm hoc n̄ fuerit .
Questio nobis est in initio locutionis istius . si regulae est .

quia similia similib; congaudent . Calor calori augmentum .
 aestas calida . humor calidus . iuuenis calidus . Ista omnia in
 unū . magis augmentum eē debuit caloris . n̄ cito dēminari .
 ut ipse dicit . Scitote q̄ ista om̄a conuenientia in unum .
 n̄ faciunt peregrinā agritudinē . sed sc̄dm naturā . Et aliam
 rationem cognoscite . quod credo aliud n̄ eē . q̄ aestas sc̄dm
 naturam . humores sc̄dm naturā est . Iuuenis si fuerit . & in
 puinciā talē . ista om̄a simul conuenientia sunt . Febris uero
 natura est . id est accidentia superant tot rer̄ naturales . unā
 extra naturā . Omne enim qd̄ ex calido est . cito mouetur .
 & cito dēminatur . Si sc̄dm istud n̄ fuerit malum est . ut est
 in iuene in h̄eme . ut in sene in estate ; & iste dicuntur pere
 grine agritudines quae n̄ in suo tempore fiunt . neq; in p̄p̄riate ;

IN OMNIB; MORBIS DIUTURNIS

Ique circa umbilicū & sup̄ p̄ctinē soliditatē inueniens habere
 melius . qd̄ autē ualde extenuatum & t̄c̄bidū . pessimum .

Y p̄p̄ocras dum umbilicum p̄ominant . media nobis significat .
 hoc ē apte totū uult ostendere . Siquis multo tempore laboran
 do ex agritudine . media solida habuerit . quale signum est .

Scitote quia si solida fuerint media . quamuis multo tempore
 labore . n̄ est malū . Quare . quia illic sp̄s . illic stomachus . illic
 & cor . illic & operationes naturae . dū om̄a sana fuerint quod
 accipitur . cito digerit̄ . nutrimentū naturae ministratur . & quan
 tū libet multo tempore agritudo . ad tenuatiō n̄ fit . quia uitalia
 & nutrimenta sana sunt . Si uero extenuatū fuerit . ita d̄ solū
 aliquib; intus ingredi stomachus . Ita ut sp̄s & uent̄ unum sit .
 malū est . & signū ē istud quia n̄ erit diu spatium uitae quia om̄a
 extenuata s̄ . nutrimenta n̄ dant̄ corpori . compatiuntur principia
 membrorū . & quae erit spes uitae . & n̄ potius mortis .

QUIA SALUBRITER HABENT CORPORA IN MEDICAMINUM
 purgationibus debilitant̄ celerius . & qui malo cibo utunt̄

bono sunt corpore Inpurgationem laborant. Intellectus istius
talis est. Aliquando iubet fieri purgationem. Aliquando non.
Videamus quid est sanitas. aut quicquid purgatio contraria est
sanitati. Scitote. quod sanitas est temperantia nature. secundum
calida & humida. si sanitas temperantia est. adiutorius
calidus est & siccus. utique distemperantiam facit. huic uero quia
malo cibo utuntur. hoc est male con sparsio humorum. Istis
quoque necessaria est purgatio. quia laborat qui pigre mouentur.
& tunc maxime laborat si purgatio non fuerit;

CUM MODICO PEIUS ET POTUM ET CIBUM. SUAVIUS AUTEM MELIORIB;
Insuauius autem magis eligendum. Questio nobis est. si potus
peius est. cibus peius. quid est bonum. Videamus quomodo modis cib;
intellegitur. quod modis potus. aut de quo potu loquitur.
aut de quo cibo. Scitote quia hic modo de pane loquitur.
& de uino. & quid dicitur. Ut uerbotinus ingrediens medicum
ad egrotum. & dicit illi. Accipe succus. & ille. uolo domne. & ille
nec audire uult illud. Dicit medicus. Accipe quod uis. & ille
iubes buccellas insup fusas. Sed uideamus. quod panis tribus modis
diuiditur. est bolumearius panis. ut musteus. est consuetu
denarius. ut comedere solent homines. est et necessarius ut spun
gia. Unum item cognosci debet. aut quis in quo tempore bibi
debet. quod & iam a Galieno placitum est. ut siculus uinus. est
samillus. quod potari debet in heme. est surrentinus. quod po
tari debet in aestate. est gazitrus. est palmatianus. est laucanensis.
sed reuertamur ad proposita. Quare peius est iste qui nihil acci
pere potest. sed hoc desiderat. Preuidens medicus si forsitan
habuit accipere proteriduo ipsos cibos. considera uisum & de
siderium. & concedet illi medicus. Istud si non accepert peius est.
quia & uisus debilitatur. & desiderio non satis fit. & quid facit.
Dicit illi buccellas. & quicler. ut aliquando de spungia que ante
pridie est cocta quia similia modicum accipit aquam. diutius

137
malaxatur. fermentum modicum recipit. Ideo postera die ut illud
quod habet humectationis curat. & plus fermentum non adurat;
Sed & prius de aqua frigida diluens uinum lauicanense electum
est enim apud auctoribus. Si talis sit locus ubi non fuerit lau-
icanense. facis ex alte uinum. quod ubique reperire poteris. hoc est
ydrumelli & concedis desideranti. & iustiti. & hunc suauis
accipit; quomodo dicitur apud romanos. quod bene datur.
bene suscipitur; & quod bene suscipitur. bene digeritur. Si uero
non dederis. in suaue est. & non suaue. & inde peius est. quando
non concesserit iustiti & uoluptati;

SENIORES IUNIORIB; PLERUMQ; EGROTANT. PLERUMQ; EIS DIU
turne aggritudines nascuntur. plerumq; commoriantur.
Questio nobis oritur contra Hippocratem. si senis multum agrotat.
minus quis agrotatur. sed redditur talis ratio. quia iuuenem
posuit multum agrotare. eo quod acuta sepe incussit aggritudi-
nem. Senis autem quicquid pingue habet humorem. tantum
multo tempore protrahitur aggritudo. Quod iuuenis breui tempore
de acutam laborat aggritudine. hoc senis tempore multo pro-
trahit. & reperiantur ambo similes. Ille longi temporis qui
acuta incurrere non potest. & ille repentinam que cito debili-
tat. Intantum quia senibus aliquando commoriantur aggritudines.
& dicuntur conuiue. que cum ipsis commoriantur;

BRANCIS ET CORIZE VALDE SENIB; NON MATURANTUR. UT SUPE-
rius dictum est. quia senioribus; aliquae aggritudines commorun-
tur. de ipsa nunc testatur. quia brancis & corize non maturantur;
Quid est brancos. brancis est quotiens faucis profocatione ha-
buerit a frigido humore. Calor in senibus minor est qui il-
lud relaxare possit. ideo non maturantur. neque relaxantur;
Corize est profocatio in noidis ossanarium. Idem & ipsud eodem modo
fit. ideo non maturantur. Propter ipsam rationem superius dictum
est. & dicuntur conuiue passionem. que iam cum ipsis commoriantur;

QUID EFICIUNT FREQUENTER ET SORTITER.

sine manifesta occasione · repente consumat · Scitote quia nisi
causatiua p̄cesserit · causa n̄ fit · p̄cedit mal factio · & signum est
quod agritudo repentina fit · & cito morte infest · Si t̄c̄m̄ nulla
causa fuerit p̄cedente · hoc ē aut uentris fluxū · aut sanguis que
possint debilitare · & multi temporis agritudinē · & alia c̄etera
signa que mal factione solent afferre ;

SOLVERE APOPLEXIĀ · FORTEM QUIDĒ SANARE IMPOSSIBILE · DEBILE
autē non facile · In p̄senti igitur lectione requirendū est quid sit
apoplexia quot differentiis · & unde gignuntur qui locus patitur ·
& quare aliqui n̄ soluntur · alia difficile curatur · Apoplexia
est omniū quatuor humorum exuberatio ultra naturā opti
nens rationē memoriā · & fantasiā repl̄ & concavitates · exten
dit meningas sine motu ac sensu his qui patitur · p̄prie originē
ex flegmatico habet humorem · Differentiis autē sunt duę · maior
& minor · Idest apoplexia · et emiplexia · & quare sic fiunt ·
omnis lesio tribus modis fit · quoclis fuerit lesio · talē fac̄ passionē ·

Quare n̄ curatur apoplexiā · Dem̄ exemplū p̄ qd̄ possimus cognos
cere p̄prietatē rei · Pone eē aurigam incircū iunctis quatuor
æquis equilibus aurigā cinctū fasciis · p̄ iugulum dextrū & sinistrū
& alio p̄ mediū ducitur · Et quare istud sic fit · Audi duobus modis ·

Unum p̄ scema · & aliud ut contineat · Ecce quida natura interius
fecit musculor · iste uero dū cūssum ascenderet · & iustus illi
fuerit circū uallandi lora æquorum · directo itinere p̄gunt ·

Dum autē un̄ ex eis erumpendo uicerit · tunc auriga picit ubi n̄
uult · & morte subcumbit · Sic iteq; & natura cum humoribus ·
dum sc̄dm̄ natura fuerit · conseruabunt naturam · dū autē unus
ex eis exsuperauerit · agritudines gignunt · & si unus periculū
facit · quantum magis quando om̄s quatuor exsuperauerint · &
principiū corporis optinuerint · Questio nobis oritur contra
r̄ppocratem quid dicit · quia nisi cor p̄tulert · aut cū p̄tulert

homo n̄ moritur. In apoplexia quomodo patitur. dū repentina passio sit cerebri. huic questioni occurrit t̄clis solutio. si nerui ex cerebro habent originem. pulmones n̄ri cordis flauellum sūnt. qui pulmones d̄sinentur a neruis. p̄ quos & agitantur. Dū cerebrū p̄tulerit. nerui n̄ mouentur. Dum nerui moti n̄ fuerint. pulmones n̄ exagitantur. cordi temperam̄tum n̄ ministrant. in suo sibi cor tutatur. et mors euenit. Itē cognoscimus apoplexiā quia & spumā facit & extensionē. In emplexia enim. p̄ solum extensionē. sed & oppressionē parua. Unde & aliquando curantur. quia minor est lesio ;

STRANGUILATORŪ AUTĒ ET DEFICIENTIŪ. NEC DŪ MORTUORUM n̄ resipiscunt. quib; spuma fuerit in ore. Uiderem̄ quod modis fit stranguilatio. aut quare hi qui spumā habuerint moriuntur. **S**icote quia stranguilatio quat tuor modis fit. aut intrinsecus. aut extrinsecus. aut uoluntarie. aut inuoluntarie. Intrinsecus. ut in apoplexia extrinsecus. ut cadens quis ipse opprimit uoluntarie. cum aliquis se liqueo suspendit inuoluntarie. ut hi qui ad furcā plicantur. Ergo utrosq; dum in ueneris spumantes. iam deuita p̄mittas. quid est enim spuma. calor naturalis cum uentositate & spū uitale. ad fauces ueniens spumā facit sicut in caccabo. ubi inposite fuerint carnes aut legumina. ex calore & uentositatē facit. & tam diu facit quo usq; uentositas admittatur. Sic itaq; & maris conceptam uentositatem. p̄mis exagitando spumam adlitur facit. sic & si quis uoluerit inflasconē aut in utrē liquidū inicere. uelocitē ad os spumā leuat. Sic & natura dū spumā fecerit in os. significat quia calor naturalis cū uentositate & spū uitale derelinquit interiora. & querit spes uitę. Sed si quis nob̄ dicat. Epileptici dum spumantur quare n̄ moriuntur. & reddimus talē rationē. quia n̄ est de interiori parte. sed est solummodo de palato & faucibus;

QUI VALDE CRASSI SUNT SECUNDŪ NATURĀ. J

celerius moriuntur . magisquā graciles . Questio nobis datur con-
tra r̄ppocratē dū ipse laudauit dicens . quia increassare nemo
potest . nisi quis copiose refecerit . & qui sanas habuerit uisutes
operatiuas . Quomodo nunc dicit . quia celerius moriuntur .
Dicimus enim . quia nunc de extra naturas dicit crassum . & gra-
cilem scdm naturam ; Moritur enim celerius crassus . quia
p̄focantur uene arterie . & officium nature adimplere non
potest . p̄focati moriuntur . quia ab apti pori ex nimia sicc-
tate omnis calor euaporat . Docet nos usus . q̄ dum coriū
siccum fuerit lucet . dum autem infusus conspissatur . Homo
enim plus cauernas habet & fortiores quā cetera animalia .
Intantum quia plus cito algit quam animal . Dicitur quidem in
psida imperator ap̄sonis iubet coriū tolli . & ex inde habet aliquo
scema tegimenti . & sic est ad p̄batum . quia aptiores cauernas
habemus quam animalia ;

EPILEPTICORUM IUVENIORIBUS EUADERE CONTINGIT . IER-
LIN MOTATIONE maxime aetatis . & regionis & uitae . Videamus
unde fit epilepsia . aut in quo iuvene fieri dicit r̄ppocras .
& epilepsia est passio cerebri sine sensu . ac motu . fit ex melen-
colico . quotiens exhuberauerit & ad cerebrū conuersus fue-
rit . aliquando & ex flegma . Iuuenis enim dicitur a qua stodecim
anno usq; in tricesimo testio . si intra uicesimū quintū contin-
gerit . sanantur multis modis . unum q̄ in motatio est humo-
ris . de inde q̄ & motatio aetatis est . & in t̄minū istū amputat
passio . & si fuerit abstinens a cibo ut a potu . qd̄ r̄ppocras utā
dixit . Si enim immotauerit tempus istud . cū ipsis cōmoriuntur ;

DUO DOLORES SIMUL IN NATI N̄ IN EODĒ LOCO .
Fortior opprimit alterum . Questio nobis datur in unū locū
quomodo potest fieri ut duo sentiantur dolores . Videamus
ergo quid ē locus . locus est pars una . multa in se continens
membra . ut est domus multa in se habens cubicula . idē in uno

133
cubiculo multi resident homines. De inde manus una multa
habet digita. & digitus unus. multas habet uncias. Ergo ipsud
dicit Hippocras. quod si fuerit dolor in unū digitum. & post
modū subsequutus fuerit dolens alius. plus facit dolorem.
quā ille prior iam tumet. tumor diaforis in facit. & minus
habet dolorem. Is uero qui p̄modū dolet. fortiore facit dolorem.
& illū miore opprimit. Sic est istud. sic si alicui moriat
canis & caballus. plus dolet de caballo quā decane ;

CIRCA NATIVITATES SANIE ET DOLORES ET FEBRES ACCEDUNT
magis quā fasce sanies n̄ fit in quocūq; loco. nisi ubi sanguis
aduenerit. Ergo siue ex flegma sit. siue ex colerico tumor.
siue ex melancolico. siue sanguis aduenerit. nunquam fit
sanies. quia omne qd̄ putrescit. nisi calidū & humidum
fuerit. putre fieri non potest. Dolor fit quā extenditur
locus. Febris enim duobus fit modis. unum quia ex sangui
ne est plus. qd̄ est calidum & humidum. Aliud uero. quia
ubiq; sunt nerui. & arterie. & uene. qui principia ad con
passibilitatē uocant. Ideo fiunt magis febres quā antea sunt ;

IN OMNI MOTU CORPORIS CŪ CEPERIT LABORARE

& quiescere. statim adimit laborem. Qui consuerunt labores esse.
uel si fuerint instabilis. uel senis. a consuetis & iuuenibus facile
tolerant. quæ p̄ plurimum temp̄ consue. & si sit peior ab
insuetis. minime molestare solent. Complens Hippocras de apo
plettica & epileptica passione. ut de sanie. Uult de p̄senti
de exercitio disputare. & quia de exercitio nobis locutio
est. necessariū a nobis querendū est. quæ exercitiū uniuersaliter mouet.
& quæ particularitē. Aut de quo exercitio
in p̄senti Hippocras loquitur. ut puta scriptoris manus ex
agitatur. plus tam̄ oculi laborant. Fullones pedibus labo
rant. & totū exagitant corpus. Qui uero currunt pedibus
laborant. & totū exagitant corpus. Sunt & alia multa

quae nunc nobis necessaria n̄ sunt exponere; Veniamus ergo ad
pposita. Scitote quia Hippocras nunc de opera dicit. quae non
solum omne corpus exagitat. uerū & iam memoriam exagitat.
& humores subtilicat. & ad pristinā reuocat sanitatem.
Sed aliquando & ipsa fit particulatim huic qui manū ericiunt.
facimus illos ad paridēlem exercitare. tunc fit quotiens post
aegritudinē uolumus aliquos exercitare. & speram illis illis dē
tamus. Iste dū exercitauerint. dolent. dū requieuerint. desi
nit dolor. quia cessata causa tūa. cessat causa. Hippocras
enim ponit duos. unū consuetū. & alium in consuetū. & dicit.
Iste qui consuetus ē. fit tantū leditur ut laborat. quantum iste qui
consuetus n̄ est. Pone duo euntes uia. unū habentē consue
tudinē xx̄ miliaria agere. & aliū numquā ambulasse
uiam. Iste qui consueuerat xxx miliaria. si sibi addat & alia
decem. n̄ satis ledit̄. hic uero qui n̄ consueuit nec miliarū.
si uoluerit ambulare ut xx̄ miliaria. satis leditur. Pone idē
iuuenē. & senem. & dicit. quia senes plus postat laborem.
quā iuuenē; iuuenis exercitiū. tam ciborū copiam quam
calorem naturalē uegit. Senex uero nec exercitium.
nec calorem. nec ciborū copiam. nec uirtutē in se habet. Quom̄
plus postat laborem. Huic questionī occurrit t̄clis solu
tio. quia senex consuetudinē habuit. & iuuenis non.
Nam ipse Hippocras dicit. Consuetudo ē seruat natura. & na
tura seruat consuetudinē. Aliud quia corp̄ nr̄m tribus
dimensionib; m̄tur. longitudine. latitudine. & altitudine.
senex om̄s in se habet iste tres. Iuuenis uero ut si duo habet.
tres habere n̄ potest. & pp̄ istam rationē. Hippocrates posuit
senē plus postare quam iuuenem ;
OPORTET ERGO CONSUETA MOTARE PLURIMŪ ET REPENTE RE
plere. ut manire. ut cale facere. ut infrigidare. aut in alio
quolibet corpus mouere. molestum est omne satis mature.

& inimicum . qd aut paulatim utile e . & aliter . ex alio tran
 sire in aliud . oia scdm rationem facientibus . n occur
 rentib; scdm rationem . Questio nobis ortur contra
 rppocrate . du ipse superius laudavit consuetudine illum
 secunda ee naturam ; Cur n ipsam in motari desiderat . Sed ui
 deam qua consuetudine die . ppria . an accidentia . Dicitur
 ppria qua laudat . n utuperat . sed accidentia . Ecce pone
 ee rusticu adueniente indelicus . Iste du egrotauerit .
 ad esu & illa reuocam . Sic refert galien . quenda egrotasse
 maiore dom tiberi cesaris . & iste nullomodo poterat sanas .
 donec illi esu & cibi fuissent appliciti ; Ergo in istis n consueta
 motant . sed magis ad esu & reuertunt . donec salui fiant .
 I psud die in presenti . & date c trario que in anitas repleantur .
 que replata in aniant . que in frigidata recale facere . Ita
 tam ut natis . sed paulatim . Nam in multu c tristatur
 natura . mediocritatem aut gaudet ;

NON TRANSIRE AD ALIA MANENTEM QUOD FUERIT UISU EXIN
 ANITIO . Hippocras uult p oia doctu ee medicu . dicens . Si
 tibi uisu fuerit adhibere adiutoriu . i puta in podagrica
 passione . Adiutorium si fuerit congruu tepus ide . uisus apta
 religio talis . n motet continuo ad aliu adiutoriu . quia tunc
 ledit egrotu . Ecce pone ee homine laborante ex colerico hu
 more . uisum mihi e dare illi adiutoriu qd deponat colericum .
 Do illi pensum solidum unum . & nihil facit . ex inde n debeo timere .
 neq; aliu continuo motare adiutoriu . Sed p paucos dies tantu
 illi reddere & ipsum . si nec ex inde fecerit . nec inde c tristat .
 Sed considero qd e par igne habet . ante hora qua illi offeram
 adiutorium . do illi oua . aut aliud tale . ut e par temperet .
 & adiutorium humor & purget . Sic & in cura stomachi
 facim . curam triduo . Int mittim duos dies . denuo curams .
 Cura eni stomachi trib; fit modis . aut minime . aut medioct .

aut maxime · sic & calor · minor · medius · & maximus · minor
ut epurissima que ad sudorē puocat & euaporat · medius · ut cata
plasma que relaxat · maximus ut mallunis · & astomile que
desiccant · Ergo dum omnia scdm rationem p̄uideris · continuo
non ad alium motus adiutorium ;

QUOCIENS UENTRES SOLUTOS HABENT IUUENES CONSTITUTI
melius transigunt · siccos habentibus in senecta peius tran
sigunt · siccant enim plerumq; senescentibus · Hippocras laudat
iuuenē qui solutū uentrē habet · quia crapulis uacat · Solutio
uentris inanitionē supfluatorū operatur · Si tam̄ in nutrimentum
sit · quomodo egestior · Quare enim in senecta siccantur ·

RATIO istius cū illo ē limitat a forismo · ubi dicit · Quib; cumq;
iuuenib; constitutis uentres soluti s̄ · illic exposuim̄ quare ;

IN MAGNITUDE CORPORIS IUUENESCERE
quidē decens & n̄ insuaue · senescere autē inutile · peius a medi
cis · Videam̄ quod modis dicitur · magnitudo quā Hippocras
in iuene laudat · trib; & enim modis · aut pulchritudine · aut
forma · aut positione · Iuuenis enim & si om̄s n̄ unū d&tribus
habeat · Senex autē nihil horum habet · sed marcescit caro
in ipsis · curui & inutiles fiunt · Questio hic datur · quare
senex incuruatur ambulat̄ · Scitote quia natura fecit mus
culos quattuor · quorū nomina in anathomin scripta sunt ·
duo in antea sunt · & duo posterior · qui de irgunt corpus n̄m̄ ·
Ergo in senib; illi de intus desiccantur & t̄cbe fiunt · & curuant̄ ·
Medicos enim dix̄ infanter · quia uel si inutiles fuerint · accedente
ablate meliorant · Senex autē ind&eriorat · potiū quā meliorel ;

In motationes tēporū maxime generant̄ morbos · & in temporibus magne ·
Frigus & aestus & cetera cū ratione similiter · & natura quedā ad aestate ·
In tēporib; quando eadē die aliquando frigus · aliquando aestus facit ·
Austriini auditū grauare · caliginē faciunt · grauedinē capitis mestificant ·

141
Austrinus uero calidus ē & humidus. calor dissoluit. humectio replet.
Si autē septē trionalē tussicule faucis uentres duri urine difficiles hōs res.
Quocōdo asties fuerit uerno similis. sudores in febrī; multo sperare
In siccis febres acute nascuntur.
In quiditatib; tēporū et tēpora sic dē se p̄sentantur anni simplicis.
In autūno acutissime egritudines & mostifere fiunt. uerno autē salubriores.
Autūnum p̄t̄ficis malum est. T̄ et compluens.
De tēporib; autē siquidē h̄emps siccus & frigidus fuerit. uernū austrinum
Si uero austrina h̄emps fuerit & tranq̄lla & pluuialis. uernū autē siccum.
Que autē generauerint inutilis & morbida generat ut statim moriantur.
Reliquis autē dr̄sinterias & oculoꝝ dolores sicci. seniorib; autē catassū celestū fecedentes.
Si autē asties frigida & sicca sit. autūnū autē pluuialis & austrinū capitis dolorem.
Si autē boreū & in aquosū hisq̄ humide nature sunt. et mulierib; conueniens.
Quiditates autē anni omnimodo siccitates. & pluuias; sunt salubriores.
Egritudines autē in pluuias; plerūq; fiunt febres. plixē & uentris fluxus.
In siccis autē sic oculorum cause. astriticas. stranguirias. dr̄sinterias.
Per dies autē boree qualitates corpora condensant & foetia & boni motus
Austrini uero dissolunt corpora et humectant. et capitis grauedinem.
Secūm tēpora quidē in finē uerni & initio estatis pueris & quoz cōp̄lunt aetatibus.
In estate uero & autūni cetero tēpore senes. reliquū uero et h̄eme medie aetatis
Egritudines autē om̄s quidē in omnib; tēporib; fiunt. magis autē aliquocōdo.
Et enim uerno melencolicę. manie. & epilepsie. & sanguis fluxus.
In estate uero aliqua horū & febres acute c̄tinue & causodis febr̄s
Autūno uero estiuoz multo febres quaestane. & effuxer asplen r̄drops.
H̄eme uero pleuris & cis brancis & tussicule. dolores lictorum.
In aetatib; uero accidunt minorib; & nouellis pueris apte reuelationes.
Cū autē addentia uenerint gingibarum prudigines febres spasmi.
Maiorib; autē infantib; tussicule. sponduli qđ in eo est intus impulsio.
Maiorib; uero & adiuuenta uenientib; horum plurime febres.
Plerumq; pueris cause d̄minantur. aliqui in xl̄ dies.
In uenib; autē sanguinis fluxus. typh̄s. febres acute.

Qui autē ultra etatem istam sint uisima pleurētidis .
Horum maioribus dispnie . suspiria . catarrus .

IMMOTATIONES TEMPORUM MAXIME GENERANT MORBOS
et in temporibus magne immotationes . Completa atq; digesta
scda partícula de passionibus . Idest de apoplexia . ut alia signa .
Nunc quoq; introducit astronomicam rationem breuiter .
et uentorum ac temporum immotationem hōb locutio est .
Uideamus quot modis fit immotatio . Quinq; igitur modis fit . idest
temporum . parturū inuisibilium . parturū corporum . ablatum .
humorum . principaliter ista fit . Uniuersalitē enim multipliciter
et mensuum . & dierum . & horarum . & locorum . Ergo sciens
rppocras in subiecto eē corpora nra . dixit . Quia in istis immotationibus
maxime generantur morbi . quia p ista nutriuntur corpora nra .
& per ista inficiuntur .

FRIGUS ESTIVUS ET CETERA CUM RATIONE . SIMILITER ET NATURAM
quādam ad aestate . et quaedam ad hūeme . bene & male consistunt .
& aetates aliquae ad tempora . & regiones et uictus . Verbotinus
ut si aestate sit infectio aliqua . idest aliquando aestas . aliquando
frigus . morbos significat . Nam sunt aetates & corpora . quibus
plus ē contrariū . quam alicui iste imperant . alicui non . hi qui
postant . nec satis leduntur in aestate . ut sunt febri erari . aut
fabri ferrari . qui consueti sunt ad ignē laborare . & credunt se
semp in aestate esse . sic trāsicus . qui sine calore numquam est .
oblitus ē se sanum fuisse . Hūeme dum non leduntur rustici .
& hi qui consueti sunt in siluis morare . Ideo dixit . aliqui in aestate
bene . & aliqui male . Alii in hūeme bene . alii male . Sciens quod nō
sit omnis hominis una consparsiō . Uictum enim dixit . quia sunt
qui postant ieiunium . sunt qui postant laborem . Ecce seniores
laborem non postant . nec infantuli ieiuniū . quorum ratio supe
rius est os tēsa .

INTEMPORIBUS QUANDO EADEM DIE . ALIQUANDO FRIGUS . ALIQUANDO
 aestus facit . autumnales morbos oportet sperare . questio nob
 hic puenit . quare in autum no dix morbos sperare . & n̄ in aliud
 tempus . Dicim' enim . quia ut diem in motaret dicit . ut pu
 tas mane quando debet ee frigidior aer . si aestum faciat . & itez
 meridie quando debuit ee aestus . frigidior aer fiat . Ista diste
 perier si in unum eodeq; die fiat . ut dies scdm tempus horarum .
 natura succē non custodiat . In mitatur distemperiem . Aut uni tem
 poris . ubi pp̄t frigidore & siccitate morbi eueniunt mostiferi .
 bis aeriam significat . In ipsum tempus dix sperare aegritudines .
 quia quantū ad se distemperantia fit . & sub inde infeltio duplicari potest ;

AUSTRINI AUDITU GRAUANT

caliginem faciunt . grauedinē capitis mestificant dissoluen
 ter . quando p̄ualuerint talia in morbis patiuntur . Ventor
 nobis quiclitatē introducit . r̄ppocras et uult ostendere . quo
 modo corpora n̄ra habeant in inmotationes eorum . sed istud in
 astrologica est ratiōe . Breuiter enim quantum ad medicinā
 ptinet . & locum condensum n̄ omit tamus . In p̄senti igitur lec
 tione requirendū est . quot sunt uenti . & quot sunt nature eor
 & unde oriuntur . De inde si utrum uenti tempora inmotant
 aut tempora uentos . Scitote quia aliqui philosophorum . duos
 dixer̄ uentos . aliqui quatuor . aliqui duodecim . Omnes
 bene dixerunt . sic se pluci celi habet . Hi qui duo dixerunt .
 orientis celē plucgā . & occidentis celē . Ab oriente est auster . Ab occi
 dente septentrion . Hi qui quatuor dixer̄ . sunt ut quatuor pluce
 celi . ex meridiana africanus . ex septentrion boreas . Hi qui xii^m
 dixer̄ . ut sint quatuor tempora . duodecim habet menses
 quatuor uenti principales . ternos in se alios continent .
 & una pluga ambab; partib; habet . ut est boreas unus . duos
 suos habet . & ab alio illi alii uentur . sic uernum tempus . &
 cum h̄reme conlimitat & cum aestate . Sed que sint nomina eor .

aut quomodo sint. in alio libro laicius dicitur; Oriuntur autē
uenti ex quattuor liniamenti celi. ex inde oritur sol & alia
signa. Natura enim eorum talis est sic tempora. Unde & in
temporibus suis unus quisque dominatur. siquidē scdm suam
naturam fuerint tempora. Inmotantur autem. sed uenti tem
pora inmotant. & temporibus deseruiunt;

AUSTRINUS UERO CALIDUS EST ET HUMIDUS. CALOR DISSOLUIT.
humectio replet. Questio oritur. quare prius caliginem
dix. & p̄modum grauedinem. dum quendo uisus ex cerebri
pcedit. sed n̄ possunt cognoscere. quomodo si habeant prin
cipium. Ergo dū auditus & uisus minor fuerit. tunc intel
ligo quia cerebrum non repletur est. duobus modis. unū q̄
pingua resoluit calor uenti q̄t euaporare n̄ potest. & aliud
quia humiditas humiditati addita augm̄tum est. Ergo quando
iste fuerit uentus. ipsas p̄dicis futuras eē aggritudines;

SI AUTEM SEPTENTRIONALE TUSSICULÆ
faucis. uentres duri. urine difficiler orrorer dolores laterū
& pectorum. Quando iste p̄ualuerint tales sperare agri
tudines. Naturam istius frigidam & siccā ostendit. ut tussē
fauciū dicat. Scitote quia tussis duobus nascitur locis. aut
in altitudine quod & tussē uocatur. aut ad superiora.
q̄t est in faucibus quod uua titilicat. Y p̄pocras tussiculā
uocauit. id est modicam. Ventres duros facit. & urinā
difficile. Frigiditas unde multi ex frigore stranguiria
patiuntur. orrorer. muccos. & babas dicit. Istud frigidi
tas facit. & expressio. Dolores laterum & pectorum
frigidor facit. quia quā maxime in concauitatibus do
minatur ipse uentus. Ergo dum istum cōno ueris eē
ea p̄re dicis;

QUANDO AESTAS FUIT UERNO SIMILIS. SUDORES IN FEBRIB;
multos sperare. Hoc dicit quia infesta fuerit aestas.

& similis felicitate fuerit uerno. Ipso anno febres qualescumque fuerint per sudorem determinantur. quia natura quotiens temperata fuerit. calida est et humida. quoniam ipsa temperie gaudet natura. Deinde quia calidum et humidum cito putre fit. calor euaporat. humectio desiccatur ;

INSICCIS. FEBRES ACUTE NASCUNTUR. Siccu enim dicitur tempus & calidum. Omne enim quod exsicco fit. acutum est. aut adurtum. aut ad mortem celere finit. & si precipue fuerit. Annus talis constitutus et qualitate fecerit eiusmodi. plerumque aegritudines eiusmodi oportet sperare ;

INEQUALITATIBUS TEMPORUM. ET TEMPORA SI SECUNDUM SE PRESENTANTUR. anni simplicis et boni cursus aegritudines nascuntur. In moderatis. instabilis. insolubilis. Hippocrates temporum dat nobis cognitionem dicens. Si annus fuerit constitutus ut aestas secundum se calida et sicca est. qualitas fuerit temporum. aequalitas enim seruari non potest. nisi uentorum fuerit aequalitatis. ut tempora secundum se faciat in motu. Tunc qualis fuerit annus. tales erunt aegritudines. Si aestas fuerit aestiualis. aegritudines tales erunt. & tunc sunt aegritudines secundum tempus quae non diu tenent. neque soluantur. sed de terminantur. quia naturales sunt.

NON PERAGRINE ;
IN AUTUMNO ACUTISSIMAE AEGRITUDINES ET MORTIFERAE fiunt. uerno autem salubriores. & minime mortiferae. In autumno sunt aegritudines acute. mortiferae. istis modis unum. quia tempus per se bis aeras habet. quae bis aeras in est duobus modis. aliquando mane frigus. & in medio aestus. & ad sera iterum frigus. Aliquando mane aestus. & in medio frigus. & ad sera iterum aestus. Tunc melius est. quotiens mane aestus fuerit. multis modis leditur. Homo enim quia minus se uestit. adueniens frigus perditur.

aliud quia calor subaperit . frigidior ingreditur . Unde
& bis aërias dicitur . hoc est geminatus aer . malum est
idem quia materia melencolicus crescit ipso tempore .
Uernum autem ideo meliorem dixit ad autumnū comparat .
Deinde quia ægritudines quæ ex sanguine fiunt leuiorē
ab aliis sunt . rursus quā tempus temperatum est . in quo &
ipsa gaudet natura ;

AUTUMNŪ TRISICIS MALŪ EST . SÆPIUS MALŪ EST . SÆPIUS
Hippocras uituperationes autumnū temporis dicit .
tamquam si aliquis de inimicum suum . dicimus enī non
inimicum . sed quia accleris temporibus dærior est . Videam
quid est trisin . aut in quo loco patitur . aut quare autum
num malum est . Scitote quia trisin apud athenienses .
nihil aliud nisi tumor in pulmonibus dictum est . unde
et trisi uocatur . Trisin enim dicitur consumptio totius
corporis . Fit enim duobus modis . aliquando p̄cedit tumor
in pulmonibus . & sic fit consumptio . Aliquando uero p̄
mitus fit consumptio . & p̄ modum ulceratio & tumor .
Autumnū enim malum est istis modis . unum quia siccitas
siccitati augmentum est . & plus fit desiccatio . Aliud uero
quia imicera ipsa occidit . unde uiuit corpus ;

DETEMPORIB; AUTEM SIQUIDEM HYEMIS SICCUS ETFRIGIDŪ
fuerit . uernum autē austrinum & compluens . necesse
est æstate febres acutas & oculorum dolores . & lienterias .
& dysenterias nasci . maxime mulieribus quot quot humiditas
habent naturas . Uult Hippocras p̄miscere tempora . & qua
litates . & ostendere uult quod existis euenire potest .
Dicit enim hiemem infactum a siccitate . & carere humec
tationē ut dicat illum frigidum & siccum . qui ante fuit
frigidus & humidus . Uernum autē dicit infici ab hieme .
ut sit frigidus & humidus . Ergo in istis temporibus infectio

humoris. pinguis ac humidus sic ipsa sunt infesta tempora
 manifestari in ipsis non potest. adueniente aestate resoluitur.
 et manifestantur ipse aegritudines. febres & dysenterie.
 & quia dysenteriam diximus. necessario forte est dicendum.
 quid sit dysenteria. & unde fit. aut in quibus locis fit. aut
 quot sunt differentie. Scitote quia dysenteria nihil aliud
 est. nisi continuationis diuisio. id est ulceratio intestini.
 quia intestinus continuus est. adueniens colericus humor
 radit intestina & ulcerat. fit autem in duobus locis. in subtilibus
 intestinis & in pinguibus; unde uelut mucillugines uidentur
 deponere. Est & dysenteria epatera. est et ematera. Epate-
 ra ab epate. quotiens sanguinem faciunt. ematera dicitur.
 quotiens de inferiori parte fuerit istud secundum accidentia.
 proprium enim dysenteria habet diuisionem continuationis.
 id est ulcerationem. Si ex colerico fit humore sic nunc
 redditur talis ratio. materia illa que per tempora colligitur.
 inficitur a calore aestatis & fit salsum. salsedo exasperat.
 & ulcerationem facit. & regulic manet. quia nihil aliud
 est dysenteria. nisi ulceratio intestini. Lienteria fit enim
 ex glutinatione ipsius humoris. Lienteria enim dicitur
 sine ulla retentione ut in motatione cibi in uentre.
 & uenit enim istud quam maxime in mulieribus. & qui humidus
 sunt propter ipsum glutinosum humorem;
SI UERO AUSTRINA HYEMIS FUERIT. ET TRANQUILLA.
 & pluuialis. uernum autem siccum & tempestiuum.
 Mulieribus quibus partum ad uernum inest ex omni occasio-
 ne abortant. Tres que admodum quietates in hyeme
 fieri dicit. id est austrinum. hoc est frigidum. tranquillum
 hoc est siccum. pluuiale ut est humidum. Uerno autem dicit
 omnibus modis in motare natura. ut qui fuit calidus &
 humidus. pro ea sit frigidus & siccus. Mulieres ad ipsum

tempus uenientes pregnantēs ab ostare dicit. Videamus quare.
Sicut quia quomodo se habuerit aer. sic se habent & corpora
nra infectio aeris corrumpit. obtunditur uero contra aere.
quia matrix interius corpori est. & de inde quia iam quae
in utero habent. orificium eis clausum est. Dicitur enim
quia aer penetrabilis est ubiq; intantum. quia quotiens
aliquis infrigidat. dolent illi uenter. & intestina illi dolent.
quia omne neruosum celere sentit. Ergo dum frigus pene-
trauerit interius. sentit infans aerem frigidum. extendit
manum aut pedem circū uallendo. rumpit corio membra-
num qui continet infantē. & picitur foris. Aborsus enim multis
fit modis. Quotiens mulieres dicunt. aut currunt. aut
abstinent. aut fossatum falliunt ;

QUAE AUTEM GENERAUERIT INUTILIA ET MORBIDA
generat ut statim moriantur. aut debilia & inutilia
& languida constituta uiuere. Si enim non ab ostie
ex ipsa infectioe temporis. & generauerit ut statim mo-
riantur. aut hoc ipsum inutile & morbidum erit. & per
languidum. unde dicuntur naturales aegritudines. hoc
iam in utero concepte. unde aliquando scabies illis nascunt.
& p ipsas moriuntur ;

RELIQUIS AUTEM DYSINTERIAS ET OCULORUM DOLORES
sicci. seniorib; autē cataractae celerius recedentes. ex ipsa
infectioe temporum iste fiunt passionēs. Dysinteria enī
fit ex ipso humore infecto. quae in salitudine uestitur. & sicci
oculorum dolores. Questio nunc oritur de sene. si catar-
actae ex frigido est humore. senis frigidus est p naturam.
quomodo celerius recedit. Huic questionī occurrit uelut
solutio. quia ipsa materies infecta est a calore. unde &
salsa infecta est. subtilior si est. ideo celere recedit ;

SI AUTEM AESTAS FRIGIDA ET SICCA SIT. AUTUMNUS

195
autem pluuiialis & austrinus . capitis dolorem facit
& tusses . & raucedines . & trisin . Dicit æstatē infici
afrigiditate ut relinquat calorem . Autumnum enim
perdere dicit siccitatē . & adquirere humectationem .
hoc est æstas fit similis autumnō . & autumnus similis
hæmi . capitis dolores erunt ex frigiditate sic tussis .
Raucedines enim ex ipsa infectione fiunt . Coriza uero
pituitatē dicit quod r̄m noidis ossa facit . Tr̄sin enim
de capite passio est oculi . Videamus ergo quid est oculus .
Oculus est pars corporis uisum recipiens . sensum renun-
tiat . Compaginatio ipsius ex tribus humidis . & quattuor
membrana consistit . Humida autē est una . & in medio cris-
talloꝝdis . superius oꝝdis . subterius alloꝝdis . Cristalloꝝdis .
cristello similis . ubi subiungitur opticos neruus . cꝝdis . simi-
lis ē albuminis oui . qui p̄sucem humiditatem continet cristel-
loꝝdis . unde et indolorem oculorum oui lacrimum mittimꝝ
cum collirium . Alloꝝdis est similis urtyb . qui & ipse humidus
est sub sternitur cristalloꝝdis . Membrana uero quattuor
sunt . hæc exterior amflibistroidis . secundus ragoꝝdis . ter-
tius ceratoꝝdis . quartus & inferior sp̄yficos . Unde qui cata-
ractas deponunt . usq; int̄ciã p̄munt feruorem . qui si
nimie t̄ligerit . mox amittit lumen . Quando uero crepue-
rit oculus . aut exstuperauerit foris . aut extillauerit .
tr̄sin dicitur . & istud fit quotiens nimia infusio cerebri fuerit .
ex illic infectione ;

SI AUTEM BOREŪ ET IN AQUOSŪ HIS QUI HUMIDE NATURE
sunt . & mulieribus conueniens . reliqui oculorū cause
erunt sicce & febres acute . & corize diuturne . Aliquibus
autem & melencolie . Boreum dicit in aquosum . hoc est
frigidum & siccum . conuenit mulierib; & qui humide sunt
nature . quia siccitas humectationi contraria est . Alusenī

oculorum dolorem esse facit exsiccitate. febres acutas
siccitas operatur. Corize enim ex frigiditate fiunt. & ideo
diuturna erit ipsa passio. Melencolia autem facit exp
prio. quia ipse uentus frigidus & siccus est. sic & melan
colicus. ex quo melancolia ;

QUALITATES AUTEM ANNI. OMNIMODO SICCITATES
aplualibus sunt salubriores. & minime mortales. Si tē
porum annuclis sicca fuerit. salubriores erunt. quia minus
inficiuntur corpora. & magis desiccantur. uel si agitudines
in ipso tempore nate fuerint. Nō sunt male ;

EBRITUDINES AUTEM IN PLUUIALIB; PLERUMQ; FIUNT
febres plixæ & uentris fluxus. & putredines. & epileptici.
& apoplectici. et quinance. Plerumq; diē aliquando febres
plixæ ideo fiunt. quia humectatio aeris constipat sup faciem.
& euaporari calor non potest sed magis geminatur. Fluxus
uentris ex humiditate fit. quia humida resoluent. putredines
nutriuntur pp̄ humiditatem. quia plus putre facit humidū
quē calidum. Epilepsia enī nunc ex humectationem fit.

Apoplexia eodem modo. sic & quinance ;

IN SICCIS AUTEM FIT SIC OCULOS CAUSE. ARTRITICAS.
STRANGURICAS. DYSINTERICAS. Siccum tempus oculorū dolores
facit exsiccitate. Sed questio nobis datur. Artriticus quom̄
in sicum temp̄ fit qui ex humido humore est. Huic questioni
occurrit tidis solutio. quia artriticus multis modis dolē. &
ex humore et exsiccitate. & de inde quia infectio ista alterius
temporis est. Dysinteria enim ex ipso tempore est. Stran
guiria uero exsiccitate fit ;

PER DIES AUTEM BOREE QUALITATIS TEMPORI CONDENSAN.
& foetia & boni motus. & optimi coloris. & boni auditus
faciunt. & uentres siccant. & oculi lacrimantur. & circa
thoracē dolorem. Si forte ante fuerit. magis dolē. Borecom

enim aquilonem dicit qui est frigidus et siccus. ipsius uult
 laudem pferre. cuius antea uituperationem dixi. et dicit. quia
 condensat corpora. hoc est confirmat. unde facit homines
 fostes. et boni auditus erunt desiccata humectatione cerebri.
 colores enim ideo bonos facit. quia desiccata humectatione.
 Igitur tantum his qui currunt desiccata humectatione excitat
 calorem. et rubicundi efficiuntur homines. Questio nobis
 datur uno intempore quomodo duo contraria operantur.
 ut uentres siccent. & oculos lacrimare faciunt. Sed reddit
 tuelis ratio. Quis nescit quia siccitas uentrem constringit. sic
 febrientibus. ipsa quoque siccitas exprimit. & lacrimas facit.
 sic spungia si plena fuerit ultra modum decurrit. Si mediocriter
 stat. Data in manu uiri fostis & expressa omnem carens humec
 tationem. Dolores lacterum facit et pectorum. quia semper
 in concavitatibus plus dominatur ipse uentus. & ecce quando
 flatat. si quis steterit in duo ostia. plus illic dominatur. unde
 et in uallibus plus flatat. Si antea fuerit dolor lacterum. quamuis
 mediocriter & flatauerit iste uentus. tunc augmantur dolores ;

AUSTRINI UERO DISSOLVUNT CORPORA
 et humectant. et capitis grauedinem. & graues auditus. & uer
 tiginer faciunt in oculis. & in corpore difficultatem. & uentres
 humectant. Natura ipsius calida est & humida. dissoluit corpo
 ra. sic & in marmoribus uidemus intales sudare aeres. & cetera
 quae intra sunt. Quentum boreas desiccata. timentum auster hu
 medtat. capitis grauedinem facit. quia cerebrum nrm frigidum
 est & humidum. Humectatio aeris augmentum facit & fit grauedo.
 unde & auditum difficilem reddit. Vestigo e enim sic quotiens
 se uentus leuat & terram incircutum mittit. sic & in uestige
 nro arterie et uene uentositatem exresoluta humectatione & ad
 dita. fit in oculis grrus. & uidetur ee uestit. Ideo humectant.
 quia humida resoluunt ;

SECUNDUM TEMPORA QUIDEM INFINEM UERNI.
et in initio aestatis. pueris & quorum comp&unt aetatibus
bene ualent et maxime sani sunt. Uult Hippocras duo tempora
& duas ostendere aetates. & dicit. Quia in fine uerni & in ini-
tuo aestatis. pueri et iuuenes bene ualent. Videam quere.

Scitote quia ubi uernum finit. aestas in initium habet. sic finita
aestate pueris iuuenis in initium habet. Congruae sunt aetates
ad tempora. simili modo humores suos bis periculum facere
non possunt. Id est bene ualent. quia uel si aegrotant. cito
determinantur aegritudines eorum ;

AESTATE UERO ET AUTUMNI CERTO TEMPORE. SENES. RELIQUUM
uero et huiusmodi aetatis sic iuuenis et puer in suis tem-
pora sani sunt. sic qui decadent a iuuentute ad senium. In fine
autumni et in initium huiusmodi sani sunt. quia sic tempus est. Ita et aetas ;

FORITUDINES AUT OMNES QUIDEM IN OMNIB;
temporibus fiunt. magis autem aliquando circa aliquem eorum
est euentus. Hoc docet in presenti. quia omnes aegritudines in om-
nibus temporibus fiunt. Tamen quae quo tempore ordinatae
fiunt. paulo inferius dicturi sumus ;

ET ENIM UERNO MELANCOLIAE. MANIE. ET EPILEPSIAE. ET
sanguinis fluxus. sinance. & corizae. & raucedines. & tussis.
et lepre. & zernie. & maculae. & ebullitiones uulnerum multe.
& asitica. In superiore lectione Hippocras miscuit tempora
cum aestate huiusmodi. & cum uerno autumnum. & docuit quae
potuissent euenire aegritudines. quod in praeteritis bene est
egestum ; Nunc quoque ostendere uult qui secundum se faciant tem-
pora. Sed ante quam incipiamus. Questio nobis de uernum
tempus datur. dum sepius illum laudasset & meliorem potuisset
ceteris temporibus ; quomodo nunc tantas & tales aegritudi-
nes in ipso denuntiat fieri. Huic questionem occurrendum
est fortiter. quia non sunt omnia de ipsum tempus. Sed de aliis

temporibus in ipso
tempore & huiusmodi
pingua calor ue
paululum depo
quia unum temp
conlimitant cum
pprii non habet
tunc sic & aestas
autumnus in it
initium habet.
Tale est istud. c
ille in medio est
nes sunt de aut
que in uerno n
Mania. et epilep
ex melancolue
unum locum.
questionem talit
modis est. aut
ex una materie
ferentes sunt loc
in ratione. n
talia in ratione
tempore memorie d
illu maximu e
in rationem. h
e aliquo habente
quod sperat. quant
habet lesionem. Ide
mentis aliquibus ; p
Melancolie enim fo

147
temporibus in ipso manifestantur. & quod colligitur in au-
tumno & h̄reme. In uerno manifestantur. Quia quæ sunt
pingua calor uerni resoluit. & manifestat ægrotudines.
non solum de post. sed & de ante habet. hoc est de æstate.
quia unum tempus. ad duo alia c̄ limitat. ut uerni initia
conlimitant cū h̄reme. finis autē ipsius cū æstate. Ergo
ppriū non habet nisi unū mensem qui in medio est constitu-
tus. sic & æstas et om̄a quattuor tempora. Ubi finit æstas.
autumnus initium habet. Ubi autumnus finit. h̄remp̄
initium habet. Ubi finit h̄remp̄. uernus initium habet.
Tale est istud. quale si quis habeat patrem. habeat & filiū.
ille in medio est constitutus. Videam̄ ergo quæ ægrotudi-
nes sunt de autumno. & quæ de h̄reme. & quæ de æstate
quæ in uerno manifestantur. & quæ pprie de uerno sunt.
Mania. et ep̄lemp̄sia. & melancolia. De autumno sunt. quæ
ex melancolica sunt materie. Si ex una sunt materie in
unum locum. quomodo differentes sunt passionēs. Huic
questioni t̄cliter erit occurrendum. quia omnis lesio trib;
modis est. aut minima. aut media. aut maxima. sic nunc
ex una materie sunt tres passionēs in unū principiū. sed dif-
ferentes sunt loca. Ep̄lemp̄sia in fantasia fit. melancolia
in rationationē. mania in memoriam. Et quare n̄ magis
mania in rationationem. quod in memoriam. quia nisi ratio-
natio memorie dederit. memoriam non habet. Dicitur enim
in illū maximū ē. quod congregatū est in memoria. quā in
rationationem. Ideo fortior lesio est in memoria. Ecce pone
ē aliquē habentē horreum plenum. plus est quod habet quā
quod sperat. quantum fantasia minor est illis. t̄ntū minorē
habet lesionē. Id est ep̄lemp̄sia in t̄ntū quia aliquib; p̄ duos
menses. aliquib; p̄ sex euenit. tam̄ si se bene agat post annū.
Melancolicæ enim fortior est ab ep̄lemp̄sia. In t̄ntum quia

cotidie mouetur . ueluti quoque rationē optinet ;
Mania enim remissionem n̄ habet . Ideo & demētes sunt semp̄ .
quia om̄s tres principia optinent cerebri . Sanguinis uero
fluxus ex uerno tempore est Idem & sinance . quia ex sanguine .
Corize uero ex h̄reme sunt . quia de pingui humore fit . quo
tiens in r̄mnoidis ossa uenerit id est uerū . & obdurationē
fecerit . Raucedines ex humeltatione sanguinis sunt . In tan
tum quia quid humidum est . tinnitum non reddit . Tussis
ex h̄reme est . Lepre et zerne ex sanguine flegmatico sunt .
hoc ē ex flegma salsa . Lepre enim dicitur . quotiens in tot
corpore excoriatio fuerit . & inflammationes incircuitus
coriam . & in medium rubor . Zerne uero in p̄ligines sunt .
ex flegma salsa fit . & istud ex h̄reme est . Maculies enim
dicit . id est alfor . aliquando ex flegma . aliquando ex me
lencolico fiunt . Idē maculies dicit ut putridū . Scabies q̄d
ex sanguine & colerico est . Aftriticum enim ex h̄reme est .
quia ex flegmatico fit humore ;

ESTATE UERO ALIQUA HORUM . ET FEBRES ACUTE CONTI
nue . & causōdis febris . & testiane . & reuelationes . & so
lutiones uentris . & oculorum dolores . & aurium . oris ulce
rationes . putredines ueretroorum desudationes . Estate enī
contingit . aliqua de uernū . aliquo de aestate . ut est febris
acuta . Continua enim febris . & causus est . & s̄rnochus .
& s̄rnochet . Causus enim dicitur . fit enim ex colerico .
testianū quē maxime ipso tempore fit . Reuelationes enim
dicit . quia in aestate manus iactant de nimio aestu . Solutio
nes uentris ex colerico sunt quia trillat . oculorū dolores
idē ex ipsa materie . unde & sicci sunt . Aurium autem dolores
ex colerica materie sunt . quia p̄aures habet egestionem .
& dum pinguis fuerit . obdurationem facit . Oris autem
ulcerationem . ipsa acredo . colerici facit . Putredines uerō

uer & rorum c'par nuncupauit . quic loca sunt calida & humida .
supueniens illic colericus celere putre facit . De sudatione ipso
tempore quic maxime sunt . quia colericus celere euaporat ;

AUTUMNO VERO AESTIUIOR & MULTAE FEBRES QUARTANA
& errantes . asplen . ydrops . & trsis . & stranguirie . & l'renterie .
& sciadis . & quinancis . & anelitus . & r'leon . & ep'r lempsie .
et manie . & melencolie . & afriticis . Finem aestatis & autum
temporis initiu . febres sunt quae fticne . qui aliquotiens exco
lerico de colto fit melencolicus . unde fit quastenus ; Errantes
enim sunt febres . quia bis aera est . ydrops ab splen fit . quo
tiens ignari medici inueniunt tumorem in splen . & dicit se
illud p'catieplasma resolueret . Ipaqua conuestitur & fit ydrops .
Iris fit ex ipso tempore . p'p'te siccitate & frigiditate corpo
ris . Stranguiria enim est guttatim minget . unde dicitur grece .
n'tibi donec istranga . hoc est nec gutta . fit ex frigidore ipsius
temporis . L'renteria uero ex glutinoso humore est . de h're
men . & sciade flegma fit . quotiens descenderit in re'tic ossa .
& fit ibi glutinatio . & hoc ex h'reme est . Quinancis idem
ex flegmatico humore soluto inuentositate . unde aliquo
tiens contorquitur intestinus . Ep'r lempsie . & mania . &
melencolia ex ipso tempore est . Afriticis enim ex flegma
fit . qd est ex h'reme ;

HYEME VERO PLEURETICIS . BRANCIS . ET TUSSICULE . DOLO
res l'cterum . pectorum . lumboru . capitis dolores . uestigines .
apoplexia . Pleur&ica enim passio multis modis fit . aliquan
do ex frigidore . ut punc . Intantū quia aliquos fleuo thomam .
alios non . alii uesticam olei calente opponimus . ut aestate
quod fit ex colerico . qui adurit membranū illū epuzocatā .
ubi fit p'prie pleur&ica passio . Aliquotiens medicamina
calida & unguenta adhibemus . ut in h'reme quando fit
ex frigido humore . Colericus adurit . & tumorem facit .

flegma ad grauat . ac p hoc utriq; tumorem faciunt . tumor
extendit membranam illum epizocatom & confricatur
ad costa . Pleura lectera dicuntur . unde & pleurica pas
sio est nuncupata . Dolorem enim grandē facit . quia molle
cum os confricatur . Brancia ē quod & broncos dicit . id est
p̄focatio thoracis fit ex flegma . Tussicula . & lecterū . & pec
torum . & lumborum . & capitis dolores . hęc om̄a ex flegma
fiunt . quę ipso tempore crescit ; Vestigines enim dicimus
quomodo fiunt . hunc ex flegma fit . sic & apoplexia dixim^{us}
originem ex flegma habere ;

IN AETATIB; UERO ACCIDUNT MINORIBUS ET NOVELLIS PUE
ris apte reuastationes . uigilie . dolores . umbilici tumores .
aurium humores . Completa atq; digesta . deratione tem
porum migrans ad aetates . uult intendere in quibus aetatib;
quę euenire possint aegritudines . Aut quere sepius de aetatib;
locutus ē . r̄ppocras & malis libris . & numquam talem defi
nitionē aetatum dedit qualem hunc . Sepius septem definiunt
aetates . hunc motat regulam . et plures dinumerat . In tantū
quia nouiter nascuntur . de ipsis incipit disputare . Sed questio
nobis est . si de pueris tantum dicit . aut & de mulieres . qđ nūq;
repperimus alicubi de puellis aliquid . Dicim^{us} uero si om̄a corpo
ra humanae medicinae decumbent . utiq; & de puellis dicit simul
cum uiris . Dicit enim reuastationes & uigilias . Quomodo uigi
lias dicit . Dum quendo somnum dix̄ . & frigiditate & humec
tatione fieri ; Infantes sic sunt humidi . ut et ossa suae subti
liores habent ; Huic questionis talis solutio est multa in unū
conueniunt . ut e contrario uigilias patiuntur ; Scitote quia
infans in utero p̄ umbilicum pendet . ergo nutritur p̄ ipsū umbi
licū . Dum nouiter seculo aduenerit . multis modis uexat^{ur} .
unū quia absceditur illi umbilicus . aliud quia ab aere uexat^{ur} .
I estium qđ aduenientes mammae . & aperit illi os . nouiter

199
suscipit palictus. mouiter uenter. mouiter infanter opera
tiues. mouiter hec omnia suscipiendo exacerbationem
prestant. ut umbilicus dolorem. dolor uigilias & in
somnia & atem. Reuoltationem patiuntur pp̄t frigo
res aeris. unde conligantur a nutricibus. & hoc
faciunt tribus modis. unum ut directe sit manus aut
pedis. aliud ut non iactationem faciendo contorquant.
testiu quoq; ut constricti ab aere minime corrumpantur.
minime corrupti minus eliamant. Auriu enim tumores
patiuntur. quic sic & paruus nutritur erunt & aegestio
nes nature. Cerebri uero aegestiones ueniens ad aures
quantum ad nouitatem cauernicrum pinguis inuenit
materia. obdurat & facit tumorem aurium. Unde humo
res dicimus. dicim enim ipsum lac quod accipiunt. diges
tionis minor est in humoribus ministratur. qd adhuc indigent;

CU AUTEM AD DENTIA UENERIT
gingiuorum prudigines. febris. spasmi. solutiones uen
trium. ut maxime quendo eiciunt caninos dentes. &
grassiores pueri. uentris constrictionem patiuntur.
migrans ad aliam aetatem. quae est uix a septem mensis
usq; ad annu. & dicit dum dentes receperit quae illis eue
niunt passioner. & qm nobis locutio est de dentibus.

Videamus quid sunt dentes. si utrum nascuntur. aut in
nature. & si ossa sunt. aut quid est si ossa non sunt.
quere cadent & renascuntur. aut quod differentie sunt
dentium. aut quis eorum quomodo puncupantur. Scitote
quia dentes ossa non sunt. ideo non parent. Dum natus
fuerit infans intergingiues sunt. & tunc quid compatit

matura in istis.

sic esca rea . ubi caballi hordeum comedunt . p̄modum enī
creuerint dentes egrediuntur . unde aliqui eorum cum
dentes nascuntur . Differentie sunt dentium tres . hi qui
in antea sunt . Incisori nuncupantur . & iuste incisori
quia omne quod accipitur . ipsi primitus incidunt .
ideo debiliores sunt . quia primitus egrediuntur . & quantum
debiles sunt a radicibus . tantum & superius subtiliores .

Post ipsos sunt qui canini nuncupantur . qui sunt quatuor
duo in dextera maxilla . & duo in sinistra . & iuste canini
quia canes ex ipsis ossa frangunt . Sic itaq; & in hominibus
est . qđ incisori non possunt rumpere . illis tradunt ut con
frangant . Post ipsos sunt moleres . qui incisa atq; confracta
massant . qui in ultimo nascuntur . Ideo senescuntur dentes
quia radicibus remittunt . sic sepius in arboribus uidimus
quia abscisa talea . a radicibus germinant fructiculi . Uidea
mus ergo qui faciunt gingiuorum prudigines . eo quod de
alto pungit ad superficiem ut illi om̄tū p̄stat . febres aliquo
tens exinde nascuntur . Spasmodum enim diximus duobus
fieri modis . aut ex replezione . aut ex inanitione . Nunc
ex replezione ē . quia febris resolut pingue materia . & fac
tumescere musculos . Solutio enim uentris ex febre fit .
maxime istis patiuntur . quando caninos eiciunt dentes .
quia plus facit dolorē . & pueri qui crassi fuerint . uentris
constrictionem patiuntur . pp̄t pingue materiam ;

MAIORIBUS AUTEM INFANTIBUS TUSSICULE .

sponduli . quod ad in eon est intus impulsio . cauculi . lum
brici . ascarides . uerruce . satyriasis . serose . & alie pustule .
migrant ad aliam aetatem & dicit . Maioribus autē infantib;

tussicule . tussicule enim sunt ex flegmatico humore .
quia in ista etate iam comedent incomposite minus exer
citantur . pinguem putriuntur humore . ut spondulus
dicat . Sponduli enim uiginti quattuor sunt in
nobis . sex ceruici . & duodecim spine . & sex renu .

quorū nomina & ratio in anatomiā est .
Ergo ceruicis sponduli in ista etate inte
rius ingrediuntur . & faciunt p̄ focatio
nē . & anelutum . unde & inquinantica pas
sione uentosas ceruicibus apponimus . Intus enim ingre
diuntur in ista etate multis modis . unū q̄ nouiter ad sar
cinā plicantur subtiles fiunt & ideo intus mergunt . unde
& inteli a etate in ceruice nihil possunt postare . De inde q̄
pinguis humor resoluit illos & intus ingrediuntur . qđ ad
meon enim ipsa passio nuncupatur . Cauculos enim p̄ rar
dicit . que in uessica fiunt ex ipsa materie flegmatice . Lum
bricorum enim tres sunt differentie . Ascaridis qui sunt
similis seminis cucurbitę . ex glende & foftiores nascunt̄ .
Sunt pprie lumbrici . sunt & alii longi qui & iam & quattuor
cubitum repperiri possunt . & hec sunt corpora animata
& in corpore ex humorib; sed istud facit loci quiclitat . ut
sint rotundi & ascarides & illi longi . Et quere dix̄ ascaridas
& n̄ om̄s tres . quia ex ascaridis separantur . Illi ergo quam
maxime ex flegma sunt . Uerruce enim aliud est satyrriasis .
aliud uerrucas singillictim sunt . satyrriasis uero una foftior
& circa ipsam plures inueniuntur . t̄com̄ utraq; ex flegmatico .
Scrofas coagolctio est ex ipso humore . & ragadier . & qui radas .
& steantomata . & ganglinas . & alie talia multa sunt que
ex ipso sunt humore ;

ex ipso sunt humore ;

MAIORIB; UERO ET ADIUVENTA
uenientibus. horum plurime febres diurne magis
ex noctibus sanguis fluxus. Motat ad aliam aetate
quae iam adiuuentatem ptendit. hoc est
adolescentes. et dicit. quia febres acute
in ipsis nascuntur. Quere. quia sanguis
in ipsis habundat & flegma. Sanguis
enim fluxus ex habundantia patiuntur;

PLERUMQ; PVERIS CAUSE DETERMINANTUR
aliquae in xl diebus. aliquae in septem mensibus. aliae in nouem.
aliae in septem annos. aliae adiuuenta tendentibus.

Quae cumq; autem p manserint in iuuenta. siue feminis
circa menstruos eruptiones ueterescere solent. Vult
ostendere r̄ p̄pocras supra dictorum passionum determi
nationem usq; ad solutionem. quia aliquae in xl diebus de
terminant. ut pleuriticus in imperico conuersus. aliae
in septem mensibus. ut quartanus. aut ep̄r lempsia in in
fantibus. sic aliquando in nouem mensibus. aut in septem
annos. aut ep̄r lempsia in iuuenibus. Qui diu in istis non finie
rit temporibus. cū ipsis commoritur. Nunc usq; in inmo
tatione aliae aetatis pseuerat. ut puella p̄ menstrua soluitur.
iuuenibus p̄ sanguinis fluxu & inmotatione fatis;

IUENIB; AUTEM SANGUINIS FLUXUS. TRYSIS. FEBRES ACUTE.
ep̄r lempsie. & aliae aggritudines. maxime autem quae me
morate sunt. Transgreditur ad aliam aetate. id est iuuenē
& dicit. quia sanguinis fluxus est in ipsis. sanguinis fluxus
quam maxime ipsi patiuntur. quia in ipsis plus habundat.
Trisis enim consuptio dicitur. qd̄ in iuuenibus celere euenire
potest.

157.
Febres acute ex colerico fiunt. Et prelempria enim ex infec-
tione alterius humoris est. et alie egritudines in ista
ueniunt astate

QUAE AUTEM ULTRA ETATEM ISTAM. SYNTASMA
pleuretidis. peripleumonie. lithargis. frenetici.
causi. cardiaci. et effusio diuturna. colerici. dysin-
terici. lenterici. emorroides. Notant adiciam
etatem qui sunt p iuuenes et dicit. syntasma deropas.
rosicosma aliquando accidentia est. id est dolor capitis.
Pleuritidis et peripleumonia que maxime ex flegma sunt.
P eripleumonia est passio pulmonum pacuta. Lithargis eni
passio est cerebri. et frenetis. sed differt lithargia a frenesi.
eo qd lithargici ex flegma fiunt. et cu oppressione cerebri.
ueluti sternerter. frenetici autem. aliquando ex colerico
fiunt. cu dementia sunt. et ex agitatione incomposita.
Causus enim ex colerico fit. Cardiaci passio cordis est.
unde dum cardia origo uocetur et cor n patitur. dicitur
enim. quia cor a membrano aliquo continetur. hic uero
et tumore afficitur et dolore. Nam cor numquam patit.
duas aures habet cor. unde egrediuntur due arterie. illa
que in sinistra partem uadit plus sanguine habet. Illic uero
que in dextera plus spm habet. unde et in dextra manu pulsus
inspicimus. Diarria enim fluxum uentris dicit. Colerica uero
est. quotiens et de susu. et iusu colera reiectat. et a coleru
humorem nom accepit. Dysinteria fit ex ipso colerico. Len-
teria uero ex glutinatione intestinorum. et debilitate con-
tinentiue uisutis. Emorroides uero sunt uene que egrediuntur
ab ipate. et ueniunt p spinare de postantes melancolicum sanguine.

Et ergo in ista etate fit quam maxime quibus melancolicis habundat.
HORUM MAIORIB; DIPSANIA. SUSPIRIA.
catarrhus. tussiculæ. stranguriæ. dysenterie. asticulorum
dolores. nefræici. uestigines. apoplexiæ. cacexie.
pruriginæ corporis. uigiliæ. uentris solutiones. oculorum
& narium humiditates. caligines. glaucosis. grauitas
aurium dicimus. Putasne Hippocras adducere solutio
de ablatibus. an finit. dicitur enim quæ iam finit. Intantem
quia usque ad istam ablatem sunt ablatæ. quia iam non alias
dicit ablatæ. Ita uero ablatæ in ultimo est. calor natu
ralis in ipsis minime uegetatur. frigidam & humidam
habent materiam. tales de ipsa nascuntur passionēs.
Dipsania. anelitus. Dipsania fit ex frigida materie. &
sic araneæ intexunt. ita & in tracea asteria fit obumbra
tio. unde fit dipsania & anelitus. hoc est impedimentum
flucti. Idem catarrhus & tussiculæ ex ipsa fit materie.
aliud est stranguria. & aliud dysuria. Stranguria
est guttatim mingens. dysuria difficultas urine. utraq;
ex frigiditate fiunt quantum ad ablatem. Asticulæ
item & nefræici ex flegma. Uestigio enim dictum est
superius quomodo fit. aut ex qua materie. Apoplexia
enim docuimus originem ex flegma habere. unde & nunc
fit. Cacexia uero malic habitudo atq; con sparsio dicitur.
quæ in senibus quæ maxime repperimus. Prurigo uero in
senibus ex flegmatica salsa fit. unde ad superficiem pruritum
habent. & non illis recedit. Ut uigiliæ dicat questionem
sibi potius dedit. si somnus ex humectatione fit. seniores
humidi sunt per naturam. Quæ uigilia & non magis somno af
ficiuntur.

Hic questioni occurrit talis ratio. Seniores propter indigentiam uigilias patiuntur. Humidi quidem sunt. sed ipsa humectatio in eis iam diminuta est. Nam ex humiditate fit sanguis. quando medio criter fuerit. uentris autem solutio ex qualitate fit aut quantitate. Nunc ipsa glutinatione humoris fit. & oculorum & narium humiditates. quam maxime in senibus est. quia quicquid humidum est semper decurrit. Caligo propter accedit. Glaucos ut dicat uideamus. Quid est glaucos? Glaucos dicitur album. ut sepius gattinos uidimus oculos. fit autem quotiens quattuor tunice humectationem prope fuisse fuerint. & hosticon neruus aptior fuerit. & intestina tunica infixus. unde in longe nihil uident. in prope autem uident. Accipe in exemplum mihi. si funis unam cauernam subtilem habentem. & aliam grossam. hi qui subtilem habet. tarde colligit. ex prope in prope iactat. sicut & istis contingit. Glaucosi enim oculi in senibus fiunt. propter rationem superius dictam. grauitas ex ipsa fit materia;

Utero grauidus medicaminibus purgari si exposcit aqua quattuor menses. In purgationibus talia educere corpore. quae uel sponte uel prope utile est. Si uel opoftert purgari purgentes apte tolerant. quae autem contrarie grauitas. Aestate magis superiorem uentrem. hieme inferiorem. Sublanculares et ante lanculares. molesto sunt purgationes. Macilentos & facile reicientes susumpurgare conuenit utantes hieme. Qui cholericum habundant & difficile uomentes. & qui medium crassi. Stimodeas & melencolicos uero. fortius de iusum eadem ratione contraria opponens. Purgari uel de in acutis si necesse est eadie. morari dum in huiusmodi melum est. Iostiones quibus circa umbilicum et lumborum dolor non soluntur.

Et quib; ubi tris l'enterice . h'reme purgare
Ad elleboris mor qui n̄ facile surſu purgant' ante bibitione p' ueltare corpora.
Elleborum periculosum . Earne' ſuoc' habentib; ſpasmus enim facit
Sine febrib; e' ſtatu . leiuo ſtomachi morſus . & tenebricationes . & loſ amaricans
Quicumq; in ſarmacopositi . Non ſitiunt cum purgantur
Sine febr; e' ſtatu ſi fuerit tormētū et genuſuloy grauedo . & lumbi dolor
Egeſtior ſes migras uelut ex ſponte udiuiter cum febribus .
Et quando calores multos maiores habuerint peius In malum eſt
Aegritudinem quorum initium colera nigra . ſuſu ut iuſu manauerint
Quib; aegritudines acuttes & diuturnas . uel de abſceſſu .
D' ſint ſteria ſi a colera nigra initiauerit . moſtici'e eſt
Sanguinis ſuſum quod ſcumq; manauerit malum . Inferius autem bonum .
Nigre aegſtiones ſi ex d' ſint ſteria capto . habentes queſi carnes exponantur
Inferiu' ſanguinis fluxus . quantus cūq; fuerit in ſeltionis huiusmodi .
Quib; cumq; coleris aegſtio . exſurdationem fietie deſinunt .
Quibuscumq; in febribus e' ſtibus conſtitutis . frigus quid diſcreta
Quibus acceſſiones fiunt . ſi ea horoe que di miſerit
Qui de queſtione exagitantur . de ſpasmus non facile mouentur .
Laborioſis in febr; in aſticulis & circa maxillas . maxime apoſtaciſin naſcuntur .
Quib; exſurgentes de morbis . Continuo aliquid doluerit . illic apoſtaſis fiunt .
Sed & ſi ante dolens quis fuerit ante aegritudine . illic influxerit .
Si febricitanti tumore n̄ conſtituto . In collo p' ſocatio ſubito ſup uenerit .
Si febricitanti collū n̄ cūeſtantur aut tumorem n̄ conſtituto in collo .
Sudores febricitantes ſi eperint . teſtiodie & quinto . & ſeptimo . & nono die .
Frigidi ſudores cū acutae febre . moſtem pro nuntiant
Cum molliorem . pro luxitatem morbi .
Ubi in corpore ſudor . illic indicat morbum .
Sudor multus ex ſomno ſine aliqua cauſa factus . oſtendit q' multo utitur cibo .

153

Sudor multū frigidus & calidus semp̄ manens. frigidū maiore calore.
Febres quę cumq; n̄ deficient t̄tio die. fortiores sūt & periculose.
Quicūq; aut tumores. aut in astiticulis dolore. ostendit qđ sine periculū sit.
Quib; febres pluxē. his aut tumores. aut in astiticulis dolores nascuntur.
Si rigor obuenerit febre non deficiente. iam debili mortale est.
Excretiones in febribus n̄ deficientibus libide & sanguinolente.
Sin autē n̄ deficientibus febribus. si quidem poris frigidi sunt.
In non deficiente febre. si labiū aut oculus. aut sup̄ciliū torqueatur.
Quib; forte n̄ deficientibus febrib; suspiriū nasci & dissipatiū mortale.
In febrib; apostema & n̄ soluta a prima chrisin. longitudinē morbi significat.
Quot quod in febrib; ut in alius infirmitatib; uoluntarię oculi lacrimant.
Quib; indentib; in febre limositate fiunt. fortiores febres & periculose &.
Quibus plurimū tussicule sicce domice in febribus urentib; n̄ ualde sitiunt.
Quib; ex inguinib; febres male. ex ceptis simplicibus.
Febriente sudorem sup̄ueniente n̄ minuit febrē malum est.
De spasmo ut ano possessio febris sup̄ueniens. soluit aegritudinem.
De causā laborante rigore sup̄ueniente. solutio fit.
Testianus uetus determinatur in septem periodos sitardius.
Quibus cumq; autem in febribus aures insurdicuerint.
Febriente nisi in cretū die febris dimiserit. iterare solet.
Quib; cumq; in febribus hictet in nascitur. ante septē dies malum est.
Quib; cumq; in febribus cotidie soluuntur febres.
Quib; in febrib; septimo ut nono. ut quicquid decimo die hictet in nascitur.
In febrib; circa uentrē & uicinas forte & p̄cordioꝝ dolor. malum est.
In febrib; acutis uicinis morſu. & uiscerum dolor. malum est.
In febrib; ex somno timores uel spasmus malum est.
In febribus sp̄s deficiens. malum est.
Quib; urine crasse et gluose modica. p̄ sine febrib; copiosa ueniens.

Quibus urina ita uoluta uelut lumen ita similis.
 Quibus septima die determinantur. his innubilita habebit quasta
 Quib; urine limpide albe malignum. maxime autē infrenelicis apparet.
 Quib; p̄cordia extant subrugidita. lumbi dolores sup ubiditer.

Quib; speres ita asticulis & mperere liberat ab apof tasin
 Urina pinguis multae et alba ficta. quem admodum in febribus.

Si sanguinem uel pus minxerint. renium aut uessice.

Quibus cumq; urina pinguis. carnes uelut capilli exeunt.

Quib; urina pinguis constituta. uelut furfures ferunt.

Quib; rep̄dite sanguinē meiant. his derentibus uine & ruptionē significat.

Quibus urine arenose residunt. his autem uessica aut renes.

Si sanguinē meiant et trombus stranguiria habuerint.

Quibus in uero pustelle nascuntur. his sanies ficta et eruptio.

Urina molte plurimum facta. modicum secessum ostendit.

ITERO GRAUIORAS MEDICAMINIBUS
 PURGARI SI EXPOSCIT QUATTUOR MENSES.

usq; ad septem menses. minime autem ab his
 minora et puellas urtare. usq; ad istum locum pasticulae
 fuit testia. in qua Hippocras. tam uentorum quam tem
 porum sed atatu uel egritudinu nobis. ceftam manifesta
 uit rationem. Incipiens quoq; quicftiam pasticulā. de
 ḡnecia uult rationē ostendere. Unde et in p̄senti questio
 contra ipsum oritur. quere in isto loco dixit muliebria que
 de ḡnecia nihil expediebat. Huic questioni occur
 rit uelis ratio. locus illū exigit. ut de mulieribus dicitur.
 sciens sed et purgationibus loci. et si om̄a corpora tam uiroꝝ
 quam mulierum medicine sunt sub iecta; Bene igit̄ Hippocras

...m... habem
 ... ut du
 ... egritudi
 ... menses.
 ... noue inn
 ... datur. qu
 ... nono non
 ... uide
 ... plas
 ... purga
 ... habet
 ... lat
 ... medicinali
 ... cet
 ... In
 ... de uelut
 ... ad
 ... op
 ... illu
 ... uen
 ... sum
 ... quomo
 ... sint
 ... hof
 ... q̄ locu
 ... ponuntur
 ... tunc dicit
 ... sunt ad

mulieris in utero habentis dicit. & quia poma uolunt
 doctum ee medicu. ut dum repperire in utero habentem.
 laborare acuta egritudine ut illi ualeat succurrere. & dic.
 ut a quattuor menses. usq; ad septem fiat purgatio. a
 sepe eni usq; noue innixia fuerit. NON. Questio quoque
 ueracissima datur. quare a primo usq; tertio. NON. et quare
 a septimo usq; nono NON. In medio iubet. et pmodum. NON.
 Sed istud ut dicimus. uideamus quomodo fit conceptus. aut
 quis prius in utero plasmat. Conceptus autem fit ex sem
 uiri & mulieris. p purgatione conuenientis simul in matrice.
 sed matrix multa habet membra. habet lobia. habet collu.
 habet pectus. habet latera. & fundum quod est simile
 cucurbitae medicinali. qui sunt duo fundi. nam non est
 similis matrix aliis ceteris animalibus. unde aliquando
 uerum uiri suget. Intantum qd puellae que uolunt uisus
 suos deludere. de craculis marsie faciunt. & matrix p suum
 calore & uentositate ad se illu trahit. & tunc quiddam
 patitur sic ceruus qui opposito nare ad orificiu foraminis ubi
 est serpens. & flatu illum ad se trahit. In utero autem
 plures manent prius uene & arterie. Sed questio alia euenit.
 Dum uene ab epate sunt. arterie a corde. & principium
 p se n habent. quomodo potest fieri ut ea que a principio
 pcedunt antea sint. & redditur tunc ratio. Accipe ex
 emplu. pone ee hostum. ubi uult pat familiar holuseffici.
 & considerat qd locus est aridus. & estis sup ueni. & ea
 que hic ponuntur. are fiant. et quid. Pone ee formam
 ante hostu. tunc dicit. faciam hic aquem. fundit fistulas.
 nec dum solide sunt adunat adunum. et incipit collocare

ad hostum.

At ubi proximum fuerit formae. tunc ponit informa fistula
& qua recto itinere ad hostium pergit. Sic itaq; & naturae
inconceptu. prius arterias et uenas facit. & ubi uenerit
ad principia sua. inuenit per quod depositur in toto corpore
per unum quaeque locum. nam in utero. uene uenis. arterie
arteris iunguntur. Unde Hippocrates ante non iubet fieri
purgationem quia subtilis est ipsa coagolatio; In medio
enim iubet fieri. quando hum ueluti confirmatum est;

In ultimo enim non iubet fieri propter quantitatem. quia & uene
& arterie plene sunt. matrix repleta est. & si uel odorem
senserit. ipsa substantia dissipatur;

IN PURGATIONIB; TALIA EDUCERE EX CORPORE. QUA
spontanea procedunt. utile est. qui autem contrario manant
statuere. ex sponte dicit ex natura. ut medicus consideret
quales in eo habundant materies. aut si antea uentris
fluxum protulit. aut aliquando purgauit. ut talem humorem
illi auferat. quod adiuuatur. quod autem contrarium est. retinere
iubet. id est non purgare;

SIQUALIA OPORTET PURGARI PURGENTUR APTE TOLERANT.
qui autem contrarie grauitur. Ipsud est quod dicit.
ut si purges quaeque dominantur naturae apte ferunt. & quando
scio quaeque tulit. si cessauerit passio. si autem alium purges quae
dominatur congruum non est;

ESTATE MAIORIS SUPERIOREM VENTREM. HYEME INFERIOREM.
quare talem iubet fieri purgationem. rationabiliter.
quia estate colericus crescit. qui leuior caeteris humoribus est.
& supra facilius petens duob; modis. unum quod ad simile sibi
confugit aere. alium quia leuior est utique; Ioleum supra natat.

Quod si uolueris in unum mittere oleum & aquam. oleum
 semp sup natat. sic colericus. qui estate superiora p̄bit.
 h̄eme cum flegma habundat inferius illic purgare. quia
 omnis calor nature in h̄eme interius est. de inde quia
 pingue inferiora melius p̄bit. Nam susum si uolueris puo
 care. modis m̄ultis ledit. unum quia conturbat natura.
 & aliū quia ad peregrinū locū n̄ ubit. de inde quia
 debilem reddit uisum.

SUBCANICULARES ET ANTE CANICULARES MOLESTES
 purgationes. Videam̄ quid sunt caniculares. aut quare
 Hippocras ante & p̄ dix̄. & n̄ in medium. Canis enim est
 stella qui des̄rius dicitur. Adueniens estiuis mensibus
 in medio centro celi est stella ista. sol in ipso loco ascendit.
 Ideo sup uestice n̄ro est ipso tempore. & tale quiddā patitur
 natura. quod scutū & lucerna. quē si sub scuto posueris. siue
 ad lobia. siue in medio. semp scutus sup ipsam est. Nam tra.
 celo. ueluti pugnū est. Ergo in ipso tempore sol in ipsa linea
 menta ascendit. id est in quattuor. qui est in tres. & tres inde
 oriuntur. uenti. & sol. & s̄ftim. quē canē uocauit. confri
 catur cum sole. & calor eius cum ipsius duplicatur. quem
 ad modū aestus. & dissoluuntur corpora. & leuaporantur.
 quia calor ad sibi aerem confugit. Unde ipso tempore mo
 leste sunt purgationes. Antea & p̄ modum dix̄ eē periculum.
 d uob; modis. unū ut sub intellegat in mediū mostem. Aliud
 uero quia philosophi extrema t̄ngunt. ut media sub intelle

MACILENTOS ET FACILE REICIENTES.]gant;
 susum purgare conubit. uitantes h̄eme. Difficile autem
 uom̄tes. & medie crassos. aestatē uitantes. Macilentos uero dicē eos qui
 subtili sunt.

quicolerica habundant materie . & si quando consuetu
dine habuerunt antea uomere ut solet aut causa exposcit
purgationis . Aestate superiora iubet purgare . unum quia
consuetudo fuit uomendi . aliud quia inestate . testium
quia sunt macilentissimi ;

QUI COLERICUM HABUNDANT ET DIFFICILE VOMENTES
et qui medium crassi . h'remis tempore oportet inferius
purgare quic superior . unum quia pinguis e materia in
feriora celere potest . aliud quod non est consuetudo uomendi .
testium quia nec tempus conuenit ;

PTIMODEAS ET MELANCOLICOS VERO FORTIUS DEIUSUM
eadem ratione contraria opponens . Ptimodeas enim dicit
ptisin . hoc est tumor in pulmonibus . quod si purgatio ex
poscit . inferius iubet purgari . sic & melancolicus ppter
frigiditate suum inferius potest . sic & ptimodeas siccitas
melancolicis superior potero potest sed frigiditas retrahit ;

PURGARI VALDE IN ACUTIS SINECESSE EST EA DIE
morari enim in huiusmodi malum est . In acuta passione . que
usq; in quatuor diem terminum habet . ut est quinancia .
aut apoplexia . In ipsa die purgatio debet fieri . si morare
uolueris malum est . quia te passio non expectat ;

TORCIONES QUIB; CIRCA UMBILICUM ET LUMBORUM DOLOR
non soluitur . neq; medicaminibus . neq; aliter in ydropem
siccum deducitur . Yppocras poma uoluit doctum esse
medicum tamquam canterium . Canterius enim . nisi presentia
& presentia . & futura pronuntiauerit . laudem non habet . Sic &
medicum uoluit esse . ut passiones que in tempore non
potest curare . p' dicat in quibus uexantur ipse aegritudines .

756
sic & nunc docet . ut si aliquis dolorem patiatur umbilici
& lumborum . & multo tempore non soluitur om̄s illi
adhibita adiutoria . & quæ legit . & quæ a magistro didicit .
& nihil p̄ualuerit . tunc p̄nuntiare dic̄ r̄dropem .

Questio nobis contra r̄ppocratem euenit . dum r̄drops
numquam fit . nisi epar p̄tulerit . aut cum p̄tulerit intan
tum . quia nihil aliud est r̄drops . nisi Indigentia sangui
nis . & umbilicum ut dicat & illum iusum sub diaffragma
sunt . quomodo patietur epar aut compatietur . Huic
questioni erit t̄clis solutio . quia uentositatis ipsa redun
dat ad epar . & fit compassibilitas eparis . Unde fit r̄drops
ut dicat siccū r̄drops . Questionē sibi dat . dum r̄drops
repletio sit aque . quomodo r̄drops siccū dicit . sed ut istud
sciamus . dicam̄ quod sunt differentie r̄dropicorum .
id est tres ascitis . quia sic est repletus aqua ut uter . liquida
anasarca . qui totus tumet . sarco enim dicitur caro . t̄m
panis . quē quendo t̄ngit in uentre . t̄nnit ut t̄m
panum . qui minor est illoꝝ aliorum . quem ideo siccum
posuit . q̄ quā maxime ex uentositate fit ;

ET QUIBUS UENTRIS LYENTERICE . H̄Y ^{ME} PURGARE SUPERIO
rem colera malum . Lyenteria enim diximus ex glutti
noso fieri humore . Ergo dum iuvene t̄clis causa exigit
purgandi . purga inferius quia gluttinosa est materia
quæ inferius decurrit . & h̄reme tempore quendo infe
riora iubet purgare . nam si superiora coleris purgare malū ē ;

AD ELLEBORISMOS . QUINON FACILE
sursum purgantur ante bibitionē p̄uestire corpora pluri
mocibo & resūmere cum biberit elleborum ad commotiones

corporis magis adducere. In presenti lectione Hippocrates elleborum
nobis naturam uult ostendere. Elleborum enim duo sunt
genera. albus et niger. Albus plus uomitum facit. quam
uentrem purget. Niger plus uentrem purgat. quam uomi-
tum faciat. utriq; tamen faciunt. utraq; maius et minus.
Uideamus autem quare albus uomitum facit. quia & leuior est.
et leuia purgat. et superiora petit. Niger enim grauis est.
& quantum grauior est. tantum grauius inferiora purgat.
quia grauiora semp inferiora petunt. Natura autem ipsorum
calida est et sicca pestiferum adiutorium est. Hippocrates
enim sciens quia sunt passionis malae consparsione ut sunt
rustici. aut epileptici. aut elephantiosi. Uult ostendere
adiutorium aut ordinem. quomodo sunt lesione detur.
et dicit ante humectari corpora cibo. & sic dari adiutorium
hunc. Dicimus ergo. dem' aquae quae frigida est et humida
non. quia aquae sub neruat neruos. & adiutorium obla-
tum occidit potius quam uiuat. dico. do uinum. non. quia
inhebratur & dissoluit. Quid dare iubet. ea quae partem
humectant. & partem nutriunt. & adiutorium in se suscipiens
temperat. id est. oua lactucas. persanas. & alia talia.
Et dum acciperit adiutorium hoc. exagitare eos iubet. id est
uoluere in terra. leuare. & ponere. Et si forsitan delicati
sunt. adhibeant luti nauigatio. ut cito digeratur adiutorium.
Nam motus exagitationem facit. & celeriter digeritur.
Unde qui nauigat. uomit propter exagitationem. aut auram
maris. aut autem somnus. & non motus minime. Ostendit
autem nauigatio quam motus corpora exagitat. Ipsud est quod
docet. quia si dimiseris ante dormire quam egeratur.

malum est . quia interius ulcerat . Cum uolueris magis reduce te
elleborum moue corpus . Cū autē statuerē . somnum facit . &
noli mouere ordinē ostendit . ut dum dederis moue corpora .
aut ubi digesserit . & uoluit dormire dimitte . Scitote enim
quia somnus requies est totius corporis ;

ELLEBOR PERICULOSUM . CARNES SANAS HABENTIBUS . SPAS
mos enim facit . Ipsiū uituperationem dicit . quē antea sub
metu iussit offerre . dicit illū carnes sanas ulcerare . quando
maxime quibus non conuenit . Spasmus quere facit . Spasmus
ut diximus aut exreplezione . aut exinanitione fieri solet
punc exinanitione fit quia desiccatur musculos . & neruorū
humectationē consumit . & fit spasmus . & tale quiddam
patitur natura . quod corrigia infusa quae ad ignem posita
desiccatur . et ad tra hitur ;

SINE FEBRIBUS CONSTITUTI . LEIUNO STOMACHI MORSUS
& tenebricationes . & os amaricans in superiore farmacia ex
poscere significat . quia autem inferius inferiora . Diuidit
yppocras corpus nrm inducib; partibus . idest sup dia frigma
superiora dicit . ubi est par . stomachus . cor . & alia infe
riora dicit . dia frigma enim membranus dicitur . qui diui
dit nutrimenta . a uitalia . ut ipsum corpus . et a media usq;
ad dextram leuaq; inguina tenet . & ipsud est quod dicit . si sup
dia frigma fuerit passio . superiorem exposcit purgationē .
quia autē sub dia frigma fuerit inferiorē idest clisterē . & catar
ticum . qui inferiorē purgent uentrem ;

QUICUMQUE IN FARMACO POSITI NON SITIUNT CŪ PURGAN
tur p̄desinunt ante quem sistant . Complens yppocras
de elleboris mor . p̄unc ad consuetudinem purgationem
migravit . quod dicitur farmaco idest catarticum . & dicit . qd
si quis accipiat ad uentrem . & faciat multum . & n̄ siciat .

malum est. Item si quis accipiat et faciat et sitiatur malum est.
Et quid est bonum. & redditur tunc ratio. Quia quattuor res
in unum conueniunt ut faciat multum. & non sitiatur & malum sit.
Item quattuor alie conueniunt ut faciat & sitiatur & malum sit.
Id est si fuerit h[um]emps. Item materia flegmatica et tunc senior &
locus frigidus. & multum fecerit & non sitiatur malum est. quia
pinguis materia remansit. quae sitim non facit. Item si fuerit cole-
ricus humor. iuuenis qui accipit tempus calidum & locus. Iste
ante quem faciat sitim. quia quaelibet illu[m] sitire facit. non purgatio.
& quid ergo. non est bonum. tunc apte feret natura. quando propriu[m]
deposuerit humorem. & sic sitiatur. In illis enim quod superius dici-
mus non desinas. hoc est non dimittas. reddat denuo catarticu[m]. donec sup-
erfluum purget humorem ;

SINE FEBRIBUS; CONSTITUTIS SI FUERIT TORM[EN]TU[M] ET GENU[UM] DOLOR
GRAUEDO. & LUMBI DOLOR. INFERIUS FARMACIA EXPOSERE SIGNIFICAT.
Scitote enim quia febris calor extra natura[m] est. quae totu[m] adpre-
hendit habitudine[m]. Ideo dixit sine febris. & si tunc fuerit. IN-
ferius illu[m] purgari iubet. id est per clistere[m]. aut medicamen. aut
catastico qui inferiorem purget uentrem. Nam si fuerit cum febre.
fossit[er] fleuothomia indiget. quod est super diafragma quia brachia
super diafragma sunt ;

EGESTIONES NIGRAS UELUT EXSPONTE UENIENTES CU[m] FEBRIBUS. ET
SINE FEBRIBUS PESSIMUM. Scitote quia quattuor sunt elementa &
quattuor humores. & unus quisque humor suum elementum imitatur.
Sanguis aerem. colericus ignem. melancholicus terram. flegma aqua[m].
& sunt quattuor humores sic quattuor elementa. quae conser-
uant corpora nostra. Quaestio nobis sequitur. quintus humor unde.
aut ubi detinetur. Dum querendo ipsi quattuor humores suis permanet
locis. & redditur tunc ratio. quod ex quattuor humores gignitur
iste quae dicit nigra colera. aut ex fece sanguinis fit. aut ex colerico

putre facto . Item questio quare mortem faciunt . et dicimus trib;
 modis mortem significat . unū quod incedit natura et loca unde
 transit . aliud quod debilitat . tertium quoq; quia uiscorem ipsius
 postere n̄ potuit natura . intentū ut uiscera ptingeret et occide
 ret . ut dum egesta fuerint int̄ra ebullire faciunt odorem quem
 postare nemo potest . in interiori parte t̄re decurrunt . Item alia
 questio . quare dixit r̄ppocras quia ipsa die moriuntur . & de alia
 dix̄ aliadie . Galien̄ enim dicit . Ipsi mem̄ uom̄ter colera ista eua
 dere reddimus rationē . Si in initio aut augm̄to se mouerint .
 ipsa die moriuntur . Quare . quia humores & passio uincunt na
 turā . in statu et declinationem postero die . quare . quia natura
 ualida ē . quia iam & p̄fecta ē . p̄prie passio . & non c̄tente humores .
 Accipe exemplū castellum . alior intus sedentes . alior de foris obsi
 dentes . melius est in longo itinere occurrere . quā quod p̄pugnare .
 sicut natura p̄ declinationem habet spatium . . .

ET QUANDO CALORES MULTOS . MAIORES HABUERINT PEIUS MALŪ EST .
 cum medicamen autem melius . Quendo autem ex coleribus multis
 calores fuerint . & sponte plus malū est . Quend̄ acceperint ad
 iutorium bonū ē . quia purgat inimicum naturalem ;

EGRITUDINUM QUARUM INITIANTIŪ . COLERA NIGRA SŪSU
 ut iusu manauerint . mortale est . quia diximus illa ē uiscida .
 p̄nitiosa . pessima . acerrima . intentum acerrima . ut d̄r̄ sin
 teriam faciat . quando ex se manauerit . tunc significat qui
 dam natura cum uiscilibus interius p̄focauit . & natura non
 et sup̄flue exspuit . sed q̄d̄iam retinere non ualuit ; Questio
 nobis est . de t̄nsur̄ in corpore . aliqui dicunt in stomacho . sed
 dicimus non . quia locus principalis alienum suscipere non
 potest . sed n̄ occurr̄ detineri a natura . quia sic continuo
 mortem facit dum gignita fuerit ;

QUIB; EGRITUDINES ACUTAS ET DIUTURNAS UEL DE ABSCENSU .

et tenuatis colera nigra uelut sanguis niger manauerit. post
tera die morietur. Scitote quia uena erupta. aut effluit. aut
continetur. & fit trambur & nigrum. & tribus quoque modis
moriuntur. unum quod laborat natura ptempus. alium quia
ex ipso sanguine unde habuit enutrire emanat. testium quod
in locum ubi confederit occidit et debilitat. Quare postera die
quia primo est quirmatodis pulsus. p̄ea scolicizontes. deinde
mirmicizontes. quia iam proximam ostendit mortem;

DYSINTERIA SI A COLERA NIGRA INITIAUERIT. MORTALE EST.
Scitote quia Hippocras in p̄terite lectione. de coleribus nigris
dixit. Et quando mortalis. et quando euadere potuissent homines.
ex ipsis in p̄terite docuit. nunc dicit de ipsis coleribus. si ex ipsis
dysinteria initiauerit malum est. & quia sepius diximus. quid
est dysinteria. aut quod sunt differentie. nunc reiterare ipsud
non debemus. Tam docuit nos Hippocras. quod ex nigris coleribus
fit dysinteria. Dicimur enim quia sunt acerrima ut faciat dysin
teria & mortem; Precedit causatum & fit causa. p̄cedunt colera
& quae faciunt initium mortis. Ergo possunt facere dysinteria
quae si ab initio ex ipsis coleribus nigris fuerit. omnibus modis
mortalis est. Questio nobis est. si prius fit dysinteria. & sic sub
sequuntur. mortem faciat aut non. Dicimus. faciunt. sed non
semp; Quare. quia iam passio debilis inuenitur. uisus fortior;

SANGUIS SUSUM QUALIS CUMQUE
manauerit. malum. Inferius autem bonum. Apponitur enim
ecce dicendo quia susum malum est. Item susum effluit & bo
num est. Intentum quia p̄narium fluorem multae aegritudinibus
determinantur. id est synochus. & synochis febris aliquando
& causus. & si nanciam passionem aliquando soluit. & istud
totum contra Hippocrate opponitur. Sed dicimus intentum
& talem uirum & amicum naturae non inuenire. Sed de naribus

nondicit quod est particulare & consuetudinarium . sed dicit
 pot' emittentes sanguinē . quia malum adducat . Aliquando
 mortale est . aliquando periculosum . & ideo malum est . quia
 uniuersalis est egestio . Si ex sanguine totum corpus nutri-
 tur . egestio sanguinem morti sub sequitur ; Inferius ideo bonū
 est . quia emordidas aliquando elephantiosos curat . aliquando
 quastanum iuste curant . quia ex melancholico fiunt emordi-
 des . & sanguine . iste sanguis melancholicum postat . de minu-
 ta materia . recedit passio ;

NIGRE EGESTIONES SI EX DY'SINTERIA CAPTO . HABENTES QUASI
 carnes exponantur mortale est . Sepius de dysintertia locutus
 est . quia nihil aliud est . nisi diuisio continuationis . id est
 ulceratio intestinorū . & quod sepius dictū est . p' uncrete
 rare non debemus . de his tamen p' unquā locutus est . de qua
 nunc dicit . Scitote quia intestina nrā . alio & alio modo r'
 posita . neruosa tcm sunt . Sunt & alia membra neruosa .
 id est stomachū . uessica . & quic quid neruosum ē . carnē
 in se continet . & ex sanguine nutritur . natura enim p' rā
 deorsum habet neruos . & intestum pulpar . & musculos .
 Unde febrientibus . musculos dicemus . id est acronis porcinos .
 quia fortiorē in se habet uirtutē . quā alie carnes . Siquis nob
 dicat . ossa unde putriuntur . Dicimus ex humectatione .
 quia amissa humectatione . in puluerem redigitur . quo
 modo ligna sicca quæ carea faciunt ; Ergo nullum membrū
 sic positus est quomodo intestina . de foris neruosa . de intus
 carnosa . & sub carnositas . est glutinosum humorem . sicut
 est inemis extra natura . & quere . sic descendens acerr-
 mus humor radere intestines . unde acerrimus humor des-
 cendens lecpsum facit . & sic rasuras sic deponunt quā maxi-
 me in infanter fit . & stercelatie efficiunt ; Ergo ipsud est

quod dicit Hippocrates. Si uelut sanguis niger. aut quasi
carner. mostace. e. Quicquid. quicquid sanguis effusus de loco suo
nigrescit. quicquid nigrescit periculosior efficitur locus.
ex ipso non nutritur. ipsa substantia carnis disponitur. & querit spes
uite. Unde dicit Galienus. quia quis ex ista ulceratione in
testini. ipse intestinus illi cecidit. ideo perforatus & sic mostuus
est homo. Ideo malum est dysenteria tclis. quia ex nigris colerib;
fit. & si superius fuerit epati coniungitur. si dysenteria
inferius est materia ;

INFERIUS SANGVINIS FLUXUS QUANTUS CUMQUE FUERIT.
infectionis huiusmodi ubi tris humecti sunt in febris. ex san
guine nutriuntur corpus. cibos enim quos acceperit qui si
obliuentur in stomacho. non fit digestio. neque egestio. sed tan
tum in substantia flegmatis conuertitur. quia & uisus his
naturaler debiles sunt. digestionem procurare nullomodo
ualent. sed tantum in flegma conuertuntur. unde sunt ubi tris humecti ;

QUIBUS CUMQUE COLERIS EGESTIO
Expurgationem facta desinunt. Quid est quod uult dicere
Hippocrates. dicit quia surditas ficta. egestio colera soluitur
passio. ex solutionem uentris surditates innata. recentio curat.
& ab surdum uidetur esse. & redditur talis ratio. quia colericus
humor rediens in stomacho. aut uapor ipsius ad cerebrum ten
git. & ipse humor sursum pergit & surditatem facit. Ergo solu
tio uentris inferius illum decurrere facit. & dum decurrens
superius minus ascendit. & resolutur passio. Si uero solutio
uentris & surditates fictae fuerit. primam inanitionem recon
strictio curat. Ipse dicit. Contrarius contraria medicantur.
Unde imperiti medici quando solutio est uentris que curat sur
ditatem illi constringent & plus desiccant. & plus addit passioni ;
QUIBUS CUMQUE IN FEBRIBUS ESTIBIS CONSTITUTIS. /

frigus quid discreta . In presenti lectione nos docuit de elleborismo .
 hac de casticium . uel de drsinterias . uel & de colera nigra .
 & quid horum quid facere dixit . Nunc ueniens addit crelicos
 unde galienus libros fecit . quos perechrision uocant . sed quia
 totum hic dicere non possumus . ppaste manifestemus . Scitote
 quia tertius dies inicit quintum . & quatuor dies inicit septi
 mum . quintus uero dies inicit septimum . & quia omnes isti dies
 unus alterius de terminatione significat . quia & tertius dies de
 terminat . quatuor & quintus de terminat . & sextus idem deter
 minat . & septimus de terminat . Videamus quomodo bona est de
 terminatio . & quomodo mala . hec in omnes homines impedimentum
 nobis facit ad intellegendum . Tertio die . qui nancica passio de
 terminat ; Si tertio die non determinauerint . quarto die moriuntur ;
 Item tertianus . si tertio die perturbationem habuerit . quinto
 die de terminatur . Sed si augmentum passionis quinto die idem uenit .
 sexto die solutus est de terminationem facit . Sexto enim die quae
 rigorem facit . aut quot res in unum conueniunt . ut non sit deter
 minatio bona . sic fit discreta . hoc est insolubilis . Scitote quia
 quattuor res in unum conueniunt . quae hoc faciunt . Si natura
 fuerit debilis . ut non faciat digestionem urinae & ut uentris . Si fue
 rit uehementis passio . uisus ad tenuata die sexto malum est .
 Quere . quae pessima est . Et quere pariter dies mortiferi sunt .
 quia fortio rem habet uisum . & impariter dies congaudet .
 contristatur autem natura . & scitote . quia si sexta die frigus
 factus fuerit . hoc est super febre . Insolubilis passio est ;

QUIBUS ACCESSIONES FIUNT SI EA HOMINUM QUI DIMISERINT .
 In crastino eadem ammonet discreta . In isto aforismo
 tres res predicere oportet . unde Hippocrates una dixit . & duas non .
 & audi quae sunt anticipante in medium & posterum . & quod
 est istud . accipe testium & cotidianum in exemplum .

Si motus fuerit tertianus tertiana hora diei . & alia die ipsa hora
longus erit . Si uero sexta hora longus . & non est periculum .
Si autem quarta hora breuis . sic & cotidianus . & quere istud .
Si cito . quia ut prima natura auxilium accipit humoris . & fortior
inuenta est uisus nature . Si autem ipsa hora æquid sibi est
humor . tunc malum est quando augetur . tunc bonum est quan
do minuit . Accipe mihi in exemplum athletarum duo lectan
tes . missa harena . unus querit alterum deicere qui uelociore
habuerit uisute . ipse alium deicit . ideo discretum dixit
superius . id est insolubilem ;

QUIDE QUARTANO EXAGITANTUR . DE SPASMO NON FACILE
mouentur . Si autem moistiferint & sup uenerint quar
tane . desinunt . Hoc dicit Hippocras . quia passio passionem curat .
& quando curat si prius fuerit spasmus . & sup uenerit quæstans .
curat spasmus . Quare . quia superius diximus spasmus fieri aut
ex repletione . aut ex inanitione . Iste nunc ex repletionem fit . q
spasmus motum picturalem non facit . sup ueniens quæstans .
facit cussione nature . motus calore non facit . calor ab aperire
facit poros . ab aperire uero mettoz . resolutionem facit passionis
intantum quia horum est . Accipe mihi in exemplum laguenam
plenam de melle . dum plena fuerit n̄ decurrit . Dū ad solē posita
fuerit . pinguis humectatio resoluitur & decurrit . & quare .
quia calor mediocris relaxat . medius ad sudore puocat . maxim
desiccet . & si prius fuerint quæstans . & sup uenerit spasmus .
n̄ curat passionē . quia materia melancolici humoris maxima

Lest idem passio p̄grā curare illū n̄ potest ;
LABORIOSIS IN FEBRIB; IN ARTICULIS ET CIRCA MAXIL
les maxime apostasin nascuntur . hoc dicit . si quis in febr;
laborauerit . maxime illis apostemas nascuntur . Idem dicit .
si quis apostema habuerit . & febrerit . erupta apostema soluit .

& quid est istud? Puta quomodo sunt serui aut quibus inuentu sit p febre ut laborent non p amputatum humorem aut di missa febre apostema illis fit inasticulis . & circa maxillas . quia natura sup fluitatem . in debilem iactat locum . Ergo inasticulis ppt debilitate . & quia mouentur et humidi sunt quide hominib; quae illis ut maxillas dicit . inaclor dicit . isti calidi sunt . et humidi . Ergo inasticulis iactatur . inaclor decurrit ppt raritate & calorem . Accipe mihi exemplum . mittis simul aerē . plūbū . aurum . ferrū . argentū . & argentū uiuū . & quis ubi decussit . argentus uiuus ad aurum . quod illi aptum ē . Itaq; & humores alii ad similia decurrunt . alii ad debilia si fuerit apostoma . & exinde febrierit erupta apostema soluitur febris . hi uero q; apostemas & febriunt . perruptionē soluitur illis febris ;

QUIB; EXSURGENTES DE MORBIS CONTINUO

Quauid doluerit illic apostecsis fiunt . Nunc uult ostendere cui remanserint reliquie humoris . & q n pfecte sanantur . Hoc est sine sanie qui male laborat . male manducat . continuo ad opus suum reuertit uolē et ex his una habuit remansit illi una . cotidie addit natura illum iactat ut diximus in locū debile . continuo apostema facit ;

SED ET SI ANTE DOLENS QUIS FUERIT ANTE AEGRITUDINEM illic influxerit morbus malum est . Hoc est quod docet . si ante passionē fuerit dolor . & p modum illic iactatus fuerit humor malū est . q; augmētatur in loco humor . & quicquid sup fluū habuerit . natura ibi proicit ;

SI FEBRICITANTI TUMOREM NON CONSTITUTO IN COLLO . pfocatio subito sup uenerit . mostiale est . Ut hoc dicati . uideamus quot sunt orificia . tres . unum quod dicitur rsofagus . qui trahit cibum & potum . unde totus corpus nutritur . Alius qui dicitur trachea ateria p quem ministratur aer & nutritur naturalis spr .

I estius uero qui p̄ spinale medulla ad cerebrū p̄git. Videamus quo modo positi sunt. tracea arteria subtilior est. r̄sofago unde qui subtile habet uocē. tracea arteria subtilē habet. & quere aliqui oua integra glutunt. quia intracea arteria & r̄sofago membranus ē. positus. qui aperit & claudit. Videamus quis horum plus periculum facit mortis. dicimus quia r̄sofagus non. sed tracea arteria. tantum. quia non comedit homo sex dies & uiuit. una hora n̄ habeat inspirationē. & respirationē. ea hora reddit sp̄m. Et quomodo possum' cognoscere istā p̄focatio nē. dicitur quicquid tumor non fuerit in ceruice. neq; in faucib; neq; in misso digito tumore inueneris. & subito facta fuerit p̄focatio. tunc crede quia factus est tumor intracea arteria. & que erit spes uite. Et quomodo ipsa hora p̄focari n̄ possunt. dum quando inspirationem et respirationē aeris n̄ habuerit ;

SI FEBRICITANTI COLLŪ NON CONVERTATUR
aut tumore n̄ constituto. in collo p̄focatio subito supuenerit mortale. Scitote. q̄ r̄sofagus & tracea arteria musculos habet intus & foris. quia in ceruice ut diximus sex habemus spondulos. & eo ordine positi deseruiunt nature. Si uero ultra naturam aliquid eorum exuberauerit. tunc aut intus intrat aut sursum dextrā ut leuam. quia natura sic posuit collū siue sursum. siue deorsum. siue in dextram. seu in leuam circū ferat. Quando enī circum ferre n̄ potuerit sine collo tumorem. tunc siue sursum siue deorsum p̄gat. p̄pria nomina faciunt passioner. Idest si sursum p̄gauerint. faciunt lodosis. si intus faciunt quirotosin. Et quia sepius diximus tracea arteria & r̄sofagus musculos habere intus & foris. Tale quiddā patitur patitur natura in istis. quod patitur iaculic de qua unam trahit corrigiā de foris & totam claudis. quia ipsis spondulis sub iunguntur. Ergo siue sursum ascendat. spondulus p̄focant. siue inferius. siue dextram. seu

sinistram . & dum fuerit ista motus pfocatio . que erit spes uite
& non magis motus ;

SUDORES FEBRICITANTES SICEPERINT TERCIO DIE . ET QUINTO
& septimo . & nono die . & undecimo . & quicquid decimo . & septi
mo decimo . & uicesimo primo . hi sudores morbos d&iminant .

SIAUTE sic non fiunt . dolorem significant . Docuit rppocras in
p'teritis lectionibus de agritudinibus . quomodo debeamus cog
noscere . Necesse habuit dicere d&iminatione eicrum . & quia
ut diximus agritudines ipse quadrifario modo diuiduntur . putas
ne de quib; die nunc . Scitote quia de acutis . et que acutis sub iungit .

DE IPSIS loquitur . Questio nobis est quere a testio die incipit . &
n'aprimo & scdo . Huic questioni scdm philosophum tcdis est
ratio . q' prim' & scdr numerari n' potest . testius uero numeru'
est . ubi inuenis par . & impar . Scdm medicinam tcdis e' ratio .

Quicquid die om' t'ypice agritudines cognoscuntur . u' est testians
qui primo die commouit . & si habuerit diem int' policta & t'cio
die commotus fuerit . significat testianum . sic & cotidianu' testio
die de monstrat . Quicquid uero qui una commouetur . & duos
dies int' polictos habet . significat quomodo unum tepus finit .
at' intiu' habet ; Questio alia in ipso uenit . quere sudores isti
in imparis dies boni sunt . & paribus mali . aliquando & mor
tales . sed dicimus quia ista ratio in astralagica continetur .
tcm' p'p'aste dicimus . q' sic dr in imparis dies gaudet . sic & na
tura . Item alia questio e' . Quere quicquid tuos dies n' nominauit .
quomodo & alii sex . sed dicimus quia scriptor hic peccauit . dum
inuenisset tres . & quinq; et septem . dixit quicquid dies . hic n' est .
aluit uero quia nunc septem p'dicit . quat tuos n' fuit necesse .
ergo semp testius . quintu' indicat . quintus septimu' . & septimus
nonum . & nonus undecimum . & undecimus quicquid decimu' . & sic
septem p'nuntiat . quod si fuerit aliquis signis quicquid die . id est ut
parui sudores .

aut alia signa quinto die adueniente . determinatur aegritudo .
eodē modo sic subsequuntur dies cretici ;

FRIGIDIS UDORES CUM ACUTA FEBRE MORTEM SIGNIFICANT .
Questio nobis puenit . si regula est quia ambo contraria uno in
tempore non possunt eē . Quomodo dicē Hippocras acutic febre
& frigidū sudorem . Dominus . et pelor . & licor . & rufus philosoph
dixerunt in istum locum . Tamen dominus dixē . quia ut frigidus
sit sudor . iam putura ut alienum a se iactat . alii dicunt alia .
S alienus tacite dixit . quod credo aliud non est . febris aut
ex habitudine corporis est . aut ex spū . aut ex humidis . ut
sunt humores . febris ista ex flegmatico fit humore . humor
iste dū motus fuerit in putridus febre non facit . Dum parū
putrierit acutam facit febre . Dum plus putridus factus
fuerit . in frigiditate conuertitur . Accipe mihi in exemplum
stercus caballinum . Dum picitur n̄ calē . dum modice putre
factus fuerit . calē . dum enim p̄putrierit frigidū efficitur .
Sic itaq; & flegma . Ergo quamuis febre faciat . sudor tamen
ex frigida materia est . mortem quere facit . Ratio uero talis
est . flegma parte corporis tenē . in apoplexia caput & mor
tem facit . quanto magis quendo totam habitudine corporis
tenuerit . mortē non faciat ;

CUM MOLLIOREM PROLIXITATEM MORBI . ISTUD DICIT
de superiore sudore . tam quā maxime de leptopiretia febre
dicat . quia glutinosus & n̄ cito sudor in ipsis . Ergo totum
predicit . quia longior erit aegritudo ;

VBI IN CORPORE SUDOR . ILLIC INDICAT MORBUM . Hoc
dicat . quod si fuerit in pectore sudor . illic significat eē
morbu . sic & in quocumq; alio membro sudor . aut uniuers
salis fit . aut particularis . Uniuersalis fit duob; modis . unū
fit habundans materia . aliud uisus ualide . Particularis fit

tribus modis. unum ut si sit habundans materia. aliud iustus
debilis. tertium et locus qui suscipit. sic et nunc Hippocrates docet.
In quocumque loco sudor fuerit. illuc morbum ostendit.

SUDOR MULTUS EX SOMNO SINE ALIQUA CAUSA FACTUS. os
tendit. quia multo utitur cibo. Si autem cibum non accipiamus
hoc contingit. significat quoniam inanitionem postulant cor
pora. Sudor autem ex repletionem fit. aut ex inanitione. fit
ex repletionem ut sit aut cibi. aut humoris. ipsud die nunc. Si in
somno aliquis constitutus sudet. signum est. quod multum cibum accepit.
Sed uideamus quare. Dicimus enim. quia quando laborat homo
sudet. quanto magis quando iustiter operatiue laborauerit.
sudorem non exprimant. Si autem abstineat & sic sudet. habun
dantiam significat materis. Ideo inanitionem dixit.

SUDOR MULTUS FRIGIDUS ET CALIDUS SEMPER MANANS. FR
gidus maiorem. calidus minorem morbum ostendit. ut frigi
dus sit sudor ex flegma est. & ideo longiorem significat agra
tudinem. propter ipsum humorem. eo quod tarde subtiliatur. ut
calore sit ex colerico est. ideo minorem agra tudinem signifi
cat. eo quod celere determinetur. ut frigidum & calidum dicet.
aliter sudor non fit. nisi aut frigidus erit aut calidus.

FEBRES QUAE CUMQUE NON DEFICIUNT TERCIO DIE. FORTIORES
funt et periculose. Quocumque modo si deficiunt. ostendit quod
sine periculo sint. In presenti igitur lectione uult Hippocrates osten
dere. quod si tertio die febres non minuerint. periculose effi
ciuntur. quod quoniam maxime triplice omni. tertio die cognoscuntur.
& si fuerit in una die cognoscitur. inceptum & finem habet.
Si enim non fuerit ipsa die. & alia febrerit. tunc cognoscitur
esse cotidianus. tertio tamen die maxime cognoscitur. Sic & tertius
nus & quartus in tertio die manifestatur. Quid plura quique
februnt & tertio die non minuerint. tunc periculose efficiuntur.

Accipe mihi in exemplum hominem habentem iterum cum cabellu

suum miliaria centum. & si uoluerit induos dies facere iter. fatigat
caballum. si enim una die fecerit & alia die pausauerit. tertio
die melius facit alia quinquaginta. Sic et natura in istis febribus;
quia si tertio die pausauerit. tunc & natura repausat. & nutrit
melius. & uisus non deficiunt. Unde et testianus sine periculo est.

Questianus enim quicumque tempore pertrahit. et ex natura sit malus.
tamquam duos dies interpolator habet. sine periculo est;

QUICUMQUE AUT TUMORES AUT IN ARTICULIS DOLOR EST OSTENDIT.
quod sine periculum sit. Si cui in febre tumor apparuerit in
articulis. tunc ostendit quia egritudo per apostema soluitur;

QUIBUS FEBRES PROLIXE. HIS AUT TUMORES AUT IN ARTICULIS
dolores nascuntur ex febribus. hi cibis multis utuntur. Siquis
in febre constitutus tumorem articuloꝝ patiat. signum est quia
multum cibum utitur. & crudities humoris nutritur. quae de-
currit ad articulos. & dolorem facit. sic missum oleum in marmore
decurrit. & ubi inuenit concavitatem retinet se. sic enim & in
istis unde podagricos sed astricticos abstinemus;

SI RIGOR OBVENIT FEBRE NON DEFICIENTE IAM DEBILI MORTALE
est. Hippocras enim uult ostendere signa quibus possit medicus
predicere mortem aut uitam. Sed questio nobis est dicendo quia
sepius uidimus rigorem & in cotidiano et in tertiano. & non moritur.
Sed uidenda est regulae. quia ipsa dicit. si super febre rigor obue-
nit. & si debilis fuerit. tunc mortale est. Quere. quia colericus
humor iam uitalia penetrat. & occidit;

EXCRETIONES IN FEBRIBUS NON DEFICIENTIBUS LIBIDE ET SANGUINO
lente. & grauis odoris omni male. precedenti autem bene & optime.
& circa secessum. & circa urinas. nisi quod ex utroque reddatur de
locis malum. ut excretionem dicat. aliud est excretio. & aliud
tussis. & aliud neque excreare. neque tussire. sed sic decurrere saliba.
Ergo si in febribus excreauerit aliquid libidum ut sanguis nolitum.
aut fetidum malum est. Quere. quia uena aut derumpitur. aut

aut desudat . aut ulceratur . p̄unc erumpitur et uenit inconca
 ut tactibus multo tempore . illuc humor detentus occidit locū .
 mostem infest multis modis . In primis quic non ex ipso nutritur
 corpus . sc̄do q̄ occidit locum . testio quia et mostificat . ut
 libidū sit . significat quia locum multo tempore putre fecit . & ideo
 plus mostem operatur . quia quicndo eruptio fuit uene . n̄ est iactat
 sed in loco est detentus . ut stercus et urinas diceret sc̄dm se fecit . quia
 naturalis calor interior plus est . & ipse illud putre fec̄ . sic & in astate
 carnes putrescunt . de inde tenet citrū in manu diutius q̄ ante bibe
 oluit . ipsum p̄ modum fetet . Ergo si extra natura in motatum fuerit
 tunc malū est . quia infectionē habitudinis significat ;

SIN AUTEM NON DEFICIENTIBUS FEBRIBUS SI QUIDEM FORIS FRIGI
 di sunt . quae autē intro ardeant et sitē habeant . mostiale est .
 Questio nobis dicitur contra r̄ppocratē dicendo . sepius uidimus intr̄
 picis febribus frigdorē eē . et sitem habere ut ardeant . & neq; mostiale .
 neq; maclū est . Sed aliud dicit r̄ppocras & ante accessionem . p̄amnun
 ne r̄ppocrati opponeret̄ur si ignorasset̄ . aut cotidianum . aut testianū
 diem . p̄unc ergo regulariter loquitur et dicit . si ante fuerit febris .
 fuerit idem . et debilitas . & si istas sup uenerit malum est . Videamus
 quare . & dicimus ut istud sit . signū est quia in utriusq; loco tumore
 fecit . & p̄atura cum humoribus p̄aturalem calorem ad locum
 patientē decurrit . & tale quiddam patitur in istis . quod patit̄
 constantinopoli uiri . cotidie ad palatiū occurrentes . & ubi sen
 serint domum ardere currunt cum si funis liberant domum .

Sic et natura uult liberare se ipsa potius occideret̄ quem liberet ;
IN NON DEFICIENTE FEBRE . SI LABIUM AUT OCULUS .
 aut sup ciliū torqueatur . aut n̄ uideat . aut n̄ audiat . debilis
 constitutus . Siquid horum factum fuerit . p̄xima mors . Quāuis
 istae signa in p̄gnosticae lectius sunt declaratae . tam quentū in loco
 continet dicim̄ . Sed questio datur . ut labiū dicat spasmum pati
 sepius uidimus a paral̄sin labium torqueri & alia . et n̄ mortū^{un} .

si uoluerit...
 fecerit &...
 que gima...
 tunc...
 unde...
 tempore...
 actor...
 OBES...
 sit...
 uia...
 E...
 febribus...
 ore...
 cruditas...
 rem...
 concu...
 stricor...
 E...
 ostendere...
 m...
 in...
 ipsa...
 c...
 aut...
 DE...
 male...
 rinas...
 f...
 e...
 ali...
 quia...

Quomodo nunc dicit mostzale eē. sed regulā tu tene. quod si mi
nuerit febris & debilis fuerit. & labium tostum fit. aut oculus.
aut alia. significat quod ante principium patitur. unde hec
officia procedunt

QUIB; FORTE NON DEFICIENTIB; FEBRIB; SUSPIRIŪ NASCI
& dissipientia mostzale est. Questio nobis oritur. quid ad
suspiriū dissipientia idē. dum in aliud sit locum suspirium. & alio
dementiae. Huic questioni occurrit talis solutio ut dicat. quia
in isto loco multi multa senserunt. aliud sensit pelos. alit̄ licos.
& accipiens galienus in istū locum anathomicā hic reddit
rationem. & dicit. quia natura puidit tres musculos descen
dentes fecit de dextro iugulo. ad sinistra coxam. & alios tres
a sinistro iugulo ad dextram coxam. & duo qui circant ingris.
sic circulos mittunt cuparii. Ergo alii aperiunt. alii claudunt.
ut naturalem ministrent spm. Ergo nerui a cerebro pcedunt
com munionem cum musculos habent. quia hic minus in horis
neruus habet. et testuminas carniū et ut alienatio sit.
significat quia iam muscoli aut humore p̄ focati sunt. & cere
ber eis compatitur. & duo principia patientes. & quae erit spes
uite. id est cor & cerebrum patientes ;

INFEBRIB; APOSTEMATA ET NON SOLUTA A PRIMA CHRISIN
sin. Longitudinem morbi significat. Siquis in febris a pos
tema fecerit ante creticum diem. signum est quia uisus est
ualida quae illud expellit. Si eruptio fuerit et a prima chrisin
non senserit. aegritudinis habundantiam significat humoris.
et longam aegritudinem. quia uentum habundantia humo
ris est. ut & apostema faceret. & aegritudo p̄maneret ;

QUOT QUOD INFEBRIB; VEL IN ALIIS INFIRMITATIBUS
uoluntarie oculi lacrimantur. nihil molestissimum.
quot quod in uiti molestissimum. Uult nunc r̄ppocras de
lacrimis signū ostendere. Lacrimae duobus modis fiunt p̄nci

palati. aut uoluntarie. aut in
diuntur ad uisandum hominem
gare. & istud hic tribus modis
Quibus in uoluntarie fiunt.
aliquoties. sed malum
QUIBUS INDENTIB; INIEBLE
febris & periculosi sunt.
medicam. et habere illi signa. q
agnatum euentū p̄dicere. ut
ut que longius tēpori habebunt
trib; modis. aut signis consi
possumus. aut interrogationib;
dum ingressus fuerit medicus. in
febre & dicit. Ergo ne tibi sapre
dulce. & dicit. non. sed sic sapon
medicus querit glutinosū humo
stratē indentibus. & tale quiddā
nouiter cedat ligna defilui & po
careunt humectatione fumoū
fuerit humectatio. uelocior fla
mignificē facit. Sic itaq; & natu
fuit febre. et ex ipso fumo cereb
tate suae positi. & dum istud rep
aduersus & periculosior erit
QUIBUS PLURIMŪ TUSSICULŪ
nūalde sicut. Questio no
quia si in febris uentibus a
in quot locis nascitur stras. idem
stras in duobus nascitur locis. au
& est que potu temperatur. &
a. huc alia questio. redditur t̄m

165
paliter · aut uoluntarie · aut inuiti · uoluntarie ut aliqui ingre-
diuntur ad uisitandum hominem · & figent sibi dolore ut plan-
gant · & istud hic tribus modis malum quod uoluntarie fit ·
quibus enim in uoluntarie fiunt · significant cerebrū eē · infestū
aliquoties sed malum ;

QUIBUS INDENTIB; INFEBRE LIMOSITATES FLUNT · FORTIORES
febres & periculosae erunt · Uult Hippocras p̄ om̄a doctū eē
medicum · et habere illi signa · quatenus ualeat n̄ solū mostifexi
agritudinum euentū p̄dicere · uerū etiā quae sit intēpore finiende ·
aut quae longius tēporis habebunt p̄tractionē · & omnis cognitio
erit trib; modis · aut signis consp̄hendimus · aut causa cognoscere
possumus · aut interrogationib; adp̄hendimus · Utputat nunc est
dum ingressus fuerit medicus · inuenit aliquē laborantē bilios
febrē & dicit · Ergo ne tibi sapit in ore aut amarū aliquid · aut
dulce · & dicit · non · sed sic sapone potius tale · ē · Tunc considerat
medicus quare glutinosū humorē interius qui facit ipsam limo-
sitate indentibus · & tale quiddā patitur natura in hoc · quod si q̄
nouiter cedat ligna desiliis & ponat illa signi · & dū hec omnem
careant humiditacionē fumosam faciunt flammā · at ubi consumpta
fuerit humiditatio · uelocior flamma eicitur · tam̄ antea fuliginē
insupficiē facit · Sic itaq; & natura ex glutinoso humore bilios
facit febrē · et ex ipso fumū cerebro n̄ro · Dentis enim in extremi-
tate siue positi · & dum istud repperierit medicus · tunc p̄dicit q̄
adhuc fortior & periculosior erit febris ;

QUIBUS PLURIMQ̄ TUSSICULE SICCE DOMICE INFEBRIB; URENTIB;
n̄ ualde siciunt · Questio nobis occurrit · Hippocrates dicit ·
quia si in febribus urentibus aliquis tussiat n̄ sicit · uideamus
in quot locis nascitur sitis · idem in quot tussis · & dicimus quia
sitis in duobus nascitur locis · aut ex pulmonib; aut ex stomacho ·
& est quae potu temperatur · & eiusdē sitis · quae potu incitatur ·
adhuc alia questio · redditur enim t̄dis ratio · quae aut febrē urentē

dicat ·

causum dicit. febrientes uero homines anhelant. & dum que-
runt trahere. tunc frigidior nimius ingreditur. & facit tussicu-
larem. et ex ipso aere temperatur sitis. non quod tussis sic temperat.
sed quod ipsa frigiditas que tussim facit ipsa temperat sitim.
Quia est intranea arteria & pulmonibus ubi non ingreditur potus.
sed aer. illa uero sitis quae nascitur ex stomacho potus tempe-
rat quia fit exacerbatio epatis ut uentris. ubi ingreditur
potus. potus iste sitim temperat. potus sitim facit. quotiens
in pulmonibus fuerit & biberit. extendunt uiscera. opprimunt
trachea arteria. & aer qui ingredi habuit non ingreditur. & plus
excitatur sitis. Hic questio. quare dicit plurime. & modice
tussis plurime. eo quod assidue erunt; modice quod ex faucibus sunt.
non ex altitudinem corporis; cap. - Lii.

QUIB; EX INGUINIB; FEBRES MALE EXCEPTIS SIMPLICIBUS.
Inguinis autem febris. aut ex quacitate est. aut ex humoribus;
ut quotiens putredo cum humoribus; ad inguina descendit. quod
loca sunt susceptibiles & delicata. Malum ideo est. quia trib;
modis leditur natura. unum quod confluentia est humoris. aliud
quia locus est debilis. tertium quod est febris. Simples enim sunt
ut ex percussu aut ex uentositate. quae in femora febre reputantur;

FEBRICITANTI SUDORE SUPERUENIENTE
non minuit febrem. malum est. extenditur enim morbus & hu-
morem plurimum significat. febris principaliter trib; modis
fit. aut ex humoribus; putridis. aut ex uentositate. aut ex inpu-
triditate. Nunc de humoribus loquitur et dicit. quod si sit ex putre-
dine humorum febris superueniat. sudor & febris non de terminatur.
signum est. quia pinguedo in altitudine remansit. & subtilitas ad
superficiem expulsa est. Unde ideo praedicit medicus quia ad huc
longior & periculosior erit febris. quod sudor determinationem
egritudinum solutus est operari. & ut non determinaret per sudorem.
significat habundantem esse materiam;

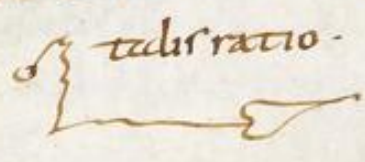
DE TESTANO VEL ANO POSSESSO. Testanum
est genus est. tetanus species
est. Testanum est quotiens exten-
ditur. quia spasmus aut exinatio
est. tetanus exreplatione est u
indiget ad uitio. quod est febris.
non febre superueniente dicitur
DE UISIONE LABORANTE RIGORE
Uideamus quod est causus et un-
sistit febris sine interpellatione
inter praeterit. fit ex colerico impu-
tatione colerici dico est pacuta passio
tens septimo determinat. Rigore
frigidior. ex frigore humore. rigore
proficiet uenerit. & ex mortatione
superuenit rigor. soluit causus
um ad superficiem uenit. & euaporat
ingreditur. unde calor euaporat
TESTANUS UERUS DETERMINA-
tus. ut uerum dicat testanum
Uideamus quibus signis cognos-
citur. materia. materia. tepus. pingu-
etiam uerum denuntiant. Testanum
um non est uerum. Septem uero per
dies. quod est acuta passio. ergo
et septem dies. Testanum septem
commouetur. Questio nobis est
colerico. quare Testanum impu-

DESPASMO VEL ANO POSSOSSO. FEBRIS SUPER VENIENS. SOLUIT
 agitudinem. Spasmus particularis res est. tetanus uniuers
 salis. Et quere prius spasmu dix. & n̄ tetanu. sed dicim quia
 spasmus genus est. tetanus species. p̄stotonus & in p̄stotonus
 accedit spasmu. Ergo necesse habuit prius genus dicere quam
 speciem. T̄lan̄ est quotiens extenso toto corpore. Diximus
 sepius. quia spasmus aut ex inanitione fit. aut ex replezione.
 Nunc sic tetanus ex replezione est uniuersalis passio. uniuersali
 indiget adiutorio. qđ est febris. qđ ipse superius docuit. spar
 mum febre sup ueniente d̄terminari;

DE CAUSA LABORANTE RIGORE SUPER VENIENTE SOLUTIO FIT.
 Videamus quod est causus et unde fit. aut quid est rigor. Cau
 sus est febris sine interpellatione. quod apud antiquos incendiū
 int̄ p̄tatur. fit ex colerico in putrido qui est intra uasa. sed sangui
 nē colericū dico. est pacuta passio. qđ usq; septē dies tenet. aliquo
 tiens septimo d̄terminat. Rigore ut dicat. aliud est rigor. aliud
 frigidor. ex frigo fit humore. rigor ex colerico est. Quotiens ced su
 pficiē uenerit. & ex mordatione rigore fecerit. sic & in causum
 sup uenerit rigor. soluit causū duob; modis. unū qđ ipse colericus
 iam ad supficiē uenit. & euaporat. aliud qđ frigidor interius
 ingreditur. unde calor euaporat;

TERTIANUS VERUS DETERMINATUR IN SEPTĒ PERIODOS SITAR
 dius. ut uerū dicat tertianum. sub intellegimus & n̄ uerum.
 Sed uideamus quib; signis cognoscimus uerum tertianū. id est
 materia: pura. tēpus. puincia. copia ciborū. tēperies. hec
 om̄a uerū denuntiant t̄cianū. quod si aliquid ex his minus fuerit.
 iam n̄ est uerus. Septē uero periodi ueniunt quat tuordecim
 dies. qđ est acuta passio. ergo tantū tenet quantū causus. qui
 tenet septē dies. tertian̄ septē. qđ ad quicquid decimū diē ex his
 commouetur. Questio nobis est si causus ex colerico est. tertian̄
 ex colerico. quare tertian̄ int̄polatus est. & causus non. & reddit

talis ratio.

qua una materies . tribus modis sub sistit . aut minimū . aut mediū .
aut maximum . sic & colericus humor . ex mediocri ipsius substan
tia fit testian⁹ . & uenit usq; ad minimum . et euaporatur . & fit
diaforesin . unde . ē . dies int̄ polictus . & alia die remouentur .
Causus uero ex maxima fit materie . ut si usq; ad medium ueniat .
ad minimum n̄ occurrit uenire . quia ex maxima fit materie .
& ideo n̄ habet int̄ polictionē . de inde quia colericus in putridū
causū facit . de inde quia ē . intra uicē n̄ est int̄ polictus ;

QUIB; CŪQ; AUTĒ IN FEBRIB; AURES INSURDAUERINT . SANGUIS
ex narib; fluens . aut uenter turbatus . soluit ægitudinem
ut in febrib; sit auris surditates . colerici uapor ascendit ad sup
ficiem . & facit surditatē . siue sanguinis sit fluxus . siue ubi
tris . soluitur passio . eo quod ipsa materies decurrit . ex qua
fiebat surditas ;

FEBRICITANTEM NISI IN CRITICO DIE FEBRIS DIMISERIT . ITERARE
solē . Galienus dic̄ . sepius uidi & cognoui ex usu . q̄ in critico
die d̄terminata est febris . & iterauit . Itē uidi . q̄ die critico
d̄terminata ē . ægritudo . & n̄ reuertit . & quid est . Abi
tur est r̄ppocras dicim⁹ . Non . Videam⁹ ergo quare hoc dixit
galienus . & redditur t̄clis ratio . q̄ si antea non p̄cesserint signa
digestionis . id est aut capitis dolor . aut digestio urinarum .
aut uisus ualida impulsibus adueniente critico die natura
aliquid fecerit . n̄ d̄minat p̄fecte . q̄ cestatur natura . & non
ualē expellere totam sup fluitatē . unde n̄ p̄fecte d̄minat .
Quando uero sup didic̄ signa p̄cesserint . & indie critica . & bona critica
p̄fecte d̄minat . Si enim indie critica n̄ fecerit d̄minationem .
& in alia fecerit . tunc erit reueratio ægitudinis ;

QUIB; CŪQ; IN FEBRIB; HICTER INNASCITUR ANTE SEPTĒ DIES
malū est . Si quidē aliquidum faciat uentrē . bonū est . Videam⁹
quid est hictē . aut unde fit . aut quare malum est ante septē
dies . Hictē . ē . foedatio sup ficies est nebulis . idē & apso animali .

unde passio nomen accepit .
tenti illi exuberauerit . a
leuor est supra p̄lit . Quest
qua alū membrū . & dicit
& colerici adquire . de ma
subtilis & aquosi . quasto qui
ante septē dies malū est . q̄ n̄
QUIB; CŪQ; IN FEBRIB; COTI
condie soluuntur febrē
loquitur . Quia si cotidie rig
dormitio & calorū . Item q̄
con uenit humor . & mor
porat materies ;
QUIB; IN FEBRIB; SEPTI
hictē innascitur . bonū
sin m̄ n̄ uile . Nunc lau
ualida uisus ipsum hum
tio febrē . q̄ hictēca passio
fuerit colericus . & surū ue
quāt . ex quantitate enī fr
tumor exprimit fel illū . &
hictē fit . & bonū est . q̄ rel
hictē . magis malum est
IN FEBRIB; CIRCA UENTRĒ CA
Si in febrē . cauma fuerit . &
materies eicit naturam
& facit mōdicationē . q̄ fr
tū . cerber . Inde est m
IN FEBRIB; ACUTIS UENTR
ca febrē dicit ut causus
materies ueniens ad stom

unde passio nomen accepit . fit autem ex colerico humore . quo
 tiens illum exuberauerit . aut quacitate . aut quicentitate . & quia
 leuior est supna p&lit . Questio datur . quare prius oculos tingit .
 qua aliu membru . & dicimus quattuor modis . unu q& agitantur
 & celeri adquirunt . de inde leues sunt & delicati . testiu . R . quia
 subtiles et aquosi . quasto quia cito apparet in ipsis quaculis lib& cor .
 ante septē dies malū est . q& n̄ natura supfluitatē expulit . sed quantitas uicit ;

QUIB; CŪE; INFEBRIB; COTIDIE RIGORES FIUNT.

cotidie soluuntur febres . hic qua maxime detripicis . & int̄ polatir
 loquitur . Quia si cotidie rigores erunt . cotidie erit solutio . hoc est
 deminutio & caloris . Item q& sirigor aduenerit . signū ē . quia ad supfi
 ciem uenit humor . & mordicationē facit . & minuit febris . q& eua
 porat materies ;

QUIB; INFEBRIB; SEPTIMO UT NONO . UT QUARTO DECIMODIE

hister innascitur . bonū est . Nisi p̄cordia dextra dura fuerint .
 sin min̄ n̄ utile . Nunc laudat hister infebrib; fieri . quia natura
 ualida iastauit ipsum humorē ad supficiē . & exinde fit d&mina
 tio febris . q& histerica passio ex quacitate fit . quotiens habundans
 fuerit colericus . & surrū uersus fuerit . unde & stercora eoz n̄ tin
 guunt . ex quicentitate enī fit . Quotiens enim fuerit tumor spatir .
 tumor exprimit fel illū . & iastatur ad supficiē . unde & duritia spatir
 hister fit . & bonū est . q& relaxatio ē . aliqua . Si enim non fuerit
 hister . magis malum est ;

INFEBRIB; CIRCA UENTRĒ CAUAM FORTE . & p̄cordioꝝ dolor . malū ē .

Si infebrib; cauma fuerit . & uiscerum dolor . signū est q& colerica
 materies euicit naturam . ueniens ad stomachum . illic d&in&ur .
 & facit mōdicationē . q& stomachus ē . neruosus . compatitur
 illi cereber . Inde est malum ;

INFEBRIB; ACUTIS UENTRIS MORSU . ET UISCERŪ DOLOR . malū est .

Acuta febrē dicit ut causus . Ergo dum fuerit morsus . colerica
 materies ueniens ad stomachū . stomachus n̄r duo membrana
 hab& peruosa .

l nē duo mēbrana ingreditur ipsa materies & fac̄ dolore. qđ locū stomachum
dicens. & quae erit spes uite in acuta febre. acuta supuenientē passionem;

IN FEBRIB; EX SOMNO TIMORES UT SPASMŪ MALŪ EST.

Uideam̄ quod modis fit timor. timor enim multis modis fit. Timorē habent
iniqui. qui ad gladiū plicantur. & quib; subito p̄turbatio aliqua fit. & alius
multis modis. Nunc ut timor fit. uapor aliquib; ascendit in cerebrum.
substantia enim cerebri est alba. dū enim tinta fuerit ab ipso uapore. tunc
sensus hominis uelut in alieno gradiuntur. non cognoscentes se. alienat̄
mens & fit timor. et hoc malū est. quo totius corporis principium
patitur. Spasmū sepius dix̄. ex replezione. aut ex inanitione fieri.

Nunc ex replezione fit. quia nerui a cerebro oriunt̄. materia habundans
in cerebro. fac̄ constrictionē & retentionē neruorū. & fit spasmū. Quid bñ
aliud est spasmus. nisi inuoluntarius motus uoluntaria optinens loca;

IN FEBRIB; SP̄S DEFICIENTIS. MALŪ EST. SPASMŪ ENIM

significat. Uideamus qđ modis fit sp̄s deficientis. & dicimus tribus modis
ex nimia et acuta febre. aliud ex habundante materia quae inuenit̄.
testiū ex debilitate uiriū. Spasmus enī ex inanitione fit nunc. inde
malū dix̄ ē hoc ὕppocras aliquib; et mortale;

QUIB; URINE GRASSE ET GLYOSE MODICA NON SINE FEBRIB; COPIA
ueniens. extenuatio iuuat. Maxime autē tricia ueniunt. quib;
ab initio p̄celerius his ὕpostasin habent. Completa igitur atque
digesta ratione sup̄ scripta de egritudinib;. Nunc urinarū p̄ferent̄
rationē. & quia urine totius corporis. ut egritudinū. in speculum
demonstrationes sunt. Necessarium fuit dicendum quid sit urina.
aut qđ modis insp̄atio ipsa uidetur. Urina ē. colicētū sanguinis
ex epate ueniens ad uessica. ut ipse in initio libri Istitius docuit.

Uidetur autē urine trib. modis. aut substantia. aut colore. aut depo
sitione. Substantia quales sint pingues. aut subtiles. colorē
rubeū ac nigrū. Depositio istae tribus modis ē. aut sursum ē. & dicit̄
Hesylium. & ostendit initiū egritudinis. aut in mediū.
& dicit̄ neorma. & ostendit media inquerela. aut uentositatē

totius corporis . aut infundū calicis residet . et dicitur ypostasin . & fit
 tribus modis . aut & debilitate uirium . aut n̄ p̄sentis materies . id est
 absentia quicndo humor n̄ contingit in loca urinaria . aut ex nimia
 cruditate . & pinguedine recadent ponderationi . Unde om̄s urine tales
 in initio bene n̄ sunt . ēr̄ grassosa et gluosa ex pingue materia . talis enim
 urina n̄ d̄ponit sine febre . Est quidē febris sed subtilis . hoc est licet calor .
 Si enim subtilis fuerit . aut a natura . aut ab arte . bonū est ;

QUIBUS URINA INVOLUTA VELUT INIUMENTIS SIMILIS . HIS CAPITIS DO
 lores . aut adsunt . aut adherunt . Quid adhuc in capitis dolor .
 et t̄clis redditur ratio . quia cruditas humoris residet in stomachū .
 & par illud sc̄dm c̄su & uis uariā digestionē digerere & ministrare in
 toto corpore n̄ ualet p̄nutrim̄to . Et si colicū sanguinis ex p̄ate
 ueniens . urina ē . totius corporis significationē ostendit . Bene dix̄ .
 q̄d urine capitis dolorē ostendunt . residens crudities materis in sto
 machum ipsius cerebrum t̄ngit extendit meningis . & arterias . &
 uenas . & dolorem capitis facit . Bene dix̄ . aut adsunt . aut adherunt .
 Ut dum inuenerit medic̄ tales urinas . p̄dic̄ . q̄ si n̄ est p̄sens dolor . adue
 nit . lumenta autē ideo dix̄ . q̄ t̄cles sunt sic in equo aut in mulo . &
 quare t̄cles d̄ponit æquus . quia pingue habundat materia propter
 comes satior

QUIBUS SEPTIMA DIE DETERMINANTUR . HIS INNUBILATĀ HABEBIT
 quæsta rubicunda urina . & alia sc̄dm rationem . In p̄senti cōmouet
 commouet p̄pocras dicens . si septima die d̄ēminari habet ægritudo .
 quæste die t̄cluc p̄cedunt signa . hoc ē urine innubilate & rubicunde .
 alienus enim dicit . p̄ semp̄ uidim̄ quicndo semp̄ . & quicndo n̄ semp̄ .
 sunt quidē aliquæ signa ut sit s̄p̄ . & n̄ semp̄ sit . Bene nostis . q̄ ipse docuit
 q̄d aliquotiens . quæstus dies sexti . ut sit p̄nuntiator . sexto uero ubi n̄
 p̄cedunt signa septima . ut ubi n̄ sit d̄ēminatio . sic & nunc docet . q̄
 quæsto die si p̄cesserint t̄cles urine . adueniente sexto . si fuerit dolor
 capitis . uisus uelida . septima die d̄ēminantur . si enim sexto die adue
 nit . iste n̄ aduenit . ut si quæsto sint signa . n̄ d̄ēminat ;

QUIB; URINE LIMPIDE ALBE. MALIGNŪ. MAXIME AUT IN FRENETICIS
apparet. Nunc Hippocras freneticā uult ostendere passionē. Aliqui
auctorū dicebant quid illis uisum est ut diceret limpidū & album. Dum
quendo ipsud est limpidū. qđ est album. sed conuincuntur scđm rationē.
qđ n̄ est ipsud album. qđ est limpidum. Verbi grā. aqua limpida est. & alba.
pp̄ limpiditātē suam. Et ut breuiter dicam. omnē limpidum. communē
cū albo habet. s̄ omne albū cum limpido. Ut puta lacc albū est. & limpi
dū n̄ est. Et quid tales urine freneticā quomodo ostendunt passionem.
Scitote qđ quicquid fuerit materia. tale significat sp̄ciem. ut ē. faber
figulus. quicquid lutū habuerit. tale exprimit uas. Sic itaq; quicquid fuerit
materia. tale significat urinam. Ergo hec urina ex flegmatica ē materia.
Sanguis sandaracodes facit. colericus rubeas. Melancolicus nigras. Pinguedo
ipsa flegmatici cerebrū tengens meningas extendit. concauitates re
plet. freneticā facit passionē. Unde infantib; quā maxime istud con
tingere solent. quia dicimus freneticā fieri ex nimia siccitate. aut
ex nimia humectatione.

QUIB; PRECORDIA EXTANT. SUBRUGIENTIA LUMBI DOLORES SUPER
uenientes. uentres eis soluantur. nisi eis uisitationis eruperit. aut urine
copia uenerit. in febrib; aut fiunt hec. Questio nobis euenit. quare dix
extant. qđ intellegitur tumor. Sed uideamus quid est proprietas ipsa.
ut p̄cordia dicat. Casta ē illic quæ media diuidit. id est diafragma.
Ad huc alia datur questio. quare p̄cordia & umbilicū dicit. Dicimus
uero taliter. qđ bene dixit. extant. eo quod uentositas nimia exten
dat intestinas. & dolorem faciat. & si tumor extendit. uentositas
extendit. quare culpamus Hippocrate t̄cia dixisse. Ipsa quoque uen
tositas potest fieri. ut in utrisq; sit. testinus. Sed plus facit dolorem
circa lumbos. qđ extensa intestina lumbos p̄mit. & signū est quia
uentris erit solutio. aut urine. Copia quidem datur si intra intes
tinis est. & urina quomodo egreditur. & redditur t̄clis ratio. qđ ipsa
uentositas ex superiorib; partib; ministratur. & illud qđ subtile est
purinas uadit. & ut breuiter dicam illud qđ ex parte trahitur. per

... illud quod re
... potest fieri. ut ea que
... adueticam trahatur. u
... aut febres. aut in
... ad uictoria
... EST IN ARTICULIS
... ut si cui fuerit tumor
... id est masticator. uer
... liberatur locus
... fuerit tumor exre
... ab apostata. id est aper
... der ceruicem
... PINGUIS MULTA ET
... laboriosus. quicquid
... sanguis in manu
... sunt scđm p
... extra natura. Ergo non
... ista urina potest fieri
... eodem modo. & si
... demonstro. Dicim
... Dicimus non exu
... ut est emitt
... flegma sunt. Er
... colerico. multa ex
... quendo p̄turbo
... Si sanguis manau
... et hoc signum
... uel pus min
... ostendit. In p̄
... commemorat loca. & d
... & uerūrum

per urinas egeritur. illud quod remanet in uentre per meatum. & de
inde quia potest fieri. ut ea que in intestinis sunt. per inuisibiles
cauernas ad uessicam trahatur. ut est ut fit quotiens excitatus fue-
rit calor. id est aut febris. aut ut solent medici facere ex arte calida
ad hibendo ad iutoria ;

QUIBUS SPES EST IN ARTICULIS ERUMPERE. LIBERAT AB APOSTASIN.
hoc docet. ut si cui fuerit tumor ac dolor ex agitudine. ueniente
alia talia. id est in articulos. uerbotenus ingenum. & fuerit eruptio
facta in talum. liberatur locus ab apostasin. Sic itaque quotiens
in artibus fuerit tumor ex reuma capitis. tunc eruptus locus.
liberat ab apostasin. id est a periculo. quia si in loco non erubescit.
in faucibus descendat ;

URINA PINGUIS MULTA ET ALBA FACTA. QUEM AMMODO
in febribus laboriosis. quarto die incipit aliquibus fieri. Si autem
ex naribus sanguis in ana uerit. ualde celerius soluitur. Sepius
diximus quod aliqua sunt secundum naturam. aliqua non natura. &
aliqua extra natura. Ergo non natura in medium constituta est.
Et ecce alba ista urina potest fieri. ut et febriens illic deponat.
Idem sanus eodem modo. & si addidero illi quod suum est. per
utraq; illic demonstro. Dicimus enim. ex una materia fit. an
ex multis. Dicimus non ex una materia. In tantum quia laborio-
sis febribus die. ut est emittitur. aut duo testiani. qui
ex colerico et flegma fiunt. Ergo alba est ex flegma. pinguis
ex febre et colerico. multa ex habundante materia. & quando
fit quarto die. quando perturbatur natura. ut per nuntius septi-
mum diem. Si sanguis manauerit. soluitur celerius agitu-
dinem. et hoc signum bonum est ;

SI SANGUINEM UEL PURS MINXERINT. RENUM AUT UESSICE
ulcerationem ostendit. In presenti igitur lectione. Hippocrates
duo commemorat loca. & duo non. id est renes et uessicam nomi-
nauit. et epas & uereturum non nominauit. per quibus omnibus

urina ministratur. Nam urina non continuo in uessicam uadit. in
tantū. quia si hoc fuisset. sub meiare se poterant homines. quamuis
nature datum est in uoluntatem. tam non sufficeret uisus. Sed quia
urina colicamentū est sanguinis. fertur ab epate. puritatis duo descen
dens ad renes. itē de renes ad uessicam. Uessica enim dua membrana
habet. & in medio duorum membranorum positus porus in esse factus. qui
in uessica ministrat. Ergo quando detinetur urina. membranus ille
de intus tenditur. et claudet porum illū. & retinetur urina. At ubi
recesserit tensio. admittit urinam. Ideo Hippocrates cras media dixit. ut
extrema subintellegas. Sanguinem & pus queret. sic in dysenteria
sanguis et pus manat. Ita et in hoc. Ergo sanguis ex eruptione est.
pus ex ulceratione.

QUIBUS CUMQUE URINA PINGUIS CARNES UELUT CAPILLUS EXEUNT.
his derenis; feruntur. Scitote quia ex duabus materis fit hoc.
ex fece sanguinis. et ex flegma. Non sunt animalia que ex humoribus
fiunt in corpore nostro. propter loci quietatem. ut lumbrici. & in arteriis.
et uenis trombur. quod naturalis calor constringit. & facit trombos.
sic & in his superueniens ipse calor ex flegma facit petras. et ex sanguine
uelut capillos in urinis. propter loci quietatem; quomodo figulus de
argille humidie facit figuram. & ponit in igne. & quod antea fuit
lutum. ipsud pro modum petra efficitur.

QUIBUS URINA PINGUIS CONSTITUIT UELUT FURFURES FERUNT.
his uessicas capiat. dicitur quod & in marasmus. & in hectica febre.
sed in illis differt. eo quod uelut si non pede tinctum est. & totam
habitudinem corporis consumpta habeat. in scabea enim solum furfu
res sunt. quia nec de alio loco potest. et alibi urina. nisi de uessica;

QUI REPENTE SANGUINEM MELANT. HIS DERENIB;
uene eruptione significant. Videamus quare derenis eruptione
& non de uessica. quia uene que in renes sunt. fortiores sunt quam in
uessica. Nam in uessica hi tales sunt. unde & in ipsa possit nutriri.
aduersus loci quietatem. Derenis; enim aliquando aperientur

... quando clauduntur. ...
... sanguinem. ...
... egeritur. Sanguis qui ...
... egeritur. sed partem ...
... De uessica enim cruentis ...
... et quare repente ...
... ex sponte exnatu ...
... RESIDENT. ...
... Nunc de petra ...
... in uessica. ...
... quare in renibus; & quare ...
... alud operatiuum. Lassi ...
... ergo in infantibus in uessica ...
... Maiores uero ...
... & de inde qual ...
... Iuuenes enim operati ...
... & de inde quia fortior ...
... Ideo iuuenes ...
... Hippocrates de atatu ...
... ET TROMBUS ...
... ad sub uentrale. et ...
... Hippocrates ostendere. qui ...
... modis sumptur. aut ex ...
... Sed nunc ex asperatione uen ...
... trombur stranguiria. Strangu ...
... ex debilitate expellitur uisus ...
... aut ex oppilati ...
... aut extrombum. unde ...
... & quia iste in ...
... sup scriptis. omni memor ...
... hoc Cognoscere possum. qui

urituris. aliquando clauduntur. dum enim clausi fuerint. urinam ministrant. Dū apti. sanguinem. Urina uero quicquid subtilior est. tantū p̄modicū egeritur. Sanguis quantum pinguior & glutinosior ē. tantū p̄modicū egeritur. sed p̄ aptum. Ergo sanguis iste de renib; fertur. n̄ de uessica. De uessica enim cruentum manat. non tantū sanguis. Quomodo de renibus et quare repente. aliter est repente. aliter ex sponte. Repente est subito. ex sponte ex natura ;

QUIB; URINE ARENOSE RESIDENT. HIS AUTĒ UESSICA AUT RENES Lithiasin habent. Nunc de p̄tra uult dicere. sed q̄ p̄tra in aliquib; aetatibus in renib; fit. aliquib; in uessicā. Videam; quib; in renib; & quib; in uessica. Itēq; quare in renib; & quare in uessicā. Scitote quia aliud est passiuum. aliud operatiuū. Passiua materia est flegmatica. operatiua calor. Ergo in infanter in uessicā habent. eo quod in renibus uenas modicas habeant. Maiores uero. maiores uenas habent. Ideo in renib; et n̄ in uessica. & de inde quia infantes passiuū habent. & operatiuū n̄ habent. Iuuenes enim operatiuū habent. passiuū n̄ habent. q̄ exercitantur. & de inde quia fortiores habent uenas. In renibus iuuenes quā infantes. Ideo iuuenes in renib;. Infantes in uessica.

Siquantū modum Hippocrates de aetatib; dicit ;

S I SANGUINEM MELANT. ET TROMBUS ET STRANGURIA HABUERINT. & dolor occurrat ad sub uentrale. et pectinē. & circa uessicam.

I N p̄senti uult Hippocrates ostendere. quomodo una passio alterā generet. Sanguis duob; modis rumpitur. aut ex habundantia. aut ex asperatione uene. Sed nunc ex asperatione uene ē. paulatim exiens trombū facit. trombū stranguriā. Stranguria enī multis ex causa modis fit. aut ex debilitate expellitiue uisus. aut ex tumore ipsorum porum. ut in yppotauron. aut ex oppilatione pinguis materie. aut ex frigidityte. aut ex trombū. unde & nunc fit. qui obdurationē facit in yppotauron. & quia iste in semine cluc uersa uessice ceruix in se continet sup̄ scriptis. om̄r memorata loca cum dolorem facit. & quando hoc cognoscere possum;. quando sanguinē & tromb; in xeste.

alia

Si sanguinem et pus meiant . et squama et odoris grauis sit . uessice ulce-
rationem ostendit . unde ostendimus quia uessice est ulceratio ista & n̄
renium . Dicimus enim tres manifestant ut uessice sit . & n̄ renium .
unum quod cruentū significat . sic diximus de uessica posse fieri . aliud
quod odor grauis significat . quia de uessica est . Quod si derentib; esset .
donec foris exiret ablauari habuit . & dum hoc uideris cognoscere
eē de uessica . quia de alio loco ;

QUIB; IN UERETRO PUSTELLE NASCUNTUR . HIS SANIES FACTA
et erupta . soluit̄ dolor . Tumor enim qui in istis fuerit locis . sēp
in apostoma conuertitur . quia locus per se calidus est . & quia
p̄ se calidus est . calida illic adiutoria offerri non possunt . Ergo
dum tumor fuerit inconsuetā urina non egreditur . Dum enim
eruptū fuerit hic quod continetur . continuo desinit eē dolor .
cognoscitur enim hoc quod urince si scdm natura fuerit p̄ modū ;

VRINA NOCTE PLURIMŪ FACTA .
modicum secessū ostendit . Questio nobis p̄ om̄a est . Quere . Si ur-
na plus . uenter minus . Aut quare nocte fieri . Scitote quia quattuor
sunt uirtutes nature . Comestatio . Digestio . Egestio . & nutrim̄
tum . quia si quomodo comedimus . sic nutrimento pficere . In uastate
poterat homines . Ergo plurimā digestio in uentre fit . si magna fue-
rit digestio . Egestio uentris minor erit . epati sub ministratur .
maxima nutriens & plus pficit in urinas . quam in uentrem . quia
docuit urinam eē colentū sanguinis ex epate uenientem . Idem
si minor fuerit digestio in uentrē . magna erit egestio . & minus
ministratur ad epatē . quentū minus habuerit epar . tanto minus
ministratur urina . Nocte enim expositores comparauer̄
ad hiemem . & astatem ad diem . propter minus et plus
calorem . sic non dico quia nocte calor naturalis in-
terius detinetur . et uirtutes operatiue
operantur . & calor naturalis digestionē ut egestionē celerius facit ;

INCIDENT CAPIT

Spiritus de ellebore mo

de uulnere spumans fidel

Sanguinem multum fluentem

In moderate purgatione

Si hebraicus subito obmutuerit

Quod q̄ rano apprehenditur

Epilepsie quibus ante iuuen

de scilicet et rano capto fe

quor̄ quor̄ pleuridici purgati

quibus cumq; quinque refug

Hic qui dicitur molestatur

Dicitur et alium signum mo

Quibus cumq; tristic capilli

Qui spumans sanguinem

De rano laboranti soluto uen

Qui cumq; explorandi im

Calidum hocet frequen

Frigidum uero spumans & te

Frigidum inimicum ossibus den

Quocumq; infrigidauerit .

frigidum quidem de mordent

Quomodo mirano sine uulnere

Calidum sanguinem faciens .

hic quidem oportet f

frigidum sicut n̄ uis christi

Spiritus de ellebore

de rano partucule questr

mirano dedit . sed rursus .

171
INCISIUNT CAPITULA PARTICULE QUINTE.

Spasmus de ellebore mortale est ;
In uulnere spasmus factus mortale est ;
Sanguinem multum fluentem . spasmus innatus . malum est .
In inmoderate purgatione . spasmus innatus aut singultus malum est .
Si inebriatus subito obmutuerit . et sine uoce fiat . spasmus innatus mortuus .
Quot qd tetano apprehenduntur . in quatuor dies moriuntur .
Epilepsie quibus ante iuuenta nascuntur
Ab spasmo et tetano capto febris acuta super uenit .
Quot quot pleuresici purgantur in quicquid decimo die .
Quibuscumq; quinace refugit ad pulmonem eis conuertitur .
His qui de sin molestentur . si sputum qd picunt graue putet .
Dat et alium signum mortiferum dicens .
Quibus cumq; tificis capilli decapite ceciderint .
Qui spumosum sanguinem exspuunt . his de pulmones .
Detris laboranti solutio uentris facta mortale est .
Qui cumq; expleurendi impui fiunt .
Calidum nocet frequenter uteribus .
Frigidum uero spasmus & tetanum magis .
Frigidum inimicum ossibus . dentibus . neruis . meningis .
Quicumq; infrigidauerit . recale facere .
Frigidum quidem de mordens cutem indure .
Quento in tetano sine uulnere iuene bene carnoso .
Calidum sanguinem faciens . non in omni uulnere .
In his quidem oportet frigidum .
Frigida sicut niuis christzellum pectorino cibum .

SPASMUS DE ELLEBORO MORTALE EST . COMPLETA IGITUR ATQ;
digesta particule quicquid . In qua Hippocrates egritudinem nobis cog
nitione dedit . sed rursus . & in speculationem totius corporis .

ut egritudine . id est urinarum differentias . Nunc migrans inquit
pasticula . dicit . q̄ de elleboro spasmus inmittit . Sepius ipse docuit
quia spasmus aut ex repletione . aut ex inanitione fit . Quid nam illi
uisum est ut diceret . quia ex alia causa fit spasmus . & regula manet .
nam et incausa scio duo aliter fieri non posse . nisi quod ante pdixit .
Intantū quia ut de elleboro dicit . Elleborus desiccatur humectatione
maturitatis . adtenuat musculos debilitat peruos . & hec omnia ad in
anitione p̄tinent . Et que erit spes uite . dum de adiutorio pestiferis
euenierit per acuta passio ;

IN UULNERE SPASMUS FACTUS MORTALE EST . Videamus de qualiter
uulnere dicit . aut in quibus locis nascantibus . nunc uulnera com
muni die homine . die aut in quibus locis . Sed si fuerit in principali
loco . ut ē . in epate aut in cerebro . aut in alio principio . & natus
fuerit spasmus . mortale est . q̄ significat aut debilem esse uisum .
aut habundantem materiam que in locū fuit ;

SANQUINEM MULTUM FLUENTEM SPASMUS INNATUS . MALUM EST . Sanguis
in toto corpore nutrimentum ministrat . Si egestus fuerit ex eruptione .
aut ex commixtione . aut ex inundatione innatus fuerit spasmus .
aut singultus . utraq; passione . ex inanitione fiunt . Ideo malum .

Quia uisus nutritur nutrimentum n̄ ministrat nature quomodo ; //

IN INMODERATE PURGATIONE SPASMUS INNATUS .

aut singultus malum est . Inmoderata purgatio est . quotiens aliquis
accipit ad uentrem . et facit multum . & debilitatur . aut si quis acce
perit elleborum . aut alium simile . & ex inanitione nascatur spas
mus . et exinde est malum . aliquotiens et mortale . Nam tres sunt
ordines apud Hippocratem . malum . pessimum . et mortale ;

SI IN EBRIATUS SUBITO OBAMUTUERIT ET SINE UOCE FIAT . SPASMUS
innatus . moritur . nisi febris ad uenerit . aut ad horam ueniendi cir
ca crapule soluerit si locutus fuerit . Inebriati enim dicti sunt .
eo quod multum potando uinum . dementiam patiuntur . unde & mouetur

corpus uolunt : quod non ualent . & pede querent exagitare .
 U inuenim acceptum calidū est nimis potatus infrigidatē con-
 uestitur . Ergo si quis sit ebrius . & subito sine uoce fiat malū est .
 quia replete sunt concauitates cerebri optinetur mens . Spasmus
 enim ideo q̄ nerui a cerebro p̄cedunt . Nunc principiū patitur .
 quomodo non compattur hoc quod a principio p̄cedit . febre
 enim dicit curare passionē . p̄unc q̄ soluit quæ infrigidatæ sunt .
 & constipatæ . et nunc ex simile uult curare passionem . horam
 ideo dix̄ . ut cōsideret medicus quæ hora qui solitus ē digerere .
 U tputat septima hora aut nona . & si n̄ digesserit crapulæ malū est .
 quia significat totæ habitudinē . & uisitates p̄icturides eē infec-
 tas . Si enim sic fuerit loquutus . quæ hora solitus erat digerere
 non est malū ;

QUOT QUOD TETANO ADPRĒHENDUNT̄ . IN QUATTUOR DIES
 MORIUNTUR . Si autē istos eueferint . salui fiunt . Est per
 acutæ passio quæ in quarto die accipit terminū . Si enim quat-
 tuor dies p̄transierit . iam n̄ est pacuta . neq; periculū erit mortis ;

EPILEPSIA QUIB; ANTE IUUENTA NASCUNTUR
 In mutationē hæbet . quib; autē quinq; et xx annos fiunt . his
 plerumq; moriunt̄ . Hoc dicit . quod si contigerit epilepsia
 ante iuuenta . Id est ante pubertatem etatē . ut ante quæ ad iu-
 uentem ueniat amputetur . q̄ in mutatio temporis & etatis
 & humoris est . Si enim uicesimo anno contigerit . iam n̄ est
 quod in motari possit . ;

ABSPLASMO ET TETANO CAPTO FEBRES ACUTA SUPERUENERIT .
 soluit ægritudinem . utraq; ut requiras passiones ex unæ sunt
 materie uniuersales passiones . uniuersalis curas adiuto-
 rius quod est febris ;

QUOT QUOD PLEURETICI NON PURGANTUR IN QUARTO DECIMO
 die . his in impura transit . hoc qd̄ die in p̄senti . Si quis fuerit

r

pleureticus. quæstæ decima die dæminatur. Ubi est terminus ipsius ægritudinis. aut adurtã. aut ad mostem; Videcẽ ergo quare n̄ terminat. Pone eẽ materia subtilem & uistutẽ uelidã ueniente. quæsto decimodie fit dæminatio ægritudinis. Si enim fuerit uistus debilis habundans materia. quæsto decimo die finit uitam. Si uesẽ fuerit uistus ualida habundans materia. ad ueniente quæsto decimodie cestantur humores. & uistus quisquẽ deicere possit. uistus et natura puida expellere n̄ uident humores. malia mutat passionẽ. Idest de pleuretico facit impicum. ipse impicus uesẽ. si quædragesimodie n̄ fuerit purgatus. In p̄t̄sin conuestitur. quod est ulceratio pulmonum. & consumptio totius corporis;

TÛSSICI MAXIME FIUNT A OCTO ET DECË ANNORũ USQUE AD TRIGINTA quinq; In hac uero ætate fit densitas. quæ multum exercitatur. intantum quia lex ipsam ætatem iam p̄bitẽ dicit. & quos ad bellũ p̄bare uolebat. ad quætuordecim annos. aut decẽ et octo. aut x̄x. iam arma meditabant a triginta quinq; usq; ad sexaginta tribuni erant. Ad sexaginta uero complebant militiam. & accipiebant honoris sui dignitatẽ. idest mittebat illos p̄pontẽ par unũ. & licebat illis quod uoluisset agere; Igitur a septimo decimo anno & usq; ad uicesimo. fiunt quã maxime p̄t̄sici quia currunt & uacant se et in composite comedunt. & hec om̄a ad tenuationẽ operantur. & sit p̄t̄sis. nihil aliud est nisi consumptio totius corporis. quanto magis in ista ætate plus n̄ efficiant̄ p̄t̄sici;

QUIB; CUM; QUINANCE REFUGIT. AD PULMONEM EIS CONUERtitur. et in septẽ dies moriuntur. Si isto euaserint. Insania conuestitur. Quinance est pacutæ passio. Locũ mutat. & uadit ad pacutã sub ministratur de faucib; in pulmones. unde facit pere pleumonicũ. & septimo die moriuntur; Unde aduenienter ignari medici. credunt quod sani sint. docti enim cognoscent quia in pulmones descendunt. p̄dicent. quod in septẽ dies

moriantur. Et quomodo cognoscimus utrū morte faciat.
 quando ad pulmones confugit. annon. Dicimus quia aliquando
 vincit natura humorum. & quando possumus scire. utrū in pul-
 monibus sit annon. Ex urinis illud cognosci debemus. non. sed
 cognoscitur ex vicino loco. & ipso priori signo. id est per pulsum.
 quia cor vicinum est pulmonibus. & nulli membro sic compa-
 titur cor sic pulmonibus. & hi qui ex quibus officium habet.
 Ergo per pulsum magis cognosco. utrum iactetum sit de pulmonibus
 annon. Si enim septem dies transierit. aperit pleumonia in impura
 cor uestitur ;

HIS QUI DE TRISIN MOLESTANTUR. SI SPUTUM QUOD PROICIUNT
 graue putet super carbonem positum. & capilli de capite fluxe-
 rint. mortale est. Vult ostendere in presenti a foris. quo
 modo cognoscentes trisicā passionē eius. uitam aut mortem
 ualeam p̄nuntiare. & dat signa quatenus mortis indicia
 ualeat p̄dicere medicus. ipsū uero sputū quod pro-
 iciunt si graue fuerit. & super car- bones inpositum
 odorē malum reddiderit. mor- tale est. Ut graue
 sit pingue. significat eē materiam. Ut putet. signū est. quia
 multo tempore in loco putre factum est. & illic plus concu-
 rit calor. qui illud inficiat. Videam quare super carbonem inpo-
 nitur. & dicimur duobus modis. unum humectatio ne careat. quia
 postea odorem n̄ reddit. Aliud quod pingua resoluta. odorē
 siue bonum siue meliū significant ;

DAT ET ALIUM SIGNUM MORTIFERUM DICENDO SI ET CAPILLI DEFUXE-
 rint. mortale est. Videamus quot modis. q̄ maxime in trissi-
 ca passione capilli de capite defluunt. & dicitur quia tribus modis.
 unum p̄ debilitate uirū. aut ex diminuta materia. testium
 ex compassibilitate cerebri; Et quae erit spes uitae. dū ipsum
 principium in compassibilitate uocauerit ;

QUIB; CUM; TYSSICIS CAPILLI DECAPITE CECIDERINT.
his diarria sup ueniente moriuntur. Dat et alium signū
de tyssica passione. q̄ si diarria uenerit. mortale ē. Diarraeni
fluxū uentris dicit. & ostendit quia om̄s tria principia paciū.
Cor qui temperam̄tū non accipit. cereber qui derelinquit exde
bilitate capillos. et epar ut fluxus faciat uentris. fluxus hic ex
debilitate fit epatis que illud n̄ ualē ministrare ex debilitate
continēt iue uistutis ;

**QUI SPUMOSUM SANGUINĒ EXPUUNT. HIS DEPULMONES ACCES
sus nascitur.** Epar enim n̄m in se sanguinem continet. non
solū ipsa continet. sed & totum corpus p uenas ministrat. & in
diger acor sp̄m. ut ipse sp̄r illud plus impellat. et transmittat
cor sp̄m epati. cor enim ab epar indiget sanguinem. ut ipse
possit nutriri. & q̄ principū est cor uite n̄re. Dirigitur ab epate
ad pulmonē sanguis. pulmones enim subtiles et arteriosi sūt.
et sequetrans mun dissimum sanguinem et tradent cordi
unde possit nutriri cor. et uitalem conseruare calore.
atq; sp̄m. Ergo il lud quod remanet in pulmonib;
leue ē. & subtile. & ideo spumosum pcedit p̄t loci quiclitatem ;

DE TYSSIS LABORANTI. SOLUTIO VENTRIS FACTA.
mortale est. In debile uistutē sub sequitur fluxus uentris que
plus debilitat. et que erit spes uite. dum hec contigerit ;

QUI CUM; EX PLEURETIDI IMPICIFIUNT.
si expurgati fuerint in xl dies. ex que die purgatio facta fuerit
soluuntur. sin min⁹. in tr̄sin transeunt. In p̄senti Hippocrates tr̄ū
egritudinū. tria tēpora desiderat ostendere. Dicens. Quod si quis
fuerit pleureticus. adueniente quicsto decimo die si fuerit facta
de t̄minatio egritudinis. neq; uite significat eē uistutē. et hu
mores equales. ut nemo neminem uincat. & quid sit natura
puida trans feret de acuta ad longe uic. & a quicsto decimo die.

lam n̄ dicit̄ pleureticus . sed r̄mpicus . q̄ ipse dix̄ . acute egritudi
 nes deēminantur in quatuordecim dies . Veniens r̄mpicus ad
 quatuoragesimum diem . si uelida fuerit uisus . ē materia minor
 fit deēminatio egritudinis . Si enim equulis fuerit ut paulo supe
 rius prediximus . tunc migrat in alia egritudinē . id est in r̄sin .
 I r̄sin enim duob; modis dicitur . aut tumor in pulmonibus . aut c̄
 sūptio eius corporis . hunc excon sūptio . tr̄ssicus dicitur ;

**CALIDŪ NOCET FREQUENTĪ UTENTIBUS . ET CARNIUM DISSOLUTIONEM
 FACIT . MEMBRORUM INCONTINENTIAM . MENTIS STUPORĒ . FLUXŪ SANGUI
 NIS . DEFECTIŪ SP̄ . HEC ADDUCUNT MORTĒM . COMPLETAM IGTUR
 ATQ; DIGESTĀ RATIONEM HABEMUS DE EGRITUDINIBUS ET URINIS . HUNC
 quoq; de quatuordecim r̄ppocrates rationem dicere uult . quid possit
 calidum facere . quid frigidum ; Sed questio datur ueracissima con
 tra r̄ppocratē dicendo . si calor amicus ē . nature . frigidus amicus
 mortis . calor inimicus . Cur r̄ppocrates dicit . quia calor nocet .
 & mortem inferet . huic questioni occurrendū est tacite . quia
 nunc r̄ppocrates dicit . qui multū aut sepius utet . & n̄ dicit de
 naturale aut iam qđ extra natura . Intantū quia dicit . frequen
 ter utentib; . Carniū dissolutionem facit . eo quod dissoluit . quid
 multa ea quę p̄dixim; p̄ singula facit . aliquando usq; ad mortē ducit ;**

FRIGIDŪ UERO SPASMUS ET TETANUS .
 nigriores rigores et febres . hunc de frigido dicit . quia spasmus
 & tetanū facit . qđ ex una materie . quę maxime frigida fit .
 nigriores facit frigidus . quia omne quod calor derelinquit . nigrū
 efficit̄ . sic sunt mortui homines . Rigor ex frigiditate fit . febrē
 enim facit . qđ c̄densat superficiē et adunat calorē ;

**FRIGIDŪ INIMICŪ OSSIB; DENTIB; NERUIS . MINIB; SPINE
 medullis . cerebro . Calidum uero aptum ; Uult ostendere quib;
 membris contrarius ē . aut inimicus frigidus . & dixit qđ ossibus
 & dentib; & aliis membris . qui ita sunt frigidi p̄ naturam .**

Questio euenit . quia cum de ossib; diceret . si insensibiles sunt . In
micū quomodo habent . Nō tantū omne qđ sentit inimicum habet .
sed et quod non est . sensibile habet inimicū . ut lepīs qui insicit
ab igne . & cetera alia . Nunc et deos sum dicat . & alia quae p se fri
gida sunt . frigiditas frigiditati augmētū est . ea quae augmentant
supfluo sunt . supfluo egritudines gignunt . Ideo inimicum dixit .
Dentes enim nri habent in se insitum aliquid de se sub linguā . quāuis
sentiat ea quae accipitur . tam et dentes tētū . quia siue frigidū
siue calidum opposuerit sentit . quāuis ossa sunt . tam habet in se
secus aliquid sensibile . Ideo inimicum habent . & ledentur a frigore .
spina et cereber . & cetera alia membra . superius dixit quia frigida
sunt et ipsa . Ideo frigidū inimicū est ppter rationē in superius dictā .
Calidum uero aptum dixit . quia temperies non fit . nisi
ex contrariis qualitatibus ;

QUAECŪQ; INFRIGDAUERIT . RECALE FACERET . EXCEPTO SANGUINĒ
habundant uulneribus . In p̄senti iubet . ut ea quae nimis in frig
data sunt . ipsa recale fiant . Ecce nunc laudē caloris dicit . In fr
gida sunt . Videam et alios passiones supra dixit . quas nunc recale
fieri iubet . ppter illis nō iubet adhiberi calidum . ubi sanguinis fluxū .
quia calor plus euaporat et relaxat ;

FRIGIDŪ QUIDĒ DEMORDENS CUTĒ INDURET . DOLOR SINE SANGUINĒ
facit . nigrores facit . Rigores febriū . spasmos & tetanos frigidā
dicit de morde cutē . quia superficies nra neruosa est . & celere sentit .
siue frigidore . siue calore . Dolorē induret . quia constipat subter
ficiem & temperat dolorem . Sine saniem ideo facit . quia sanies
non fit nisi ex calore et humectationem . Nigrorem facit . quia
derelicto calore . nigrum efficitur membrū . Rigores et febres
& spasmus . et tetanus . ex ipsa frigiditate fiunt ;

QUANDO IN TETANO SINE UULNERE . IN IOUENE BENE CARNOZO .
etate media frigida multae p̄fusa . uaporem reuocationē facit .

175
uapor hec liberat. Quale est istud ut Hippocrates. cuius antea dixit
uituperationē dicendo qd frigidum inimicū est. Quomodo nunc
ad laudē eius loqui festinat. sed istud magnorū atq; sapientium
est facere. ut cuius antea dicit uituperationem. Ipsiū p̄ modum
laudē dicat. Sic Hippocrates de frigido facit loco suo. illū uitupe-
rauit. & loco suo illum laudat. Sed questio datur contra ipsum.
ut dicat tetanum ex frigido curari. Huic questioni occurrit
talī solutio. Videam' intentum ipsius qui dicit. Si contigerit
tetanus sine uulnere. scitote enim quia si fuerit uuln' in tali
loco. id est neruoso. hoc facite tantum. Ergo dicit. si fuerit
sine uulnere. & iuuenē qui calidus ē p̄ naturā. & bene grossu?
plus calidus est. Cito euaporationē patitur. Et media quando
caniculæ res sunt dies. et euaporatio plus celebratur. Ergo si hec
om̄a congrue fuerint. & contingerit tetanus. uet illū frigida
p̄ fundi. curat enim tetanum. qd om̄a illa euaporationē opera-
buntur. euaporatus calor. frigidior plus dominatur. qui facit
passionē. sup̄ fusus frigida. condensat poros. condensati pori.
adunant calorem. adunatus calor. & soluitur passio cū fri-
gidityte. Nam omnis cura principaliter tribus modis fit. aut
contrarium. aut calidum. aut frigidum. aut similit̄. aut ali-
quid medentē sic nunc est qd frigida curat. sed coadunat calo-
rem. qd calor curat frigiditātē. ;

CALIDUM SANGVINĒ FACIENS NON IN OMNI UULNERE MAG-
num signum ad utilitatem qd molliat. tenuat sine dolores
frigorē. spasmus & tetanus. mitigans eorū qui in capite. & gra-
uedinē capitis soluit. Multo autē different ossorū fractionem.
maxime in capite habent uulnera. & quecumq; ex frigido orun-
tur ut uulnerantur. & neruosis consumentibus. ano. uesicæ.
uesicæ. matricis. calidū clerū est & de ē minans. frigidum
uero aduersum & occidens. uult ostendere quid faciat.

lam superius pdixim. quia quod putre fit. ex calore putre fit. In omni
uulnere p̄ magnū calidū adhibere. qui afferant p̄ istū locum. calidū
calido additur. plus putre fit. cutē molliet et tenuat. quae itaq; pin
guia sunt resolut. cutē subtiliat. & aliquando sine dolore erumpit.
Intantū quia nos in apostomatib; facimus sine dolorem Ideo dixit.
quia ipse dicit. quod calor mediocris doloris mitigantib; frigore.
S p̄ mū & tetanum curat. quia contrarius contrarius remedia sunt.
O raudinē capitis soluit. quia grauitudo ex pingue humore est. calor
resoluit. Ossorum fractio trifaria ē. species. aliquando erumpit.
& corius exasclat ossa. & medullae foris egreditur. unde & sper
non est. Aliquando n̄ rupto corio eicitur ossus aut frangitur.
E rgo in istis fumentatio oportet. eē maxime qui in capite sunt non iubet
fieri. eo quod cerebrū frigidū sit et humidum. quaeq; ex frigido fuerint.
curat calor. et erpetes dicit. quia aliud est erpet. & aliud ignis acer.
E rgo in ea quae ulcerata sunt lubet adhiberi. quae quā maxime ex cole
rico fiunt. p̄ plus putre fiant. Quis me ulcere sunt n̄ iuuat. quia calor
et humidatio et eruptio fit in ano. & ueret et matrici. & uessici.
paulatim adhibendum est calidum. p̄ p̄ sufficientiam. Nam fri
gidum si adhibuerit illis. calidum aptum sed paulatim;
In his quide oportet frigidum ut unde sanguis fluxus est. uel fluxu
rus sanguis de narib; fluit. ergo illi quae in narib; mittimus.
& forsitan non constringit. Sed debeat illi in capite iactare. sed
timeo. p̄ serralae capitis ad cerebrū p̄tingat. et ledat potius quā
iubet; & quid n̄ debeat unde et fluxurus est. id est si de dextra nare
fluit. epati uelto frigidam aquam; si de sinistra. spleni; Sed illud
considerandū est. ne fossitien tumor sit. & ledis potius quam
iuuat. Sed & si ruborē fecerit in facie. illic sup̄ fusa aqua. desinit
rubor. quia illic sanguis effusus est. In uulnera uero nigra. con
trariū est frigidū. In erisipile q̄ n̄ est ulcerata. Nam ea quae
ulcerata est. plus colericū habet quae sanguinē. t̄ uero quae

sine ulcere est. Plus sanguinē quam colericum. & dum uolueris sup
fundere. adunas calorem. & putre fit celere ;

FRIGIDA SICUT NIVIS CHRISTALLŪ PECTORI NOCIUM. TUSSIAM
commouens sanguinolentia. Catarrhū faciens articulorum tumores
sine uulnere & podagrica. & spasmatorū plurima. & frigida multa
infusa releuat. extenuat. stupor autē modicus dolorem minuit.

Yppocrates dum comparationem christelli ad frigidum dicit &
uult ostendere quomodo fit christellū. aut quid est christallus.

Christellum ē. gemma lucidissima. fit autē ex glacie p̄ multos
annos in montib; coagolatur. id usq; ad xx. aut xxx annos.
fit ergo christellum. frigidissimū est. qđ r̄ppocrates in exem
plū sumpsit. & dicit. Siquis frigidum potatus fuerit. ut sol &
aliquis niuē cōmedere. nociuum ē. quā maxime pectori quod
p̄ se frigidum est. Et ecce facit quæ audis. id tussē. & san
guinolentia. Sed questio dicitur. quomodo frigidum sangui
nē erumpit. dum quando magis constipare debuit. Dicimus
duob; modis. ut non & celere ad putredinem ut gecor & ipsa sub
stentia cerebri amputetur; Unum quia tussis nimia erultionē
facit uene. & aliut. quia nimius frigidor. expressionē fac̄.

Catarrhū quē maxime facit qđ ex frigore facit. Asthicus
& podagricus et spasmus sine quo uulnere fuerit. si frigida
sup fundis curantur. Videamus quare superius iam dicta ē.
intetano ipsa ratio. quia si sint passioner ex frigido humore.
adueniens feruor in locum euaporationē calorem facit. Frig
dor enim constipat & readunat calorem. Calor soluit pingue
dinem. & aliut quia ipsa p̄fusio stuporem aliquid reddit.

ex huc fact.

stupor dolorem mitigat ; **INCIPIT CAP. PARTICULÆ. VI.**

Completa igitur atq; digesta particula quinta.

Menstrua educere ex aromatibus cale factis aliquotiens.

Aque que cito cale fit. & cito in frigidetur.

Mulieri in utero habenti de acutae aegritudine attenuari
Mulier in utero habens . fleuothomatico discutio
Mulieri sanguine uolenti . menstruis erumpentibus solutio
Menstruis deficientibus sanguine exnaribus fluere bonum est
Mulieri in utero habenti si uenter cucurrit plurimum
Mulieri de matrice laboranti aut difficulter generam
Mulieri menstruae mali coloris & non secundum se
Mulieri in utero habenti si mamilla subito siccauerit . abortiat
Mulieri in utero habenti . si altera mamilla siccauerit
Mulier quae neque conceperit . neque generauerit
Mulieri cui libet in mamillis in sanguinem cor uestitur
Mulierem si uelis scire si conceperit quando dormitura est
Mulier si quidem masculum ferat rubi cunda est
Si autem mulieri in utero habenti erisipila natis fuerit . mortale est
Qui extra matrem graciles constitute & conceperint
Quae autem moderatum corpus habuerit si auortierit
Quae secundum matrem grassae sunt non concipiunt
Si matris ad uentrem positae sanem fecerit
Infantes masculi quidem in dextris . femine autem in sinistris
Mecis matris concipitatio est . sternutemite ut pternicu appone
Si uolueris menstruae retinere . cucurbitae maiorem
Qui in utero habent haru concluditur orificium matricum
Si in utero habens licet multum . de mamillis manauerit
Infantes quaecumque corrupture sunt in his ubera extenuantur
Si uero rursus dura fuerint . dolor erit in uberibus
Quibus orificium matricum durum est
Quae in utero habentes a febris corripuntur
In profluuium mulieris . si spasmus & animi defectio
Menstruis multis mulieri uenientibus
Circum tumorem et matricem tumentem

Circa renes saniator . Stranguiria super uerit .
Circa iecur tumet item . si iugulus nascitur .
Mulier si non accepit in utero . uelis scire autem si conceptura est .
Mulieri in utero habenti . si menstrua uenerit .
Mulieri si purgatio non uenerit neq; obripilatione .
Quidensar & frigidus matricis habent non concipiunt .
Similiter autem et circa uisus . aut etiam propter .
Completa igitur atq; digesta ratione demulcetur .
Lac date caput dolentibus pessimum est .
Conuenit autem perissis non ualde multum febrientibus .
Quibus tumores in uulneribus non ualde expalmanur .
Si rubri fuerint tumores uulsi sepe totum .
Si solida est mollis constituta . aut magnum mollis apta .
Posteriora capiti dolenti quae in fronti directio uerit .
Rigores incipiunt mulieribus quidem ex lumbis .
Quibus dorsum extenditur et siccum est . durus .
Qui hysterici sunt non ualde inflectiones patiuntur .
EXPLICIT CAPITULAE

COMPLETA IGITUR ATQUE DIGESTA PARTICULA
quinta . necessarium est nobis migrare ad partem
sextam . Ita et super transgimus dicta earum ;
INSTRUA EDUCERE EX AROMATIB; CALEFACTIO ALIQUO
cient et incideris utiles essent . nisi capitis grauedinem
fecisset . In quinta partem docuit nos Hippocrates definitas
urinarum . & elleborum . id est et qualitatibus quid calidum
faciat . quid frigidum . Nunc migrans ad sextam par
ticulam . de gignecia rationem uult ostendere . Aliqui dicunt
quod Hippocrates dicit . istud non est sed est ad iestiuum . In tan
tum quod de mulla dicit mulierem cognosci . si utrum in utero

habeat ANNON. & de hoc subter redditur ratio quare dictum
est. et qui hec dicent. opponitur contra illor dicendo. quia
septē pasticulis galienus dixit habere codicem hunc. & septē
sunt. neq; plus. neq; minus. Ginecia ē. ista uero Hippocratis.
De inde dicimus. quia a forismus habet ginecia. sic alie pasticule
testio loco dicitur. quia nemo sic locutus est sic Hippocrates.
adprobatum est quatenus sit Hippocratis. Reuertemur itaque
ad textum. qui dicit menstrua ex aromatibus adducere.

Uideamus qui sunt utiles menstrua. Menstrua est consuetu
dinaria purgatio. id est totius corporis in mulieris purga
tio. & hoc ad inuenit natura. puida. q̄ nimis sunt habun
dans putredinem. & istud p̄ habundantia euenit. Retinen
tur uero. quotiens oppilictio fuerit. inuenis illis quoti lydo
nis. aliquotiens ex pingue & glutinosa materie. aliquo
tiens ex tumore & oppilictione uulue. Et quid sunt ista
aromata. aut quomodo iubeat fieri. In presenti docet aromata
ut sunt spica indica. cardimomum. calicmū aromaticū.
storace. & exinde iubeat fieri trociscos. & mitti in testacū
carbonib; & querit in uultu qui co operit carbones & or
ficiū. & uult ut ad orificium uulue ponatur. ut uapor
foris n̄ emanet. sed totus interius ingrediatur. Aromata
enim calida sunt. ea que constipata sunt relaxant. que
pinguia sunt subtiliant. quae uero condensata abaperit.
& puocat menstrua. ideo utiles sunt om̄s aromata. sed ca
pitis grauedinē fac. q̄ calor sēp sursum p̄git.

AQUA EQUAE CITO CALERE FIT. ET CITO INFRIGDATUR. LEVISSIMA
est. quib; oportet bibere nocte si n̄ ualde siciunt. si sup
dormierit. optimū est. Uult hunc Hippocras de uisitatib;
aquarum disputare. & dicit. quia aqua dicitur uno uoca
bulo. sed multe sunt differentie aquar; est aqua marina.

DE AQUA
QUALITA
TIBUS
ET DENATA
R 15
ILLOR

est aliter dicitur. est p
bile. est et alia differ
lent. alia grauis. sic
de aqua. Coquer d
te. & celere infrig
dabo. si fuerit ue
te. optimum est.
tenem. frigiditas
MULIER IN UTERO H
maxime quibus m
uolens mulier. exco
munt. & si subtrahit
quomodo non discuta
māge purimentu
MULIER IN UTERO HA
nostale est. multu
lier. upum qui n̄ ut
alut q̄ sepius exag
tare non potest. inf
tia etiam debi
MULIER IN UTERO
Mēto. Si cui mulie
p̄ntū. & mens
p̄ntū. & mens
p̄ntū. & mens
Mensuris deficient
Mulier p̄ singul
non uenerit & san
qua quomuis scdm
MULIER IN UTERO
fuerit. cu curren

est sulphurea . est pituitosa . & albolica . est putealis aqua potabile . est et alia differentia . quia alia est lucida . alia nigra . alia leuis . alia grauis . sic nunc Hippocrates dicit . quod si cui uolueris dare aqua . Coque ducis aquas . & quae celere cale facta fuerit . et celere infrigidata . ipsa dicitur quia leuior est . & quando dabo . si non fuerit uehement . sicut . Da potas . si sup dormierit . optimum est . quia calor ad uitalia con fugit . & lesionem frigiditatis aquae non operatur ;

MULIER IN UTERO HABENS . FLUOTHOMATA DIS CUTIET . maxime quibus maior pecus est . Hec docet . quia in utero habens mulier . ex consuetudine menstruali nutritur in utero infans . & si subtrahatur fuerit pro quod nutritur . id est sanguis . quomodo non discutitur . maxime quibus maior est . pecus . qui plus indiget nutrimento ;

MULIER IN UTERO HABENTI . DE ACUTA FEBRITUDINE ADTENUATA . mortale est . multis modis de acuta aegritudine auofit mulier . unum quia nutrimentum infanti secundum se non ministratur . aliter quod sepius exagitat mulier . deinde quia duas res portare non potest . infantem & acutam aegritudinem . adtenuatio enim debilitat ;

MULLERI SANGUINEM UOMENTI MENSTRUIS ERUMPTIBUS solutio . Si cui mulieri sanguis de superi parte eruperit . id est pro uomitu . & menstruo subsecuta fuerit . deriuatio fit de loco . id est pro naturalis consuetudinem ;

MENSTRUIS DEFICIENTIBUS SANGUINEM EXNARIB; FLUERE BONUM EST . mulieres pro singulis mensis . naturalem habent purgationem . si non euenerit & sanguis de naribus manauerit bonum est . quia quocumque secundum naturam non digerit tamen digestio est ;

MULLERI IN UTERO HABENTI si uenter cucurrerit plurimum . melius ab ostiendi est .

J. 7

Multis modis auofit mulier in utero habens. si uenter cucur-
rerit. unum quod magis & intestinis conlimitat. & similia
sibi compatitur unus alteri. aliud quia debilitas est. contere
facit pecus. testio quia ipse leuatio excussione operatur.

MULIERI DE MATRICE LABORANTI.

M aut difficulter generanti. si sternutatio super uenerit.
optimum est. Videamus quod sunt labores matricis. & de
quo horum nunc Hippocrates dicit. est fluxus sanguinis.
& tumor aliquotiens. Sed multi sunt labores matricis. Nunc
Hippocrates de illo dicit labore. quotiens matrix ex uento
sitate dolat. aut per aeternota superiori ad stomachum trahit.

Sternutatio soluit duobus modis. unum quod motus calore facit
calor relaxationem operatur. Et aliud. quod ipsa exagnatio
repressionem facit. Ecce de labore dictum est. quid ad difficulter
generanti. Accipe mihi in exemplum prius arborem ha-
bentem talea. ramos. ramusculos. & per ramusculos poma.
sic itaque & matrix. Nervi originem ex cerebro habent.
matrix neruosa est. & que continet infantem. Dum
concussio facta fuerit. a radicibus emittit id quod continet
matrix. id est infantem.

MULIERI MENSTRUUM MALI COLORIS. ET NON SECUNDUM
se purgationem. Indigere significat. Videamus quid sunt
menstrua. aut quare per singulos menses. hec est purgatio.
aut quando secundum naturam est. Menstrua est purgatio
totius corporis mulieris. quida uero natura hoc ad inuidentiam
nascit mulierem esse superfluis humoribus substitutam.

Nam si hoc inde contristantur. & unde contristantur.
ex inde gaudent. Contristantur quia per singulos menses
purgant quod est utile nature. gaudent quia pulchre sunt.
unde contristantur. quod istud non facit. nisi nimia fuerit

humiditas. sic uidemus incandidatoses. accipientes rudes pan-
nos. frigida aqua candidi efficiuntur; Nam aliquae mulieres
p xxx. in xxx. dies. & tenet dies septem. alique de xxv. inui-
ginti. & tenet dies iiii. Non eodem modo omnib; . Si quantum
ad se purgare debent mulieres. Ad ueniente aetate. usq; ad an-
nos xlv. alie usq; in l. Reuestentes itaq; ad pposita qui dic-
menstruae maculi coloris. & n̄ scdm se. Et quomodo possumus
scire. quia malus est color. dum quicndo sanguis fit. facio
colligere illud in aquimine. n̄. sed faciam sub poni lintheolū
nouum. ubi suscipiatur ipsum sanguinē. & p̄ diluens aqua
facis siccare. & ibidē uident. si utrū ex colerico sit tinctū.
an ex melancolico. siue ex flegmatico. Et quid uideris men-
struae ad ipsum dicit humore. & purgare scdm uisum. Si enim
quociens n̄ uenerit. id est consulis diebus fleuothomacibus;

MULIERI IN UTERO HABENTI

si mamillae subito siccauerit auostat. Mulier in utero ha-
bens uenā quae egreditur ab epate. quae quilini nuncupat.
ipsa diuiditur in duob; partib; . pars una ad mamillas feret
sanguinē. & p̄t loci positionē in lac inmutatur. & alia
pars eius in matrice. Nam antea p̄curatur infanti lac.
Dum ipse in utero est adhuc. ut dum ad scdm uenerit. habeat
unde sustentari. & tale quiddā patitur. natura in istis. quod
pat̄ familiar. dum foris uult egredi uirtatē. antea sibi sump-
tuala transmittit. ut dum ipse egressus fuerit. habeat ubi
succedere. Sic et natura partem transmittit ad mamillas. &
partē. & partē dirigit ad matricē. & ut mamillas siccentur.
significat quia est indigentia nutrimentum infantis. Ipse per
indigentia exagritatur. uoluendo se sumpt corion & mem-
branam. & sic picitur foris;

MULIERI IN UTERO HABENTI. SI ALTERA MAMILLA SICCA

uest.

geminos feret . alterū discutiēt . Si cui dextera siccauerit .
masculum . Si autē altera femina . Si uero & alia siccauerit . ex ipsa
parte eicitur mostuū . Id est si dextram . masculum iactat mostuū .
& feminā generat . Quia masculus in dextram reiacet partem .
femina uero in sinistra . Sic idem & sinistra femina eicitur mor-
tuo . et masculum generat .

MULIER QUAE NEQ; CONCEPERIT NEQ; GENERAUERIT . ET LAC HA-
beat . menstruae ei defecerunt . Superius docuimus . quomodo
uena quae egreditur ab epate . In duobus diuiditur partibus .
¶ Hunc quoq; uideam quomodo in mamillis ueniens sanguis in lac
conuertitur . Scitote quae aliquando inmutatur . ppter loci
positionem inmutatur . sic & nunc lac in mamillis . Mamillae
eodem modo sunt posite ut spongia habet cauernas . Itc & in mamil-
lis subtile sunt uene quae deponant sanguinē & quae candidae sunt
& pingues . Inmutatur sanguis in lac . Verum ut sine concepto
& nutrimento infantis . sit lac in mamillis . significat . qd ppter
aliquam operationem pars quae ad matricē deponit batur . ad
mamillas dirigitur .

MULIERI CUI LIBET IN MAMILLIS IN SANGUINĒ CONuertitur
in sanire significat . hoc docet quia sic mulieri sanguis in ma-
millis conuersus fuerit . & non ualuerit illud inmutari in lac .
quiditas ipsius ascendit ad cerebrum . & facit in saniam .
hoc est alienationem .

MULIEREM SI UELIS SCIRE SI CONCEPERIT . QUANDO DORMIT QUAE
mulsā dabis bibere . & ostiones si habuerit circa uentrem .
concepit . si autē non . non concepit . Multi dicebant quod hoc
non esset rppocratis . sed esset hic appositum . Nos quoque
approbamus quod ipsius sit uere liber . qm ordine positus est ut
a forismur . & infra septem partibus libri concluditur ipsa
gnetic . Reuestentes questionem quid dicitur . mulsā dabis bene

reiacent partem . unum q̄ uisus maior ibi est . aliud q̄ calor
 fortior . Sed questio hic euenit . dum cor in sinistram reiacet
 partem . quomodo plus calor in dextera est . Huic questioni est
 t̄clis solutio . quia trauersus iacet cor . Calorē t̄c̄m utraque
 equalem ministrat . dextra enim pars dupliciter calida est .
 unū ab epate & aliud a corde . inde plus exagitantur ab illa .
 ideo masculi in dextris . & femine in sinistris reiacere uera dixit .

MALIS MATRIS CUM P̄CIPITATIO EST .

sternutamentum aut ptarmicum oppone . apprehende nases & os
 mulieris . Nunc p̄cipatione dixit . quotiens matrix sursum
 p̄focationem fecerit . & hoc iuuat ut sternutamentum naribus
 inicias . & claudas & os . ut quaelitas ipsa contingens cerebrū .
 celere ualeat repressionē extensionis operare .

SI UOLUERIS MENSTRUA RETINERE . CUCURBITAM MAIOREM .

sed mamillas appone antispassim . & aliud m̄lace^utesin . anti-
 passim est . quotiens de dextera . ad sinistra . metaceutesis enim
 quotiens de iusum . aude de susum inferius . Nunc quoq; metace^u
 tesis fieri iubet ut quotiens fuerit fluxus sanguinis . plus ana-
 tura sub mamillas iubet poni cucurbitas . id est uentosas . ut por-
 sit de inferius ad superiora trahi . Nam sit communionem
 habere miscdam illas cum matrice .

QUAE IN UTERO HABENT . HARUM CONCLUDITUR ORIFICIUM

matricum . Bene nostis quomodo fit positae matris . ori-
 ficia enim ipsius duo sunt . unus interior . & alter exterior .
 unde ingreditur uereturum . Urina in illo interior non ingre-
 ditur . sed trahit matrix semen . cū concubuit cum ipsa uir .

Ergo de ipsa dicit quia clicusum ē orificium . & hoc tribus
 modis clausum . unū ut n̄ ingreductur uentus & corrupat
 infantem . alit ut n̄ descendat ante tempus . testium in
 locum ut sanguis menstruus detineatur . & dū enixa fuerit .

habeat natura pondus qđ deponere infante . Nam si decurrat
menstrua non habet ubi lactare infans . discussus moritur .
Membra enim insunt p̄que continet̄ in utero libratim p̄ umbi-
licum pendet . subitur ad infante . ē . am fibris troidis . scđa . ues
epificos . testuc et sup corion . que utraq; continent h̄ infante .

S I IN UTERO HABENS LAC MULI
de mamillis manauerit . debilem significat pecus . Si uero ub̄
dura fuerint . salubrem significant pecus . Bene & enim igitur
hoc p̄p̄t mamillas . & infans ut dum suxerit n̄ habet . Si enim
dura fuerint ubera . significat qđ ad matricē scđm naturam
deponatur sanguis . unde sustentatur infans & mamillas .
ut sint scđm naturam dure ;

I N FANTES QUAE CUMQ; CORRUPTAE SUNT . IN HIS UBERA
extenuentur . Hoc dicit . quaecumq; mulierum auostire ha-
bent . his si ubera subito tenuissimae sint . significant auostire .
& uere indigentia infantis in nutrimento est . & continuo eicitur ;

S I UERO RURSŪ DURA FUERINT .
dolor erit in uberib; aut coxis . aut in oculis . & n̄ discutunt .
hoc dicit . qđ si dura fuerit matrix . ubera condolent . p̄pter
communione uenarū ; & oculi . oculi enim p̄p̄t tegimen-
neruorum . & n̄ discutunt . quia quentū dura fuerit
materies . tantum matris orificiū qđ sup̄ exposuim̄ claudit ;

Q UIB; ORIFICIŪ MATRICŪ DURŪ EST .
his necesse ē . orificium matricum concludi . hoc est
quod superius diximus . quia quentū durum fuerit . tantū
concluditur . & contrario p̄d est ;

Q UAE IN UTERO HABENTES A FEBRIB; CORRIPIUNTUR
fofiter iadentur . sine culpa euidēti . generat labo-
riose . & periculose . aut auorse periclitentur . Siquis multū
in utero habens febricit acute uno . paciente alius cōpatit̄ .

187.
patitur totum corpus pp̄t febrē . compatitur matrice quæ ex
se culpa non habuit . cōpatiente matrice aut cum periculum
generat : aut cum periculū auostat ;

IN PROFLUUIUM MULIERIS SI SPASMUS ET ANIMI DEFECTIO
sup uenerit . hoc diē . quic si fuerit sanguis menstruus scdm
naturā . purgatio eius corporis est . Si enim extra natura fuerit
spasmus . facit et animi defectiōē . spasmē nunc ex inanitione fit ;

MENSTRUIS MULTIS MULIERI UENIENTIB;
morbi accidunt . & n̄ uenientib; de matrice morbi oriuntur .
Alio & alio modo diē . ex his fieri egritudines . Simultum uenerit .
ex toto corpore erunt egritudines . quic totum debilitatur
corpus . Si enim n̄ uenerit ex matrice . significat eē egritudinē .
Cuius uene p̄cluse sunt . aut pingue materia aut extumore
capitulum condolidinorum . que faciunt redundare sanguinē
m̄struclē in toto corpore . ex inde gignuntur egritudines ;

CIRCA ANŪ TUMTE ET MATRĒ TUMENTĒ . STRANGUIRIA SUPER
uenit . Scitote quic collus matricis . & collus uessice et meatus
sibi inuicē . conlimitant tumentē matrice & meato unus alium
p̄mendo suffocat collum uessice . & scdm consuetudinē n̄ egre
ditur urina . & quidē alit stranguiria . nisi guttatim mingens ;

CIRCA RENES SANIATOS STRANGUIRIA
sup uenit . Hic nunc ex proprietate patientis locis .
fit stranguiria ;

CIRCA IECUR TUMENTEM SINGULTUS NASCITUR . Singul
tum diximus duaditer fieri . aut ex replezione . aut ex ina
nitione . Nunc ex replezione fit . Tumte spate inflectio atq;
supfluitas . superiori parte redundat ;

MULIER SI NON ACCEPERIT IN UTERO . UELIS SCIRE AUTEM
si conceptura est . contegens uestim̄tis suffide orsu . & si sup
uenit odor p̄ corpore odor et micres . intellege qm̄ hoc n̄ p̄ se
ipsa n̄ generat .

In antiquis enim temporibus . nisi ex leuitico genere . aut re-
giones numquam precedebat alter . & philosophi atq; rationabiles
medici collegere istam rationem . ut si quis potuisset concipere
aut ille ingenerare . accipiebat eam Inconiuget . Quod probat
taliter quod dicturi sumus . Si uero habentes se non potuisset con-
cipere . uolentes cognoscere . utrum ex illo eam an ex illic . facientes
trociscos aromati . eos . cooperientes mulierem uestibus . foetiter
constrictis in loco . & incedentes trociscos supponentes per buto .
ut non odor per corpore deponatur ad narem . Et si ipsa confessasue-
rit quod inos ipsius sapit . Ipse odor ac narem exierit . duces res unum
tempore significat . unum significat quod non habet in utero . aliud
quia non ex se habet . sed ex utero est ; Nam si matricis causa
fuisse aut profocata tumore . aut ab humore oppressa . odor
superiori parte pagari non poterat . & tunc adhibenda uiro cuse .
et non mulieri

MULIERI IN UTERO HABENTI SI MENSTRUUA UENERIT . IN
possibile est peccus sanari . Mulier dum in utero habet . ex
purgatione menstruali nutritur infans . Si enim uenerit .
significat infantem inutilem atq; languidum esse ;

MULIERI SI PURGATIO NON UENERIT . NEQ; OBRIPIATIONE
neq; febre superueniente anxia obuenit . ludica hanc in
utero habere . Vult ostendere quomodo cognoscere possumus
quia in utero habet mulier . & hoc dicit . si sine obripiatio-
ne febris fuerit . & menstrua non uenerit . In utero habet .
febris enim & conceptum . sed & anxia nunc appetitum
dicit . unde aliquae mulieres in initium conceptus appetitum
grande habent . ut etiam & terra comedat & non se satiat .
uerecundia ad implere manducant . sed uideamus quare hoc
fit . Scitote quia in initio dum recens fuerit ipsius sanguinis
quiditas . quiditas ipsius repressa . ad stomachum inficitur .

 ERIS FIGMON. SURANUS FILIO CARISSIMO SALUTEM. Quos fre-
 quenter pleriq; nescientes. quatenus egrotanti manum
 tenere debeant falluntur apprehendendam Inspectionis
 liquidam ueritatem. Idcirco tibi carissime fili. hunc discipli-
 ne modum prius Insinuare dederui. ut accepto ordine Inspectionis.
 numquam per spectatione fallaris. Quare. cum egrum uisitau-
 dum ueneris. sedere te oportet. donec in eodem loco. facilius labo-
 rantis uitam respicere possis. hoc est iuxta lectulum sellam ad
 pedibus. contra eiusdem faciem. nisi si freneticum egrum. ad uisi-
 tandum uenerit. contrarias facies. fuerit excitatus. & oportet ac-
 te a parte capitis sedere. unde tu ab eo non uisus. eum facilius uidere
 possis. Ut aut lectulo In sedeas. propter has ualitudines. que modicum
 sedenti motum. In pelus periculum prouocare consuerunt. Sicut
 tunc sanguinis fluxus aut perniciose relactantia. uel sudoris
 habundantia. omniq; tractura. que cuncta. quantum quiete.
 salubriter mitescant. tantum commota periculum minantur.
 Cum itaq; sederis. oportet te Interrogare. si prima tibi fuerit In-
 spectio. quid sit quod corpus Incurrit. quantumq; temporis ha-
 beas. Si uero non prima fuerit. his pretermissis. Interrogare de-
 bebis. nequid quantitas ualitudinis noua aliquid attulerit. Inter-
 rogare etiam si dolor intus. quantumq;. & quatenus. si etiam uenter.
 aut uesica. nature officia cognouit. Ex hac itaq; Interrogatio-
 nis moras. accepto spatio. quod si forte perterritus ager. timo-
 re. uel uere curia. uel agonia. presentis medici fuerit per-
 turbatus. uel a somno experratus. iterum se. recomponere
 possit. habeasq; & autem tempus. quo ambulatione sumptus. con-
 quiescere possis. manum tuam ad Inspectionem preparare
 debebis. Ita ut moderate calida. nihil In se uti habeat. quod
 te fallere possit. hoc est neq; nimium calida. neq; iterum fri-
 gida uel sudans. que quidem occurrunt. si uel ad lignem. uel
 ad feruent uasculum. uel In aqua calida fuerit manus cale-